

Länsstyrelserna

Årsredovisning 2010

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Innehåll

Sammanfattning av verksamhetsåret 2010	4
Verksamhet	5
Organisation	7
LÄNSSTYRELSENS SAKOMRÅDEN MÅL OCH ÅTERRAPPORTERINGSKRAV	8
<i>Trafikföreskrifter</i>	8
<i>Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor</i>	8
<i>Lantbruk och landsbygd</i>	10
<i>Fiske</i>	14
<i>Regional tillväxt</i>	16
<i>Infrastrukturplanering</i>	21
<i>Energi och klimat</i>	22
<i>Hållbar samhällsplanering och boende</i>	26
<i>Naturvård, miljö- och hälsoskydd</i>	30
<i>Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar</i>	45
<i>Kulturmiljö</i>	47
<i>Folkhälsa</i>	50
<i>Jämställdhet</i>	54
<i>Integration</i>	56
Övrig återrapporering	58
Organisationsstyrning	60
Personaluppgifter	61
Året i siffror	63
Sammanställning över väsentliga uppgifter	74
Finansiell redovisning	75
Landshövdingens beslut	87

Sammanfattning av verksamhetsåret 2010

FAKTARUTA Sammanfattning av verksamhetsåret 2010

	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	59,04	61,04
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	94,21	103,96
Total verksamhetskostnad exkl. resurssamverkan inkl. OH (tkr) totalt	142 763	153 785
Bidragsutbetalningar (tkr)	95 533	79 590

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1 760 timmar

²⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

2010 utmärktes av en blomstrande konjunktur med stark befolkningstillväxt i den södra länsdelen. Bostadsbyggandet förmår dock inte matcha folkökningen och i framför allt Uppsala kommun är brist på bostäder ett framträdande problem, inte minst för studenter vid de båda universiteten.

En annan framträdande bristsituation under 2010 har gällt förutsättningarna för den mycket omfattande arbetspendlingen i regionen. Mer än 30 000 människor arbetspendlar varje dag över länsgränsen mot Stockholm och kapaciteten för detta stora flöde är otillräcklig under de tider på dygnet då jobbresorna företas. Under 2010 förvärrades problemen i exceptionell grad på grund av bristerna i järnvägstrafikens tillförlitlighet där stora förseningar och inställda tåg under ett utdraget skede hörde till den normala bilden. Arbetspendlingen är en så vital samhällsfunktion i Mälarenregionen att störningar av den omfattning som upplevdes under vintern 2009-2010 är oacceptabla. De orsakar dessutom skador på längre sikt såtillvida att förtroendet för pendlingen som en förutsättning för bosättning sviktar med följd att boendialternativ som annars skulle väljas blir bortsorterade. I sin tur leder detta till ett än större tryck på bosättning nära Stockholms centrala delar med åtföljande förstärkning av de obalanser på bostadsmarkanden som utmärker regionen. Med en tillförlitlig arbetspendling skulle en välbehövlig tryckutjämning kunna åstadkommas på bostads- och arbetsmarknaden i regionen.

Ett positivt inslag under året på just infrastrukturens område var öppnandet av nya E18 på sträckan Enköpings tätort - länsgränsen mot Västmanland. Den nya sträckningen i motorvägsstandard ersätter en av de allra mest olyckdrabbade vägsträckorna i Sverige. En annan positiv händelse under året på samma område var starten av ombyggnaden av väg 288 mellan Uppsala och Östhammar som även den är mycket starkt olycksbelastad.

Länsstyrelsen i Uppsala län har under året genomfört en brukarundersökning, i samverkan med 19 andra länsstyrelser. Undersökningen är ett verktyg för att få in synpunkter och förbättringsförslag från våra målgrupper och gör det möjligt att jämföra resultat och arbetsmetoder mellan deltagande länsstyrelser. Tre verksamheter har valts ut i samverkan mellan de länsstyrelser som medverkat; *Tillstånd & dispenser avseende naturskydd* (VÄS 521), *Stöd till jordbruket* (VÄS 601) och *Integrationsfrågor* (VÄS 851).

Resultatet av brukarundersökningen visar att Länsstyrelsen i Uppsala län får ett betyg som är aningen sämre än genomsnittet för de deltagande länsstyrelserna. Länsstyrelsen får mycket bra betyg för område *bemötande* inom de tre verksamheterna. Länsstyrelsen kommer att arbeta för att förbättra de områden där våra brukare idag upplever brister.

Verksamhet

Årsredovisningen 2010

Årsredovisningens utformning och innehåll regleras av förordning (2007:825) med länsstyrelseinstruktion, förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, de särskilda uppdrag som framgår av Regleringsbrev för budgetåret 2010 avseende länsstyrelserna 2009-12-17 samt de särskilda skrivningar i regleringsbrevet som framgår nedan:

Undantag från ekonomiadministrativa regelverket

”Redovisning ska ske i enlighet med detta regleringsbrevs anvisningar vilka framgår under rubriken Verksamhet, i avsnittet Organisationsstyrning och i bilaga 3. Regleringsbrevets anvisningar avseende verksamhetskostnader m.m. utgör ett undantag från bestämmelserna i 3 kap. 2 § förordningen 2006:605) om årsredovisning och budgetunderlag. I vissa fall anges att redovisningen endast behövs för 2010, vilket i detta avseende innebär ett undantag från Ekonomistyrningsverkets föreskrifter till 3 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.”

Åtterrapporing enligt förordning med länsstyrelseinstruktion

”Länsstyrelserna ska i sina årsredovisningar endast redovisa för uppgifterna i 2 § och 5§ punkterna 3 och 5 i förordningen med länsstyrelseinstruktion. Detta innebär ett undantag från bestämmelserna i förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.”

2 § Länsstyrelsen ska verka för att nationella mål får genomslag i länet samtidigt som hänsyn ska tas till regionala förhållanden och förutsättningar.

Länsstyrelsen ska utifrån ett statligt helhetsperspektiv arbeta sektorsövergripande och inom myndighetens ansvarsområde samordna olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser.

Länsstyrelsen ska främja länets utveckling och noga följa tillståndet i länet samt underrätta regeringen om dels det som är särskilt viktigt för regeringen att ha vetskap om, dels händelser som inträffat i länet.

Länsstyrelsen ska vidare ansvara för de tillsynsuppgifter som riksdagen eller regeringen har ålagt den. Förordning (2008:1346).

5 § Länsstyrelsen ska

3. vid beslut och andra åtgärder som kan röra barn analysera konsekvenserna för dem och därvid ta särskild hänsyn till barns bästa

5. integrera de mänskliga rättigheterna i sin verksamhet genom att belysa, analysera och beakta rättigheterna i den egna verksamheten, särskilt skyddet mot diskriminering

Se uppdrag 81 och 82 under övrig åiterrapporing

Länsstyrelserna ska för sina uppgifter i 2 § förordningen med länsstyrelseinstruktion redovisa sina insatser samt en bedömning av uppnådda resultat.

Under 2010 inträffade flera viktiga förändringar i Länsstyrelsens verksamhet och förutsättningarna för denna. Ett nytt beslutsorgan infördes för hantering av frågor rörande viltförvaltning och rovdjur, *viltförvaltningsdelegationen (VFD)*, med ledamöter från en lång rad externa intressen. Etableringen

av bra och ändamålsenliga arbetsformer för VFD har varit en högt prioriterad uppgift för länsstyrelsens naturvårds- och jaktansvariga.

En annan viktig förändring under året gällde flyktingmottagandet. En ny lagstiftning trädde i kraft den 1 december där tidigare fokus på socialt omhändertagande ersattes med ett arbetsmarknadsfokus och med Länsstyrelsen i en viktig samordningsroll. Länsstyrelsen har valt att tillskapa en särskilt projektbaserad struktur för detta arbete med landshövdingen som ordförande i en ledningsgrupp med ett övergripande strategiskt ansvar. Inför den nya lagens ikraftträdande genomfördes ett omfattande kontakttarbete mot länets kommuner, Arbetsförmedlingen och Migrationsverket.

Klimat- och energiarbetet har varit ett prioriterat insatsområde för Länsstyrelsen som lagt stor kraft på att bygga upp en samverkansstruktur på området mellan olika aktörer på området. De båda universiteterna har varit för sig världsledande forskning på området och den har länkats in mot konkreta projekt och samarbeten. Ett sådant har gällt möjligheten att ta tillvara energin i kylvattnet vid Forsmarks kärnkraftverk där självfallet även Forsmarksverket deltar. Ett annat handlar om att implementera klimatavtal på bred front i länet med framför allt privata företag. Arbetet på klimat- och energiområdet är ett fortlöpande implementeringsarbete utifrån den länsstrategi på området som togs fram på regeringens uppdrag och där fortsättningen också skett på regeringens anmodan.

Som framhållits ovan är Uppsala ett tillväxtlän med ett omfattande bostadsbyggande. Även på anläggningsidan har under 2010 en rad stora projekt pågått och ett par vägprojekt har nämnts ovan. Det största enskilda anläggningsprojektet torde vara byggandet av nytt resecentrum i Uppsala där själva terminalbyggnaden och spåranslutningarna togs i bruk under året. Den höga aktivitetsnivån på bygg- och anläggningsidan medför en stor mängd ärenden för Länsstyrelsen inom framför allt plan- och miljöområdet liksom kulturmiljö. Ärendetrycket har varit mycket högt och en tendens som kunnat märkas under året är ökande handläggningstider. Ändå har Länsstyrelsen sedan flera år en prioritetsordning där tillväxteviktiga ärenden ska ges företräde och en stor del av ärendena på detta område är tillväxtrelaterade. Detta är oroande då utvecklingen synes gå i riktning mot att Länsstyrelsen kan bli en tillväxtbroms när flödena i prövnings- och tillståndsprocessen förlorar tempo. Länsstyrelsen vill uppmärksamma regeringen på detta samband som blir särskilt framträdande i en tillväxtregion som Uppsala.

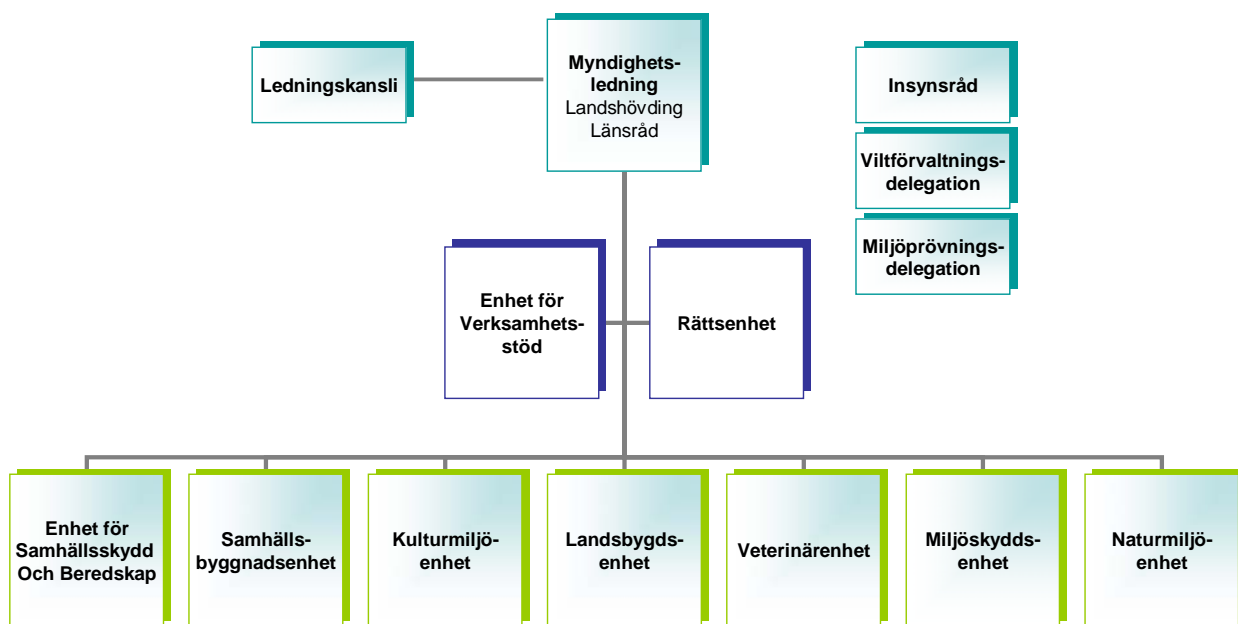
Länsstyrelsen har under året haft fortsatt ledningsansvar för arbetet med att få *Carl von Linnés* vetenskapliga arv förklarad som världsarv av UNESCO. Arbetet involverar även Kronobergs län och därutöver ett dussintal platser i andra länder över hela världen. Arbetet är därför mycket krävande och kontaktintensivt där landshövdingen under året bland annat genomförde en presentation av arbetet vid FN:s klimattoppmöte i Nagoya, Japan.

Länsstyrelsen är en aktiv part i det väletablerade samarbete som finns mellan universiteten, näringslivet och samhället i Uppsala inom ramen för *STUNS, stiftelsen för samverkan mellan universiteten, näringslivet och samhället*, vars styrelsearbete leds av landshövdingen. Samarbetet har inriktning på *Life Science* och energiområdet. Under året manifesterade STUNS sina 25 år genom en stor jubileumskonferens på temat innovationer.

Länsstyrelsen meddelade under året Försvarmakten tillstånd enligt miljöbalken att på vissa preciserade villkor bedriva civil flygtrafik på *Ärna flygplats* strax norr om Uppsala.

Organisation

Länsstyrelsens organisation 2010

Länsstyrelsen i Uppsala län var organiserad i sju sakområdesansvariga enheter och tre enheter med huvudsakligen myndighetsövergripande ansvarsområden enligt organisationsschemat ovan.

LÄNSSTYRELSENS SAKOMRÅDEN MÅL OCH ÅTERRAPPORTERINGSKRAV

Trafikföreskrifter

FAKTARUTA Sakområde Trafikföreskrifter (25*)

	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,07	2,35
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	0,42	7,16
Verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan inkl. OH (tkr) totalt	471	9 568
Andel av totala verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan (%)	0,33%	6,22%
Bidragsutbetalningar (tkr) ²⁾	0	0

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1 760 timmar

²⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

Under sakområde 25* ingick under 2009 även frågor om körkort och yrkestrafik. Ansvar för dessa uppgifter centraliserades den 1 januari 2010 till *Transportstyrelsen*. På grund av detta har resurserna för sakområdet hos Länsstyrelsen minskat med cirka nio helårsarbetskrafter.

Länsstyrelsen har under det första halvåret fullbordat översynen av och i förekommande fall beslutat nya föreskrifter i stället för de av länets lokala trafikföreskrifter för allmänna vägar som upphörde att gälla vid utgången av juni 2010 (se punkten 9 i övergångsbestämmelserna SFS 2005:518 till trafikförordningen i övergångsreglernas lydelse enligt SFS 2008:764).

Myndigheten har under samma tid publicerat gällande trafikföreskrifter i den rikstäckande databasen för trafikföreskrifter som avses i förordningen (2007:231) om elektroniskt kungörande av vissa trafikföreskrifter. Detta arbete resulterade i att 1 046 omprövade trafikföreskrifter beslutades den 1 juli 2010¹.

Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor

FAKTARUTA Sakområde Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor (28*)

	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	1,51	1,41
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	7,77	7,75
Verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan inkl. OH (tkr) totalt	8 739	8 536
Andel av totala verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan (%)	6,12%	5,55%
Bidragsutbetalningar (tkr) ²⁾	0	0

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1 760 timmar

²⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

Länsstyrelsen har under året prioriterat införlivandet och implementeringen av den operativa djurskyddskontrollen från kommunerna. En annan prioritering under året har varit kontroll av kliniskt verksamma veterinärer. En veterinär har under året blivit delegerad av Jordbruksverket, vilket inte hänt tidigare i Uppsala län.

¹ Se beslut per den 1 juli 2010 samt exempel på omprövade trafikföreskrifter

2010 har liksom 2009 starkt präglats av uppbyggnaden av den till Länsstyrelsen överförda djurskyddskontrollen. Efter inledande logistiskt arbete är denna verksamhetsgren nu operativ men volymen på kontrollverksamheten bedöms vara för låg, detta jämfört med den kontroll som bedrevs av länets kommuner före överföringen av kontrollansvaret. I dagsläget har Länsstyrelsen Uppsala län åtta årsarbetskrafter djurskyddshandläggare, vilket är i enlighet med tilldelade medel för verksamheten. Kommunerna hade tidigare drygt tio årsarbetskrafter för motsvarande uppgift, vilket naturligtvis påverkar omfattningen av kontrollerna. Länsstyrelsen har under 2010 återupptagit planerad djurskyddskontroll, en verksamhet som låg i princip nere under uppbyggnadsåret 2009. Större delen av tillsynsresurserna har dock även 2010 använts till anmälningsärenden. De planerade kontroller som gjorts under 2010 har dock visat att det finns ett påtagligt behov av planerade, förebyggande kontroller, då brister påvisats även där.

Länsstyrelsens stödjande arbete till kommunernas livsmedelsinspektörer har bland annat bestått i två länsmöten med livsmedelsinspektörerna, Livsmedelsverket samt representanter för smittskyddsläkarenheten. Länsstyrelsen har också anordnat ett studiebesök på ett småskaligt mejeri och tillsammans med Livsmedelsverket anordnat en utbildning i livsmedelsburna allergener. Det har inte varit några större matförgiftningsutbrott i länet under året.

Länsstyrelsen har under året reviderat livsmedelskontrollen i två av länets kommuner; Älvkarleby och Östhammar. Länsstyrelsen har haft anmärkningar som kommunerna ska åtgärda.

Inom smittskyddsarbetet kan nämnas att *paramyxovirus* påvisats hos vilda duvor i länet. Paramyxovirus orsakar den mycket kostsamma sjukdomen *newcastlesjuka* hos tamhöns. Detta har fått till följd att Jordbruksverket förbjudit utevistelse för tamfåglar i en kommun i länet. Det har i övrigt inte varit något anmärkningsvärt på smittskyddsområdet. Det område som tagit mest tid har varit hantering av hästar med kvarka.

Livsmedelskontroll, smittskydd och allmänna veterinära frågor har i stort sett fungerat enligt plan det vill säga tillfredsställande. Djurskyddskontrollen har med tanke på omständigheterna fungerat enligt förväntan. Effekten av Länsstyrelsens arbete med djurskyddskontroll, såväl hanteringen av anmälningsärenden, som den planerade kontrollen, har inneburit ett något förbättrat djurskydd för djuren i Uppsala län jämfört med 2009.

Tabell 1.1 Verksamma veterinärer och djurskyddsinspektörer

Länsfakta	2010-12-31				2009-12-31				2008-12-31			
Antalet verksamma veterinärer i länet	23				27				22			
varav män/kvinnor	3	20			4	23			5	17		
Antal inspektörer inom djurskyddskontroll, st/åa	8		8		7		6,8		12		10,5	
varav män/kvinnor	0	8	0	8	0	7	0	6,8	2	10	2	8,5
Antal inspektörer inom kontrollen av livsmedel och foder i primärproduktionen, st/åa	0		0		2		0,1					
varav män/kvinnor	0	0	0	0	0	2	0	0,1				
Antalet under året meddelade djurförbud	3				8							
Antalet under året beslutade omhändertaganden av djur	30				13							
Antalet genomförda djurskyddskontroller	476				454							
Antalet genomförda kontroller av insamling och transport av animaliska biprodukter.	1				2							

Kommentarer Tabell 1.1

Antalet verksamma veterinärer avser ambulering veterinärer inom lantbrukets djur, inkluderande distriktsveterinärer och djurhälsoveterinärer.

Det finns i Uppsala län ett stort antal deltidspraktiserande veterinärer, som inte redovisas här.

Lantbruk och landsbygd

FAKTARUTA Sakområde Lantbruk och landsbygd (60*)

	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	6,18	4,50
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	24,55	22,93
Verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan inkl. OH (tkr) totalt	27 209	22 434
Andel av totala verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan (%)	19,06%	14,59%
Bidragsutbetalningar (tkr) ²⁾	0	0
Andel nöjda brukare Stöd till jordbruket ³⁾	65	

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1 760 timmar

²⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

³⁾ En gemensam brukarundersökning mellan 19 länsstyrelser har genomförts 2010 för verksamhet 601 Stöd till jordbruket, enligt EG:s förordningar. Genomsnittet för samtliga länsstyrelser är 71

Under 2010 har drygt tre helårsarbetskrafter fler arbetat inom sakområdet jämfört med 2009. Orsaken till detta är att kontrollfrekvensen för jordbrukarstöden har varit betydligt högre samt att blockinventeringen pågick fortfarande i ganska stor omfattning

Länsstyrelsen har varit mycket aktiv i det så kallade *SUSS-projektet* som Jordbruksverket och länsstyrelserna har genomfört för att säkerställa att gårdsstödet och miljöstöden betalas ut i tid till lantbrukarna under 2010. Lantbruksdirektören har varit med i projektets styrgrupp och verkat för att samarbetet mellan Jordbruksverket och länsstyrelserna skulle förstärkas ytterligare. Länsstyrelsen har följt tidsplanen i projektet och uppfyllt i stort sett alla mål och har också klarat utbetalningsmålet för gårdsstödet. För miljöstöden uppfylldes 86 procent av utbetalningarna jämfört med målet 90 procent².

Inom *Landsbygdsprogrammet* har flera av de nya utmaningarna kommit igång ordentligt och nämnas bör insatser för matlandet Sverige, bredband och mjölksektorn. Länet har genomfört en kocktävling och korat *Den lokala kocken 2010* som fick god medial uppmärksamhet. Landshövdingen har också marknadsfört länets matföretag genom att vid sina sammankomster vid flera tillfällen servera och marknadsföra lokal mat.

Inom regionen Östra Mellansverige är samarbetet mellan länen mycket gott och några områden som utvecklats särskilt under året är: effektivisering av arbetet med åtagandeplaner, utbildning av personal för mobil kontroll i fält, samordning av stöd till kompetensutvecklingsåtgärder, effektivisering och minskade handläggningstiderna inom *LB-stöden* samt framtagande av gemensamma dokument och rutiner för exempelvis riskanalys och remisser

Länsstyrelsen i Uppsala län har genomfört en brukarundersökning under 2010 inom verksamheten jordbruksstöd (VÅS 601) tillsammans med 18 andra länsstyrelser. Länsstyrelsen får ett resultat som är sämre än genomsnittet för samtliga deltagande länsstyrelser. De som sökt jordbruksstöd ger Länsstyrelsen bra betyg inom område rättsäkerhet. Förbättringsområden där Länsstyrelsen måste intensifiera sitt arbete är information av kontrollanten vid kontrollbesök, om personalen är öppen för dialog och lyssnar på synpunkter och om Länsstyrelsen betalar ut stöd i tid. Information som saknas gäller framför allt att brukaren vill veta vem det är som kommer samt får en återkoppling

² Uppföljning från Jordbruksverkets informationssida Ladan.

efter kontroll. Brukarna anser att kontrollanterna är petiga och att de inte har tillräckligt med kompetens. Under 2010 införde Länsstyrelsen en telefontid just för att brukaren skulle kunna få en återkoppling efter kontrollbesöket vilket utnyttjades mycket lite. Slutsatsen som Länsstyrelsen drar är att det inte varit tillräckligt med information om denna möjlighet. De omdömen som kan utläsas i brukarundersökningen speglar i huvudsak erfarenheter gjorda 2009 och tidigare. Flera åtgärder vidtogs under 2010 som rimligen kommer att förbättra situationen. Fortsättningsvis kommer exempelvis varje medarbetare ta med sig en enkät ut för att Länsstyrelsen ska kunna få en fördjupad analys om vilka åtgärder som krävs.

9. Länsstyrelserna anvisas medel från landsbygdsprogrammet via Jordbruksverkets regleringsbrev för budgetåret 2010. Länsstyrelserna ska redovisa följande:

- Vilka särskilda insatser Länsstyrelsen vidtagit för att minska handläggningstiderna för ansökningar om beslut om stöd och ansökningar om utbetalningar. Redovisningen ska avgränsas till programmets axel 1, 3 och 4 (Leader) samt Utvald Miljö (axel 2),
- vilka åtgärder som har låg anslutning i länet, översiktligt analysera orsakerna till detta samt redovisa vilka särskilda insatser Länsstyrelsen vidtagit under 2010 för att öka anslutningen till dessa åtgärder för att besluten och utbetalningarna kopplade till programmet ska vara i fas och att de relevanta resultatmål och omfattningsmål som finns fastställda i programmet är uppnådda vid utgången av 2010,
- hur Länsstyrelsen har samarbetat med de s.k. Leader-grupperna inom respektive område, för att förenkla och effektivisera arbetet med Leader (axel 4), inklusive rekvisitionsarbetet,
- kostnaderna för olika arbetsmoment för efterarbete med blockinventeringen med relevans för landsbygdsprogrammets genomförande, samt
- antalet åtagandeplaner inom miljöersättningarna som har upprättats respektive reviderats under 2010 samt en uppskattning av hur många av dessa som har upprättats respektive reviderats till följd av de ändrade definitionerna av ersättningsberättigande betesmarker och slätterängar.

Insatser för att minska handläggningstiderna

Länsstyrelsen har genom en ändring i genomförandestrategin för landsbygdsprogrammet ändrat prioriteringsordningen för handläggning av ansökningar om stöd. För axel 1, 3 och 4 prioriteras kompletta ansökningar i handläggningen före ofullständiga. När det gäller företagsstöd prioriteras ansökningar om utbetalning före ansökan om stöd. För projektstöd prioriteras handläggningen av ansökan om stöd och ansökan om utbetalning.

Inom Utvald miljö (axel 2) består mycket av handläggningstiden av kommunikering och guidning för att få in en godkänd och komplett ansökan. Åtgärder som har vidtagits under året för att minska dessa problem är bland annat att det på den årliga informationsträffen med länets konsulter inför SAM-ansökan ingick ett pass med information om utvald miljö och vanliga fel vid ansökan. Information om utvald miljöns insatser har även spridits på andra träffar med intressenter i länet, bland annat vid en träff med länets kommunekologer samt vid sammankomster som anordnats tillsammans med miljömålsgrupperna på Länsstyrelsen (inriktning slätterängar och kalkbarrskogar). Länsstyrelsen har också satsat på en tydlig och uppdaterad webbplats om utvald miljö där det står beskrivet vilka grundkriterier som finns för de olika insatserna samt hur man går tillväga för att söka.

För övrig ärendehantering inom utvald miljö (miljöinvesteringar) har Länsstyrelsen under slutet av året delat upp arbetsuppgifterna så att en särskild kompetens hanterar ansökningar om utbetalning. För axel 1 är handläggningstiderna mellan 2009-2010 oförändrade. En ansökan om stöd handläggs på cirka 250 dagar. Orsaken till detta är att handläggningen "vilade" en period till förmån för att hantera ärenden ur axel 3 som prioriterades ner året innan. För dessa ärenden har handläggningstiden minskat mellan 2009 och 2010 från 367 till 282 dagar. Sedan sommaren handläggs axel 1 och 3 parallellt baserat på ankomstordning och kompletta ansökningar.

Handläggningstiden för utbetalningarna i axel 1 har ökat från 58 till 94 dagar mellan 2009 och 2010. För axel 3 är motsvarande ökning från 50 till 73 dagar även om utbetalningarna har haft prioritet i handläggningen. Viktiga orsaker till detta är handläggningen huvudsakligen har fokuserats på rekvisitionsshantering och att en del av axel 2-utbetalningarna har prioriterats högre.

Ett större antal utbetalningsärenden i axel 3 och 4 har också gjort att handläggningstiden ökat. Många av dessa är projektstöd som tar betydligt mer tid att granska än företagsstöd. För axel 4 så fanns endast två ärenden för år 2009 och de är förskott och därmed inte representativa för handläggningstiden, eftersom förskott inte innebär egentlig granskning. Därför är ingen närmare analys gjord. Det kan dock noteras att förskott alltid prioriterats högt bland projektstöden³.

Länsstyrelserna har fått i uppdrag av Jordbruksverket att kopiera upp bakgrundsmaterial på samtliga ärenden i axel 1, 3, och 4 som har fått bifallsbeslut. Detta material skickas till Jordbruksverkets utvärderingsenhet och materialet ligger till grund för halvtidsutvärderingen av Landsbygdsprogrammet. Detta är ett kontinuerligt arbete som Uppsala län ligger väl i fas med.

Åtgärder med låg anslutning

Följande åtgärder som lyfts upp nedan är de åtgärder som Landsbygdsprogrammet haft lägre anslutning i Uppsala län:

Åtgärden infrastruktur (axel 1); Beträffande åtgärden infrastruktur har nog behovet av projektering av till exempel infrastrukturåtgärder såsom omräkning av andelstal hos vägföreningar överskattats. Antalet ansökningar har inte varit många trots informationsinsatser i Länsstyrelsens nyhetsbrev och uppmaningar i samband med de träffar som skett under året. Många potentiella stödsökande är vanliga boende på landsbygden och då finns inte jord- och skogsfastigheter i tillräcklig omfattning. Sedan 2010 har Länsstyrelsen förstärkt kompetensen inom energiområden med koppling till lantbruk. Många brukare har visat intresse för att satsa på biogasproduktion.

Bredband (axel 3); I Uppsala län påbörjades våren 2010 ett arbete i syfte att bygga ut bredbandsinfrastrukturen på landsbygden och i samband med detta utnyttja de olika offentliga stöd som finns i form av kanalisationsstöd, stöd från landsbygdsprogrammet, stöd från strukturfonderna, och stöd från *Post- och telestyrelsen (PTS)*. Arbetet har skett i samverkan mellan Länsstyrelsen och samtliga kommunerna i länet och har koordinerats av *Bredbandsgruppen i Uppsala län*. Arbetet har inriktats mot att få fram beslut i samtliga kommuner om deras engagemang i bredbandsutbyggnaden, att avsätta medel för medfinansiering av utbyggnadsprojekt samt göra prioriteringar av vilka utbyggnader som kommunerna önskar få genomförda. I fem av länets kommuner har nu beslut fattats om att medverka i den fortsatta bredbandsutbyggnaden. Initialt beräknad kostnad för detta är drygt 38 miljoner kronor. Beslut förväntas att fattas under första kvartalet 2011 i de återstående tre kommunerna. Arbetet har nu påbörjats för att ta fram utbyggnadsprojekt. Länets totala kostnad för samtliga kommuners bredbandsutbyggnad kommer att överstiga 50 miljoner kronor.

Länsstyrelsen bedömer att det fordras ett omfattande offentligt stöd om landsbygden i Uppsala län ska kunna uppnå regeringens angivna mål för bredbandsutbyggnaden och att arbetet med utbyggnaden måste ske utifrån långsiktig och uthållig planering av bredbandsinfrastrukturen på regional och kommunal nivå. Med hänsyn till den tid det tar att få igång processen för bredbandsutbyggnad är det nödvändigt att de medel som ställs till Länsstyrelsens förfogande kan disponeras under flera år. Det är också väsentligt att medlen fördelas enligt ett nyttoperspektiv snarare än den under 2010 rådande ”först till kvarn”-principen. Det sistnämnda riskerar att leda till en mycket ojämn utbyggnad av bredbandsinfrastrukturen på den svenska landsbygden.

Förädling (axel 1); Under 2010 har Länsstyrelsen arbetat mycket aktivt med *Sverige det nya matlandet* genom att exempelvis kora den lokala kocken i länet som arbetade med lokala råvaror. I projektet synliggjordes matproducenterna vid många tillfällen till exempel vid en stor ”kickoff” på slottet där över 100 deltagare bestående av både kockar och matproducenter medverkade. Landshövdingen använder lokala produkter vid många tillfällen i sin representation. Ett samarbete *Gård till gaffel* tillsammans med *Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU)* och *Lantbrukarnas riksförbund (LRF)* har startat under året för att synliggöra och stödja matproducenter. Likaså har det varit kursverksamhet med syfte att stödja företagen att förädla sina råvaror. Med bland annat dessa satsningar hoppas Länsstyrelsen att öka anslutningen till denna åtgärd.

³ Se statistik från Jordbruksverkets Dawa

Utvald miljö (axel 2); Under 2010 inleddes en planering i syfte att omstrukturerera insatserna inom utvald miljö. Länet har idag 22 insatser inom många olika områden. Det kommer under 2011 finnas färre insatser för att på så sätt kunna ha tydligare fokus på de insatser som är allra viktigast i länet. Inom insatserna kommer också en tydligare struktur arbetas fram där grundkriterierna skärps och prioriteringar tydliggörs. Förhoppningsvis kommer dessa åtgärder att bidra till både en effektivare handläggning med kortare handläggningstider samt tydligare målsättningar och bättre måluppfyllelse. Följande insatser hade/har låg anslutning i länet:

Restaurering av stenmurar; Länsstyrelsen har skickat ett förslag till förändrad regional strategi till Jordbruksverket där denna insats är borttagen. Ingen ansökan har kommit in efter 2008. Dessa kulturmiljöer är inte så karaktäristiska i länet. Ingen särskild insats har gjorts för denna åtgärd.

Skötsel av landskapselement med särskilda värden; Endast en godkänd ansökan har inkommit sedan 2008. Under 2010 har en mindre artikel om denna insats varit införd i Länsstyrelsens nyhetsblad till lantbrukare.

Rensa en våtmark; Länsstyrelsen har skickat ett förslag till förändrad regional strategi till Jordbruksverket där denna insats är borttagen. Ingen ansökan har kommit in efter 2008. Det finns inga aktuella objekt där denna insats är aktuell i länet. Ingen särskild insats har gjorts för denna åtgärd.

Skötsel av mosaikbetesmarker och andra gräsfattiga marker; Ansökningarna ökade markant under året från en enda godkänd ansökan under 2009 till 41 ansökningar under 2010. Den markanta ökningen förklaras troligen som en kombination av Jordbruksverkets blockinventering och Länsstyrelsens särskilda informationsinsats inför SAM-inlämningen 2010⁴. Denna insats fick under 2010 således god anslutning.

Mångfaldsträda; 2010 var första gången det kom in ansökningar inom insatsen, varav fem godkända. För att öka anslutningen till insatsen skrevs inför 2010 års SAM-ansökan en större artikel om insatsen i Länsstyrelsens nyhetsblad. Dessutom genomfördes under sommaren ett projekt om ortolansparv där utvalda lantbrukare erbjöds rådgivning. Projektet utfördes i samarbete med Hushållningssällskapet.

Åker för bevarande av hotade åkerogräs; Länsstyrelsen har skickat ett förslag till förändrad regional strategi till Jordbruksverket där denna insats är borttagen. Ingen ansökan har kommit in efter 2008. Ingen särskild insats har gjorts för denna åtgärd.

Restaurering av bevarandevärda eller svårbrukade åkermarker; Endast en godkänd ansökan har inkommit sedan 2008. De brukare som Länsstyrelsen har varit i kontakt med bedömer att det är för lite pengar och för mycket arbete med insatsen och därför är intresset lågt. Ingen särskild insats har gjorts för denna åtgärd. Länsstyrelsen har skickat ett förslag till förändrad regional strategi till Jordbruksverket där denna insats är borttagen.

Utöver insatserna som redovisats ovan har även mer generell information om utvald miljö spridits på träffar med intressenter i länet. Detta gjordes bland annat vid en träff med länets kommun-ekologer samt i samband med kursdagar med inriktning slätterängar och kalkbarrskogar som anordnats tillsammans med miljömålsgrupperna på Länsstyrelsen. Kortare notiser om vissa insatser har även varit införda i myndighetens nyhetsblad till lantbrukare.

Samarbete med Leader-grupperna

Samarbetet mellan *Leader Upplandsbygd* och Länsstyrelsen har successivt byggts upp genom täta kontakter. Månatliga möten har ägt rum och arbetsrutiner har skapats. Detta har gjort att Leaders arbete har utvecklats och deras kompetens inom handläggning har ökat och därför har deras ansökningar kunnat handläggas fortare av Länsstyrelsen. I samband med komplicerade ärenden har

---

⁴ Se Rapport MILJO_NMBETE001.

Länsstyrelsen och Leader Upplandsbygd haft tät kontakt. Hittills har rekvisitioner om utbetalning varit fåtaliga men bedömningen är att de kommer att öka i takt med antalet projekt som kommer till stånd.

Kostnader för efterarbete med blockinventeringen

Länsstyrelsen bedömer att kostnaderna inte kan beräknas på ett rättvisande sätt eftersom det inte går att särskilja efterarbetet orsakat av blockinventeringen från den ordinarie handläggningen. Efterarbetet på grund av blockinventeringen påverkar hela *JBR-processen*, från SAM-inlämningen till utbetalning. Merparten av den ökade arbetsinsatsen är inte mätbar, exempelvis frågor om vilka uppgifter brukaren ska förlita sig på vid inlämning eller varför Länsstyrelsen skickar ut flera administrativa kontroller med olika resultat samt fattar beslut flera gånger på samma stödutbetalning och år.

En jämförelse av antalet handläggningstimmar mellan åren visade att skillnaden mellan 2009 och 2010 var försumbar, då inventeringen pågick båda åren. Däremot har handläggningstimmar jämfört med perioden innan blockinventeringen, åren 2006-2008, i princip fördubblats. Efter blockinventeringen 2009 fick Länsstyrelsen i Uppsala under 2010 ett flertal mycket omfattande rättningslistor som i snitt sysselsatte fem handläggare under januari och februari, därefter en handläggare heltid under resterande delen av 2010. Länsstyrelsen uppskattar utifrån detta resonemang att kostnadsökningen för arbetsinsatsen efter blockinventeringen också fördubblats mellan de två jämförelseperioderna⁵.

Åtagandeplaner inom miljöersättningarna

Antalet nya åtagandeplaner som sökts av brukare via SAM-blanketten och som upprättats 2010 är cirka 110 stycken. Vid upprättandet har handläggaren i samtliga fall gjort en noggrann bedömning av markklass enligt den nya betesmarksdefinitionen. På de jordbruksblock som inte hade blockinventerats har handläggaren gjort en blockinventering om hela blocket har varit berättigade särskilda värden. GPS har använts vid inventeringen.

Arbetet med att revidera äldre åtagandeplaner till följd av den nya betesmarksdefinitionen har pågått under 2010 men var vid årets slut inte klart. Resultatet av blockinventeringen visar att cirka 2 000 jordbruksblock med särskilda värden i länet har ändrats. Under året har revideringar av åtagandeplaner gjorts på cirka 1 440 block.

Fiske

FAKTARUTA Sakområde Fiske (62*)

	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,58	0,52
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	0,07	0,02
Verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan inkl. OH (tkr) totalt	745	546
Andel av totala verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan (%)	0,52%	0,35%
Bidragsutbetalningar (tkr) ²⁾	10	107

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1 760 timmar

²⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

Länsstyrelsen har under året arbetat med övergripande arbetsuppgifter inom sakområdet *Fiske*. Precis som 2009 har arbetet med olika slag av ekonomiska stöd till fisket prioriterats. De två största posterna har varit stöd ur *Europeiska fiskefonden* och *Fiskevårdsanslaget*.

⁵ Se utdrag antal arbetstimmar perioderna 2006-2008 respektive 2009-2010

I övrigt har allmänhetens frågor besvarats och ett stort arbete har lagts ned på arbetet med att internt på Länsstyrelsen kommunicera och juridiskt kvalitetssäkra arbetet med ansökningar för utplantering av fisk.

12. Länsstyrelserna ska redovisa hur de främjat och bidragit till den nationella offentliga finansieringen av det operativa programmet för fiskerinäringen i Sverige 2007–2013.

Till Länsstyrelsen i Uppsala län har under 2010 inkommit elva ansökningar ur Europeiska fiskefonden. Den offentliga finansieringen för dessa ansökningar står Fiskeriverket för och Länsstyrelsen bedömer att möjligheterna till någon annan offentlig finansiering inom Uppsala län är små.

13. Länsstyrelserna ska redovisa hur de bidragit till arbetet med omprövning av vattendomar.

Untra kraftverk i Dalälven angränsar till *Båtforsområdet*, ett naturområde med unika värden. Båtforsområdet är skyddat enligt såväl Natura 2000- som naturreservatsbestämmelser. Uttaget av vatten genom Untra kraftverk medför att det blir onaturligt lite vatten i detta område, vilket leder till en starkt negativ påverkan. Untra kraftverk ägs av *Fortum*, som har ansökt hos *Miljödomstolen* att få bygga ett nytt kraftverk eftersom det gamla är uttjänt. Länsstyrelsen har i prövningen av detta ärende påvisat vilken negativ inverkan kraftverket har på Båtforsområdet och under 2010 försökt få *Miljödomstolen* att ändra vattenregimen så att mer vatten tillförs Båtforsområdet⁶.

Parallellt med prövningsärendet har Länsstyrelsen under 2010 drivit ett tillsynsärende⁷ mot *Fortum* som gällt frågan vilken vattenmängd som bolaget har rätt att avleda genom Untra kraftverk. En omfattande kartläggning av gällande vattendomar med underliggande utredningsmaterial visar att det enligt Länsstyrelsens mening saknas tillstånd att avleda mer än 250 kubikmeter vatten per sekund genom kraftverket och Länsstyrelsen förbjöd därför *Fortum* att avleda vatten utöver den volymen. *Fortum* överklagade beslutet till *Miljödomstolen* som gick bolaget till mötes och tillstyrkte i ett yttrande till regeringen också bygget av ett nytt kraftverk. Länsstyrelsen överklagade upphävandet av tillsynsbeslutet och avvaktar *Miljööverdomstolens* prövningstillstånd i den delen.

Länsstyrelsen har även påbörjat ett tillsynsprojekt riktat mot kraftverksägare längs med *Tämnarån* i *Tierps kommun*⁸. Projektet är inriktat på verksamhetsutövarnas egenkontroll samt i viss mån vilka tillstånd som gäller för de olika anläggningarna.

Nuvarande vattenlagstiftning och tillämpningen av denna försvårar kraftigt arbetet med att ompröva gamla vattendomar med otidsenliga miljövillkor. Målet med omprövning kan till exempel vara att skapa fria vandringsvägar för fisk genom byggande av fisktrappor eller att införa minimitappning i tidigare torrfåror. Stora skillnader finns mellan motsvarande lagstiftning för miljöfarlig verksamhet, där miljöanpassningen har kommit betydligt längre.

Tabell 1.2: Fiske

Länsfakta inom fiskeområdet	2010	2009	2008
Antal fiskevårdsområden	24 (21)	24 (21)	24 (21)
Antal yrkesfiskelicenser	23	24	27
Antal fartygstillstånd	27	25	30
Antal inkomna ansökningar om stöd ur strukturfondsprogram	11	5	4

⁶ dnr 5310-16038-07

⁷ dnr 5310-13922-09

⁸ dnr 5310-4620-10

Kommentarer Tabell 1.2

Inga nya fiskevårdsområden (fvo) har bildats under perioden 2008-2010. I antalet fvo i tabellen ingår även sådana som är delade med Gävleborgs län och Stockholms län. Inom parentes anges de fvo som enbart ligger i Uppsala län.

Regional tillväxt**FAKTARUTA Sakområde Regional tillväxt (30*)**

	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,90	0,78
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	0,90	0,77
Verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan inkl. OH (tkr) totalt	2 126	2 269
Andel av totala verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan (%)	1,49%	1,48%
Bidragsutbetalningar (tkr) ²⁾	4 311	4 014

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1 760 timmar

²⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

Insatserna inom regional tillväxt har 2010 varit av samma storleksordning som året innan. Över en längre tidsperiod har de insatser som redovisas här minskat, huvudsakligen som följd av nationella beslut (SFS 2002:34 och SFS 2007:713) att flytta det regionala utvecklingsansvaret från Länsstyrelsen till det Kommunala Samverkansorgan som bildades 2003 och som successivt också tillförts huvuddelen av länsutvecklingsanslaget 1:1. Länsstyrelsens inverkan på tillväxten har dock sin huvudsakliga tyngdpunkt på andra sakområden, framför allt inom myndighetsutövningen inom områdena samhällsplanering och miljö samt genom statlig sektorsamordning.

16. Länsstyrelserna ska ge en sammanfattning av verksamheten enligt nedan:

- Redovisa de viktigaste prioriteringarna och insatserna under året, bl.a. inom ramen för den nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007–2013. För prioriteringen Strategiskt gränsöverskridande samarbete ska särskilt aktiviteter inom ramen för EU:s strategi för Östersjöregionen redovisas, samt
- beskriva vilka överväganden som har gjorts vid beslut om medel inom ramen för ändamålen inom anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder.

Länets kunskaps- och företagsstruktur med två universitet, ett högkvalitativt universitetssjukhus, världsledande verkstadsindustrier, ett stort kluster för *Life Science* och en kompetensstark lokal industri är anledningen till att Länsstyrelsen haft innovativa miljöer och entreprenörskap som prioriterade områden. Som framgår av nedanstående har energifrågorna prioriterats högt. Även insatser för att skapa internationella relationer, med syfte att ”öppna dörrar” för länets företag har haft hög prioritet. Relativt stora resurser har även avsatts till arbetet med att kunna erhalla världsarvsstatus för det arbete med systematisk biologi som Linné initierade. Utöver detta har nästan 25 procent av tillväxtmedlen allokterats till kvinnors företagande.

Det strategiska gränsöverskridande samarbetet inom *Östersjöregionen* har till stor del skett utan att Länsstyrelsen sökt finansiering från någon av EU-fonderna. Undantaget är *POWER-projektet* där delar av Estland och Polen samarbetar med Uppsala län om att bygga modeller för ökad effektivisering och av både produktion och konsumtion av energi samt övergång till förnybara bränslen. Samarbetet med Tartu, Vallonien och Malopolska som syftar till erfarenhetsutbyten mellan företrädare för respektive region och möten mellan företag sker vid sidan av EU:s program. Detta gäller även Länsstyrelsens engagemang i nordiska rådets skärgårdssamarbete där det bland annat drivs projekt som syftar till ökat företagande i svenska, åländska och finska skärgården.

Fördelningen av de regionala tillväxtmedlen har styrts av den nationella strategin och av länets *regionala utvecklingsprogram* (RUP). Överväganden i samband med beslut om finansiering av

projekt har huvudsakligen gjorts på två sätt; bilateralt med regionförbundet och multilateralt med STUNS, stiftelsen för samverkan mellan universiteten, näringslivet och samhället⁹.

17. Länsstyrelserna ska redovisa exempel på och kommentera hur andra statliga myndigheter tillämpar länets regionala utvecklingsprogram, hur samverkan mellan länsstyrelserna och statliga myndigheter sker samt hur samverkan utvecklas.

Länsstyrelsen har svårt att överblicka hur andra statliga myndigheter förhåller sig till just Uppsala läns RUP. Orsaken till detta är främst att ingen av de organisationer som har betydelse för den regionala utvecklingen är organiserad på så sätt att de har eget handlingsutrymme i länet. Länsstyrelsen bedömer dock att *Trafikverket* till viss del har anpassat sin verksamhet till Uppsala läns RUP.

Möten har genomförts mellan Länsstyrelsens ledning och ledande företrädare för andra statliga myndigheter när frågor av intresse för länet aktualiseras. Oftast skedde detta på initiativ av landshövdingen men det har även förekommit att initiativ tagits av andra statliga myndigheter, till exempel Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Ett forum för sektorsövergripande samordning är länets *Arbetsmarknadsråd* som leds av landshövdingen och där bland annat Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan ingår. Rådet möts tre till fyra gånger per år och i dess regi sker viss samordning av aktiviteter som är tillväxtrelaterade.

Ett annat sammanhang av samordnande karaktär var under året de särskilda varselsamordnare som fanns utsedda men som senare under 2010 blev avvecklade på initiativ från regeringen.

18. Länsstyrelser i län utan självstyrelseorgan och samverkansorgan ska:

- Redovisa en kortfattad och översiktlig bedömning av resultatet av det regionala tillväxtarbetet, samt
- redovisa exempel på och kommentera hur länets regionala utvecklingsprogram samordnats och genomförts i länet.

Länsstyrelser i län med självstyrelseorgan och samverkansorgan ska redovisa exempel på och kommentera inom vilka områden samverkan sker mellan Länsstyrelsen och självstyrelseorganet respektive samverkansorganet samt hur denna samverkan utvecklats samt ge en kortfattad och översiktlig bedömning av resultatet av sin verksamhet inom det regionala tillväxtarbetet.

Kontakterna mellan Länsstyrelsen och Regionförbundet i Uppsala län har varit täta och skett på alla nivåer. Ledningarna för de båda organisationerna har haft schemabundna möten och på handläggarnivå har träffarna varit frekventa. Dialog och samordning har inte bara ägt rum mellan de sakområden som inom respektive organisation har en utpekad roll inom tillväxtsfären. Exempel på andra områden är kontakterna mellan Länsstyrelsens funktioner inom jämställdhet och miljö, vilka kan ha haft en mer indirekt påverkan på regional tillväxt, och företrädare för Regionförbundet.

19. Länsstyrelserna ska redovisa hur de stödjer utvecklingen av miljövänlig och effektiv teknik och förnybar energi, samt stimulera företag till miljödriven affärsutveckling och till att använda miljöhänsyn som medel för att stärka sin konkurrenskraft. Länsstyrelserna ska redovisa exempel på planerade och genomförda aktiviteter och förekommande åtgärds- och utvecklingsbehov på nationell och regional nivå. Länsstyrelser i län utan självstyrelseorgan och samverkansorgan ska även redovisa hur detta arbete hanteras i det regionala tillväxtarbetet.

Länsstyrelsen har gett stöd till utvecklingen av miljövänlig och effektiv teknik och förnybar energi. Ett av de projekt som erhållit stöd har uppdraget att stimulera företag till miljödriven affärsutveckling och till att använda miljöhänsyn som medel för att stärka sin konkurrenskraft.

Det största projektet ekonomiskt sett har varit *Klimatavtal Uppsala län* som syftar till att få så många aktörer som möjligt, både privata och offentliga, att på frivillig väg minska sin energianvändning. Målet är en minskning med 10 procent till 2012 och ytterligare 10 procent till 2016 jämfört med 2008 års energianvändning. Avsikten är att bidra till att uppfylla regeringens

⁹ Rapport ur Tillväxtverkets system NYPS

förslag i klimatpropositionen om att minska energianvändningen och att använda rätt energi till rätt ändamål.

Länsstyrelsen har medverkat till uppbyggnaden av ett omfattande samarbete på energiområdet med de båda universiteten och näringslivet i länet. Ett par workshops har genomförts under året med detta nätverk. Företag som ingår och deltagit aktivt i detta samarbete finns inom områdena vindkraft, biogasteknik, el- och batteriteknik samt energihushållning. I ett särskilt projekt har Länsstyrelsen i samverkan med universiteten och Forsmarks kärnkraftverk genomfört en studie avseende möjligheterna att nyttja spillvärmen från kärnkraftverket till annat energibaserat företagande i Forsmark. Här har till exempel studerats odling av biomassa för rötning till biogas. Inom ramen för samarbetet i STUNS har ett flertal företagsrelaterade energiprojekt drivits, bland annat uppförandet av ett *demohus* i Uppsala för exponering av framtidens energilösningar.

Ett annat stort projekt har varit EU-projektet POWER som syftar till att hitta vägar till effektivare processer både för att producera och konsumera energi. Projektet har under 2010 genomförts tillsammans med regioner i Estland och Polen.

20. Länsstyrelserna ska redovisa hur ett jämställdhetsperspektiv har integrerats i Länsstyrelsens verksamhet inom det regionala tillväxtarbetet. Länsstyrelserna ska redogöra för med vilka aktörer samverkan sker, hur samverkan utvecklats samt vilken roll som lokala och regionala resurscentra för kvinnor har i arbetet. Redovisningen ska innehålla en redogörelse av förekommande åtgärds- och utvecklingsbehov på nationell och regional nivå. Länsstyrelser i län utan självstyrelseorgan och samverkansorgan ska även redovisa hur ett jämställdhetsperspektiv har integrerats i det regionala tillväxtarbetet. Redovisningen ska även ske till Tillväxtverket.

Sedan 1980-talet har jämställdhetsperspektivet inom det regionala tillväxtarbetet dominerats av aktiviteter kopplade till länets regionala resurscentra. Från och med 2007 har jämställdhetsarbetet kompletterats med affärsutvecklingsprogrammet för kvinnors företagande. Av de resurser som Länsstyrelsen sammantaget avsatt till det regionala tillväxtarbetet svarar ovanstående insatser för den enskilt största delen.

Förutom det interna samarbetet med länsstyrelserna i Östra Mellansverige inom ramen för *UTCED*, har de lokala resurscentra, Regionförbundet och länets kommuner varit involverade i verksamheten kring att främja kvinnors företagande. På kommunal nivå är det i första hand näringslivscheferna eller motsvarande som har deltagit.

Resultatet hittills är att kunskapen i länet om jämställdhetsmålen och om metoden att införliva ett jämställdhetsperspektiv är god, men att behovet finns att hela tiden uppdatera kunskaperna. Hos många beslutsfattare både inom den offentliga och privata sektorn är insikterna i genusfrågor bristfälliga. Det är nödvändigt med insatser för att förbättra kunskaperna och för att förändra attityderna. Åtgärder och utveckling inom området förutsätter kontinuitet i arbetet och kommer även fortsättningsvis att kräva finansiering utanför myndighetens förvaltningsanslag.

26. För sin uppgift att verka för en god tillgång till kommersiell service för medborgare och företag ska samtliga länsstyrelser, med undantag för länsstyrelserna i Kalmar, Gotlands, Västra Götalands och Skåne län, redovisa och kommentera:

- Vilka insatser som genomförts, hur insatserna genomförts, vilka aktörer som deltagit i genomförandet samt på vilket sätt insatserna förhåller sig till övriga insatser för hållbar regional tillväxt i länet,
- vilket finansiellt stöd inklusive regionala projektmedel som beviljats för utveckling av kommersiell service, samt
- vilka resultat genomförda insatser har haft på utvecklingen av tillgång till kommersiell service för medborgare och företag.

Redovisningarna ska relatera till mål och intentioner i länets regionala serviceprogram.

Länsstyrelsen har genomfört en rundresa i länets senast tillkomna kommun, Heby, för att besöka de landsbygdsbutiker som tidigare haft Länsstyrelsen i Västmanlands län som sin ”stödmyndighet”. Resan genomfördes tillsammans med Hebys näringslivschef. Kontaktvägarna med landsbygdsbutikerna i övriga kommuner är väl upparbetade.

Länsstyrelsen har också deltagit i länsbygderådets informationsmöten om servicefrågor samt stöttat en landsbygdsbutik i kontakten med Svenska Spel så att butiken fått status som tipsombud. I samband med betaltjänstuppsdraget har Länsstyrelsen haft breda kontakter med kommuner, ombud och organisationer på landsbygden vilka representerat både servicetäta och serviceglesa delar av länet¹⁰.

Till skillnad mot övrig regional tillväxtverksamhet som uteslutande sker i form av finansiering och deltagande i olika projekt så består denna verksamhet huvudsakligen av ekonomiskt stöd till enskilda företag och organisationer. Länsstyrelsen har särskilt redovisat sina insatser kopplade till det regionala serviceprogrammet till¹¹.

Olika investeringar i butiker, två nya drivmedelsstationer, hemsändningsbidrag och en utredning av länsbygderådet om drivmedelsförsörjningen har delfinansierats av Länsstyrelsen med sammanlagt 690 000 kronor.

Tydligast effekt av dessa investeringsinsatser är tillkomsten av tre drivmedelsstationer på orter som blivit av med sina äldre mackar och därmed fått långa avstånd till tankningsmöjligheter. Av de två butiker som fått stöd är den ena nyöppnad i ett område som tidigare haft många mil till sin närmaste affär och den andra har fått en mer ändamålsenlig inredning till nytta för framförallt butikens kunder. Hemsändningsbidragen möjliggör för butiker att ge service till kunder som har svårt att fysiskt ta sig affären.

27. Länsstyrelserna ska redovisa vilka insatser som har gjorts på konkurrensområdet, i enlighet med konkurrensförordningen (2008:604).

Förutom det löpande arbetet med att bevaka Länsstyrelsens agerande med upphandling och stödverksamhet ur konkurrenssynpunkt samt återkommande påminnelser till länets offentliga aktörer genomfördes tillsammans med Konkurrensverket ett informationsmöte med titeln *För ett sundare regionalt näringsliv*¹². Huvudbudskapet handlade om den nya regeln i konkurrenslagen som behandlar säljverksamhet som bedrivs i offentlig sektor och målgrupper var politiker och beslutsfattare samt företagare i privata sektorn.

28. Samtliga länsstyrelser, med undantag för länsstyrelserna i Kalmar, Gotlands, Västra Götalands och Skåne län, ska särredovisa de medel som erhållits från det under utgiftsområde 19 Regional tillväxt upptagna anslaget 1:3 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2007–2013 för medfinansiering av bidrag avseende regionala företagsstöd i samband med utbetalning från anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder. Därutöver ska den del som i detta sammanhang utbetalats från Länsstyrelsen i form av stöd redovisas. Utestående fordringar mot de myndigheter som disponerar anslaget 1:3 redovisas i not till balansräkning. Uppdraget ska även redovisas till Tillväxtverket.

Länsstyrelsen i Uppsala län har inte erhållit några medel från 19, 1:3.

Tabell 3.1 Stöd till ekonomiska föreningar

Fördelning av beslut fattade mot bemyndigande avseende stöd till ekonomiska föreningar (t.ex. kooperativ verksamhet) (tkr)	2010	2009	2008
Företagsstöd	300	0	0
Regional projektverksamhet	20	0	0
Totalt	320	0	0

Redovisade belopp ska inkludera ev. medfinansiering av EG:s strukturfondsprogram

¹⁰ Rapportmall för bevakning av grundläggande betaltjänster

¹¹ Redovisning till Tillväxtverket av insatser kopplade till det regionala serviceprogrammet

¹² Informationsmöte med Konkurrensverket

Kommentarer Tabell 3.1

Länsstyrelsen i Uppsala län har inte beviljat stöd till ekonomiska föreningar ur anslaget 19, 1:1. Genom de särskilt tilldelade servicemedlen för 2009 och 2010 har dock stöd i form av bidrag beviljats två nyetablerade drivmedelsstationer och ett projektstöd till länsbygderådet för inventering av dylika stationer.

Tabell 3.2: Kostnader för strukturfondsadministrationen, programperiod 2007-2013

Strukturfondsadministration (tkr)	Anslag (5:1)	Övrig finansiering	Årsarbetskrafter
- förvaltande myndighet	0	0	0
- attesterande myndighet	0	0	0
- kontroller i territoriella program	0	0	0

Kommentarer Tabell 3.2

Länsstyrelsen i Uppsala län har inte haft kostnader för strukturfondsadministration.

Tabell 3.3: Länsfakta inom EU-stöd

Utbetalade bidrag, summa (tkr)	2010	2009	2008
	0	0	0
Bidrag, vilka Länsstyrelsen fattar beslut om och betalar ut			
varav Artikel 33 (inom mål 1-området)	0	0	0
Bidrag, vilka Länsstyrelsen inte fattar beslut om, men betalar ut	0	0	0
Bidrag, vilka Länsstyrelsen har fattat beslut om, men där Jordbruksverket har gjort utbetalningen	490 812	475 098	484 872
- Landsbygdsprogrammet	129 226	92 670	122 901
varav Leader	1 160	0	0
varav miljöersättningar	98 928	68 690	80 938
varav kompensationsbidrag (LFA)	11 080	6 906	6 513
varav företagsstöd	15 023	0	0
varav projektstöd	3 035	0	0
- Gårdsstöd	361 586	382 428	361 971

Kommentarer Tabell 3.3

För 2009 användes en andra benämning för det som är företagsstöd och projektstöd jämfört med 2010. Då utbetalades Startstöd 4 125 tkr respektive och Investeringsstöd 12 949 tkr. Även för 2008 var indelningen annorlunda.

Infrastrukturplanering

FAKTARUTA Sakområde Infrastrukturplanering (34*)

	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,63	0,41
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	0,40	0,19
Verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan inkl. OH (tkr) totalt	1 482	1 175
Andel av totala verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan (%)	1,04%	0,76%
Bidragsutbetalningar (tkr) ²⁾	0	0

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1 760 timmar

²⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

Infrastruktur (vägar, järnvägar, hamnar, flygplatser etc)

Länsstyrelsens arbete har under året varit inriktat på att bevaka de nationella intressena när det gäller vägar, järnvägar, flygplatser och terminaler. Länsstyrelsen har svarat på remiss från Trafikverket om infrastruktur av riksintresse¹³. Länsstyrelsen har även samarbetat med Trafikverket om ett riksintresseområde för att bygga två nya spår mellan Uppsala och Stockholm, som är en mycket viktig sträcka att öka kapaciteten på så snabbt som möjligt. I arbetet har åtgärder lyfts fram som samverkar med den klimat- och energistrategi som har tagits fram av Länsstyrelsen i bred samverkan i länet¹⁴. Inom ramen för *En bättre sats* har Länsstyrelsen samverkat kring transportinfrastrukturen i Stockholm-Mälardalenregionen. Inom länet ingår Länsstyrelsen i ett nätverk för infrastruktur och fysiska planeringsfrågor tillsammans med Regionförbundet och kommunerna i länet.

Under året har Länsstyrelsen haft samråd och remiss avseende en vägutredning, sju arbetsplaner med tillhörande miljökonsekvensbeskrivningar, två järnvägsplaner, förstudie för Dalabanan samt ett antal mindre vägprojekt. De två järnvägsplanerna har avsett utbyggnad av dubbelspår på Ostkustbanan genom Uppsala län och omfattar de sista delarna som inte har dubbelspår. För att reservera mark för utbyggnad av Ostkustbanan till fyra spår har Trafikverket i samarbete med Länsstyrelserna samt berörda kommuner pekat ut ett riksintresseområde för att underlätta kommande järnvägsplanering och bevakningen av de statliga intressena i översiktsplaner och detaljplaner. Beträffande Dalabanan ska kapacitetshöjande åtgärder vidtas. Länsstyrelsen ingår i referensgruppen för Dalabanan. Förstudien för Dalabanan är också ett av de ärenden Länsstyrelsen formellt kommer att ta ställning till.

Inom länet pågår planering av utbyggnad av vägar bl.a. väg 288, motiverad av kommande förläggning av slutförvaret av utbränt högaktivt kärnbränsle till Forsmark och vägens funktion som viktigaste kommunikationsled till den nordöstra delen av länet. Utbyggnaden är även starkt motiverad av trafiksäkerhetsskäl. Planering för ökad trafiksäkerhet på flertalet vägsträckor genom länet där mötesfria landsvägar anläggs. Länsstyrelsen har uppmärksammat att trafiksäkerheten inte alltid ökar för oskyddade trafikanter i dessa projekt varför det är angeläget att arbeta vidare med gång- och cykelbanor. Länsstyrelsen har lämnat remissvar på Regionförbundets cykelplan som tillsammans med trafikverkets planer på utbyggnad av gång- och cykelvägar är viktiga instrument i sammanhanget. Inom länet pågår även planering för åtgärder vid vägar för skydd av vattentäkter på tre platser.

Länsstyrelsen arbetar med infrastrukturfrågor på såväl nationell, regional nivå som lokal nivå genom *En Bättre Sats*, regionförbundets nätverk samt dialog med kommunerna. Samarbetet har lagt grunden för ett fortsatt framgångsrikt arbete med att utveckla infrastrukturen utifrån en funktionell region. Samverkan med Trafikverket och andra statliga myndigheter är mycket viktigt när det gäller att hävda riksintressen och nationella intressen på en strategisk nivå. Bildandet av trafikverket under året har gjort att en översyn av samverkansformer mellan Länsstyrelsen och verket har genomförts.

¹³ dnr 400-962-10

¹⁴ dnr 340-1740-10

Ett gott samarbete med Trafikverket är nödvändigt i den fysiska planeringen. Deltagandet i de här beskrivna processerna ger Länsstyrelsen värdefull information som kan utnyttjas i ärendehantering i den fysiska planeringen av väg- och järnväg.

IT-infrastruktur med hög överföringshastighet

Länsstyrelsen är samordnare och projektledare för *IT-chefsgruppen* i Uppsala län med representanter för samtliga kommuner och landstinget. Gruppen har till uppgift att samordna olika insatser rörande utvecklingen av IT-infrastrukturen i länet.

IT-chefsgruppen initierade hösten 2008 en kartläggning som visar att det på mindre orter och på landsbygden i Uppsala län finns omfattande brister i utbyggnaden av IT-infrastrukturen. Studien redovisar också vilka insatser som bedöms vara nödvändiga för bristerna ska vara åtgärdade till 2013. Situationen i länet är i stort sett under 2010 oförändrad när det gäller bristerna på bredband på landsbygden. IT-chefsgruppen har mot bakgrund av detta rekommenderat länets kommuner att avsätta resurser bygga ut IT-infrastruktur. Länsstyrelsen har bidragit med resurser för att stödja kommunernas arbete. Genom detta arbete läggs grunden för att samordnat kunna utnyttja de offentliga stöd som finns för bredbandsutbyggnad i form av *kanalisationsstöd*, Landsbygdsprogrammet, PTS-stöd samt Strukturfonden i Östra Mellansverige. Sex av länets åtta kommuner har under 2010 beslutat att engagera sig i utbyggnaden av IT-infrastrukturen. Återstående två kommuner förväntas göra detta under första kvartalet 2011.

Länsstyrelsen bedömer att det krävs ett tydligt regelverk för stödgivningen för att utbyggnaden av bredband ska kunna fullföljas så att huvuddelen av befolkningen och företagen på landsbygden under närmaste åren ska kunna få tillgång till högkvalitativa bredbandstjänster utifrån vad som regeringen angivit i sin bredbandsstrategi.

Energi och klimat

FAKTARUTA Sakområde Energi och klimat (42*)

	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	2,17	1,72
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	1,89	1,06
Verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan inkl. OH (tkr) totalt	5 219	2 295
Andel av totala verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan (%)	3,66%	1,49%
Bidragsutbetalningar (tkr) ²⁾	70	0

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1 760 timmar

²⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

Sakområdet har varit prioriterat i Länsstyrelsens verksamhet under 2010. Arbete har karaktäriserats av samverkan med så många viktiga aktörer i länet som möjligt med syfte att mobilisera länets möjligheter både för att minska utsläppen av klimatgaser, minska energianvändningen samt främja tillförseln av förnybar energi. Särskilt har samarbetet med kommunerna prioriterats genom överläggningar med kommunledningarna om det fortsatta arbetets inriktning och kommunernas avsikter inom klimat och energiområdet.

Länsstyrelsen har utgått ifrån att ett viktigt strategiskt mål med klimat- och energiarbetet är att få till stånd en snabb och uthållig minskning av växthusgasutsläppen för att minska klimatpåverkan. Länets klimat- och energistrategi har utformats utifrån de områden som genererar de största växthusgasutsläppen, däribland transporter, energiförsörjning, jord- och skogsbruk, arbetsmaskiner och industri samt avlopp och avfall. Vid utformningen av strategin har också andra faktorer varit vägledande, till exempel minskning av energianvändningen, energieffektivisering, övergång till

förnybara energislag samt mobilisering av länets samlande resurser och kunskap inom klimat- och energiområdet.

Länsstyrelsen har för klimat- och energiarbetet bildat en särskild styrgrupp där länsrådet är ordförande och där samtliga berörda sakområdeschefer ingår. Det operativa arbetet samordnas av en processledare. Tillsammans med en klimat- och energisamordnare har denne en arbetsgrupp till sitt förfogande som är tvärsektoriellt sammansatt av företrädare för olika sakområden på myndigheten. I klimat- och energiarbetet samarbetar Länsstyrelsen också med länets kommuner, Regionförbundet, universiteten, olika näringslivsorganisationer och företag samt andra organisationer. En viktig framgångsfaktor för arbetet är samspelet med den högkvalificerade forskningen inom energiområdet som bedrivs i Uppsala.

Länsstyrelsens bedömer att inriktningen på arbetet med klimat- och energifrågorna i länet har fått en god genomslagskraft och stimulerat till många olika aktiviteter.

36. Länsstyrelserna ska redovisa:

- Insatser som genomförts för att strategiskt samordna och leda det regionala arbetet med att förverkliga den statliga politiken för energiomställning och minskad klimatpåverkan,
- insatser för att vidareutveckla och genomföra arbetet med regionala klimat- och energistrategier i samverkan med lokala och regionala aktörer, såsom exempelvis kommuner, landsting, kommunala samverkansorgan, regionala energikontor, privata och offentliga företag inom bl.a. fastighets-, transport-, energi- och avfallssektorn, högskolor, samt idéburna organisationer, i syfte att identifiera, planera och genomföra regionala insatser och åtgärder för att uppnå minskad klimatpåverkan och ökad energieffektivitet,
- hur och med vilka lokala och regionala aktörer samverkan skett för att vidareutveckla och genomföra arbetet med regionala klimat- och energistrategier,
- insatser för att verka för en ökad andel förnybar energi, särskilt avseende insatser för att uppnå planmässiga förutsättningar inom planeringsramen för vindkraft,
- insatser för att stödja näringslivets och kommunernas klimat- och energiarbete, samt
- framgångsfaktorer samt eventuella hinder och svårigheter för att arbeta sektorsövergripande med energi- och klimatfrågor.

Länsstyrelsen har tagit fram en detaljerad arbetsplan för att konkretisera genomförandet av länets klimat- och energistrategi, i vilken huvudområdena utgörs av klimat- och energianpassad samhällsplanering, energieffektivisering, förnybar energi, jord- och skogsbruk, kunskap- och kompetens samt internationellt arbete.

Klimat- och energianpassad samhällsplanering; Samordning av arbetet har skett med Landstinget, Regionförbundet, *Energikontoret*, *Energihuset*, STUNS, länets kommuner, universiteten samt företag och näringslivsorganisationer. Länsstyrelsen har besökt länets samtliga kommunledning för diskussioner om hur kommunerna kan implementera länets klimat- och energistrategi i den kommunala planeringen och övrigt kommunalt arbete.

Energieffektivisering; Länsstyrelsen har samordnat landstingets och kommunernas energieffektiviseringsarbete (Regeringens 99-miljonersstöd) i ett regionalt nätverk där länets samtliga kommuner ingår. Under året har tre nätverksmöten ägt rum. Länsstyrelserna i Stockholm, Uppsala, Södermanland och Västmanlands län har i sin tur bildat ett nätverk för att gemensamt stödja länens kommuner med seminarier inom olika områden för energieffektivisering.

Länsstyrelsen har med stöd från *Energimyndigheten* och Regionförbundet utvecklat ett energieffektiviseringsprojekt, *Klimatavtal*. Projektet går ut på att få så många aktörer som möjligt att teckna frivilliga avtal för att minska energianvändningen med 10 procent till 2012 och 20 procent till 2016 jämfört med 2008 års nivå. Projektet sker i samarbete med länets kommuner, Företagarna, Regionförbundet och Vattenfall. Länsstyrelsen har även genomfört andra projekt inom energieffektiviseringsområdet. Projektet *Energistöd för plånbok och miljö 2010*¹⁵ är ett informations- och rådgivningsprojekt för fastighetsägare, fastighetsbolag och allmänheten, kring

¹⁵ dnr 405-7279-08

omställningsarbetet mot hållbara energisystem. I projektet *Grönare värme med vatten* har Länsstyrelsen, Energikontoret i Mälardalen, kommunernas klimat- och energirådgivare och VVS-företag under 2010 arbetat för att sprida information om konvertering från direktverkande elvärme till vattenburna system. Projektet *Lågenergihus* ska stimulera till byggande av lågenergihus genom att skapa bättre förutsättningar genom att förändra bygg- och planprocesserna i länet och genom ökad information om lågenergihus

Länsstyrelsen har i samarbete med JTI tagit fram en rapport om möjligheterna att minska drivmedelsanvändningen för arbetsmaskiner och därmed minska de klimatpåverkande utsläppen. Ett fortsatt samarbete planeras med jord- och skogsbrukssektorn, kommuner samt entreprenadbranschen för att minska klimatpåverkan från arbetsmaskiner.

Förnybar energi; Länet har tidigare pekat ut lämpliga områden för vindkraftsetablering samt i samarbete med Älvkarleby, Tierps och Östhammars kommuner detaljstuderat lämpliga områden. Under 2010 har Länsstyrelsen i samarbete med Enköpings, Knivsta och Håbo kommuner fortsatt planeringsarbetet för vindkraft. Länsstyrelsen har deltagit i länets arbete tillsammans med *Biogas Öst, Upplands lokaltrafik* samt privata aktörer för att främja utvecklingen av biogasproduktion i länet. Tillsammans med Stockholms län har Länsstyrelsen genomfört en utredning om möjligheterna att öka biogasproduktionen i länens jordbruksföretag. Länsstyrelsen har i ett projekt tillsammans med Regionförbundet och Östhammars kommun och med finansiellt bidrag från Tillväxtverket påbörjat ett utredningsarbete för att undersöka möjligheterna att utnyttja spillvärmevattnet från *Forsmarks kärnkraftverk* för olika ändamål, till exempel för odling av olika slags biobränslen. Särskilt har möjligheterna till odling av alger som biogassubstrat undersökts¹⁶.

Jord- och skogsbruk; Länsstyrelsen har påbörjat ett samarbete med SLU för att minska klimatpåverkan från jord- och skogsbruket.

Kunskap- och kompetens; Länsstyrelsen har inlett ett samarbete med Uppsalas två universitet samt ett flertal utvecklingsbolag inom klimat- och energiområdet för att stimulera utvecklingen av produkter inom området. Planeringen av det framtida arbetet skedde vid ett seminarium i början av 2010 med ett femtiotal forskare och entreprenörer från universiteten och utvecklingsbolagen. Detta följdes upp av ett möte i början av maj där bland annat miljöministern, ett sjuttioal forskare, entreprenörer, kommunala tjänstemän och politiker deltog. Samarbetet har därefter fortsatt vid andra engagemang, exempelvis i samband med ett ambassadörmöte i december med ett femtiotal deltagare där klimat- och energiforskningen presenterades.

Internationellt arbete; Länsstyrelsen är *Lead Partner* i EU-projektet POWER tillsammans med *Niepolomice* i Polen och *Tallinn* i Estland där framförallt Länsstyrelsens klimat- och energiarbete implementeras i de andra deltagarnas organisationer. Dessutom har ett seminarium genomförts under *Open Days* i *Bryssel* där forskare och utvecklingsbolag från Uppsala presenterat sina forsknings- och utvecklingsprojekt inom klimat- och energiområdet.

37. Länsstyrelserna ska redovisa insatser och medelsanvändning med anledning av uppdraget att samordna det regionala klimatanpassningsarbetet.

Länsstyrelsen har under året fortsatt uppdraget med att samordna det regionala klimatanpassningsarbetet. Under första kvartalet genomfördes intervjuer med samtliga kommuner i länet, både tjänstemän och politiker, för att utreda i vilken omfattning ett klimatanpassande arbete idag bedrivs¹⁷. Resultatet visade på att det bedrivs nästintill inget klimatanpassningsarbete i Uppsala läns kommuner och att många behöver ett större stöd av Länsstyrelsen i dessa frågor.

Under de tre sista kvartalen påbörjades ett samarbete med länets kommuner för att identifiera vilka områden och verksamheter som finns i kommunen som kan vara utsatta för en framtida risk i och med att klimatet förändras¹⁸. De områden som utreds är framförallt tekniska försörjningssystem,

¹⁶ dnr 304-499-10

¹⁷ Examensarbete av Karin von Sydow

¹⁸ Dnr: 451-2673-10

strandnära bebyggelse, dagvatten- och dricksvattensystem och samhällsviktig verksamhet. Meningen med samarbetet är att det ska utmynna i en sammanställd klimatanpassningsplan där identifierade risker och möjliga åtgärder redovisas. Denna beräknas vara klar under första kvartalet 2011.

För att belysa olika frågor inom klimatanpassningsområdet så arrangerade Länsstyrelsen i september en *klimatanpassningsdag* med föreläsare från *Statens meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI)*, *Botkyrka kommun*, *Boverket* och *Chalmers tekniska högskola*. Inbjudna deltagare var kommunala tjänstemän från både plan- och beredskapsverksamheter¹⁹. Dagen var innehållsrik och några av ämnena som togs upp var dricksvattenförsörjning i ett förändrat klimat, hur en kommun kan hantera en värmebölja samt vilka klimatförändringar Uppsala län kan förvänta sig inom en hundraårsperiod.

Länsstyrelsen i Uppsala deltar också i ett nationellt nätverk för alla klimatanpassningssamordnare på Länsstyrelser runt om i landet. Genom nätverket har ett antal gemensamma grupper startats för att lösa en del frågor tillsammans. Uppsala län är med i gruppen för fysisk planering, människors hälsa, jord- och skogsbruk samt en mälargrupp bestående av Stockholm, Västmanland, Sörmland, Uppsala samt Örebro län²⁰. Under året har mälargruppen varit mest aktiv och har under sista kvartalet initierat en förstudie under namnet *Mälaren om 100 år* för att utreda vilken roll och ansvar Länsstyrelserna har i frågan om hur Mälardalen ska hantera en framtida havsvattenhöjning och hot om saltvatteninträngning i Mälaren. Hur denna grupp ska gå vidare med frågeställningen kommer att utredas under 2011.

38. Länsstyrelserna ska genomföra de förberedelser som krävs för att under 2011 kunna initiera, samordna och leda planering av i vilken prioriteringsordning som begränsning eller avbrytande av överföring av el till elanvändare inom länet ska genomföras i händelse av förutsedd eller plötsligt uppkommen kortsiktig elbrist samt i samarbete med kommuner och berörda elnätsföretag fatta beslut om vilken prioriteringsordning som ska gälla.

Länsstyrelsen kallade i maj 2010 tillsammans med Energimyndigheten länets kommuner och de fem elbolag som har verksamhet i länet till en heldagsutbildning för projekt *Styrel*. I samband med utbildningsdagen arbetade Länsstyrelsen fram en projektplan samt skapade en projektorganisation för projektet. Förberedelserna inför projektstarten i januari 2011 har främst genomförts i form av ett samordningsmöte, ett antal informationstillfällen och mindre utbildningstillfällen där kommunerna och deras kontakter har deltagit. Länsstyrelsen har i sin projektplan satt upp vissa delmål under arbetets gång, varav det första har uppfyllts under 2010, att fastställa projektplanen och att bilda ett nätverk med kommunerna. Övriga delmål under 2011 är att få in beslutsunderlag från kommuner, att Länsstyrelsen aggregerar besluten samt att Länsstyrelsen fattar ett myndighetsbeslut i frågan. Projektet i sin helhet för kommuner och elbolag startar den 27 januari och pågår till den 30 juni. Därefter tar Länsstyrelsens arbete vid med att samordna resultatet med andra län för att under senhösten ta fram fem underlag för myndighetsbeslut. Styrelprojektet ska vara klart 2011-12-31 för att kunna implementeras 2012-01-01.²¹

¹⁹ Dnr: 451-2672-10

²⁰ Dnr: 451-2089-10

²¹ Dnr: 451-449-10

Hållbar samhällsplanering och boende

FAKTARUTA Sakområde Hållbar samhällsplanering och boende (40*-41*)

	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	3,37	4,03
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	6,77	4,93
Verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan inkl. OH (tkr) totalt	9 288	9 358
Andel av totala verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan (%)	6,51%	6,09%
Bidragsutbetalningar (tkr) ²⁾	30	0

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1 760 timmar

²⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

Länsstyrelsen har under året arbetat för att den fysiska och regionala utvecklingsplaneringen i länet ska stå i bättre överensstämmelse med varandra. Ett större fokus har riktats mot byggtillsynen enligt *Plan- och bygglagen (PBL)* dels genom enkätundersökningar med efterföljande framåtsyftande dialog med kommunerna dels genom deltagande i pilotprojektet *Uppföljning inom byggområdet*²². Länsstyrelsen medverkar också i uppdraget 44 i länsstyrelsernas regleringsbrev för 2010 beträffande tillgänglighet²³.

I klimat- och energistrategin för länet som antogs 2008 har frågan om infrastrukturen för ledningsdragningar såsom bredband, fjärrvärme, vatten och avlopp tagits upp som exempel på anläggningar som bör planeras och byggas ut i infrastrukturstråken i samverkan mellan kommunerna i länet och angränsande län.

I kommunernas arbete med översiktsplaner knyter man an till de utvecklingsstrategier som redovisas i RUP:en i varierande omfattning. Tydligast görs det i den under året antagna översiktsplanen för Uppsala kommun. I alla länets kommuner utom en finns aktuella översiktsplaner eller ett pågående arbete med sådana. Länsstyrelsen kan notera att framöver kommer samtliga kommuner att behöva göra en tilläggsplanering för vindkraften. LIS-områden kommer också att i vissa fall hanteras i tillägg till översiktsplanerna. En kommun har tagit fram ett sådant tillägg som varit på samråd under året.

I de löpande samråden som Länsstyrelsen har med samtliga kommuner i länet tas frågor om hur den långsiktiga utvecklingsplaneringen i länet ska samordnas med den fysiska översiktsplaneringen upp.

Inom Länsstyrelsen liksom inom länet sker en samordning inom arbetet med hållbar utveckling, arbetet med klimat- och energifrågor, arbetet med miljömålen samt inom infrastrukturområdet. Genomslaget skulle kunna förbättras om dialogen kunde ske tidigare i översiktsplaneringen. Om statliga intressen och nationella mål inte får genomslag i översiktsplaneringen skapar det svårigheter att göra dessa intressen planeringsrelevanta i den enskilda detaljplanen.

Länsstyrelsen medverkar i översiktsplanenätverket i länet bland annat i syfte att stödja arbetet med anläggningar som får stor påverkan och därmed har betydelse för flera kommuner. Nationella mål och statliga intressen samordnas också via avgränsningssamrådet avseende miljöbedömningar av planer och program. Miljömålen har kommunerna över lag ambition att ta hänsyn till. Länsstyrelsen har noterat att kommunerna har önskemål om stöd i att utveckla sin roll i riksintressesystemet och planerat ett sådant seminarium för 2011.

När klimat- och energifrågorna nu lyfts till ett allmänt intresse i nya PBL bör riktlinjer utarbetas för hur dessa frågor ska tas upp i de olika planerna från översiktsplan till detaljplan. Kommunerna i länet har i varierande grad tagit till sig de nationella och regionala klimat- och energipolitiska målen

²² dnr 400-15327-09

²³ dnr 404-10814-10

och omsatt dem i den egna verksamheten. Detta gäller såväl den kommunala utvecklingsplaneringen som den fysiska översiktsplaneringen. Arbete pågår eller kommer att sättas igång i samtliga kommuner.

Planeringen för vindkraften kommer upp i den löpande planläggningen med krav på ställningstaganden hur den kommer att påverka sin omgivning. Inom vindkraftsområdet har samarbete etablerats i två grupper med representanter för kommunerna och Länsstyrelsen, en för den norra länsdelen och en för den södra länsdelen. Arbetet är inriktat på att göra gemensamma utredningar och analyser som ska ligga till grund för hur vindkraftutbyggnaden ska behandlas i respektive kommuns översiktsplanering. Tre projekt pågår för planering av vindkraft med stöd från Boverket. Det första projektet som startade driver Länsstyrelsen tillsammans med Tierps, Östhammars och Älvkarleby kommuner. Projektet avslutas första kvartalet 2011. Inom ramen för projektet arbetar Tierp och Östhammars kommuner med en landskapskaraktärsanalys i samarbete med Uppsala och Heby kommuner, som driver ett eget projekt med planeringsstöd från Boverket. Inom ramen för projektet ska Länsstyrelsen publicera det samlade planeringsunderlaget som tagits fram under projekttiden. Under 2010 startade Länsstyrelsen tillsammans med Knivsta, Enköping och Håbo kommuner, ett projekt för planering av vindkraftverk med medel från Boverket. Inom ramen för projektet har *Luftfartsverket (LFV)* genomfört en utredning av flyghinder på grund av Arlanda flygplats samt övriga flygplatser som berör de nämnda kommunerna. Arbetet med en landskapsanalys och en känslighetsanalys pågår. Utifrån landskapsanalysen ska kommunerna arbeta vidare med demokratisk förankring samt planeringsunderlag i form av till exempel visualiseringar. För att öka kompetensen om planering av vindkraft samt vindkraftens påverkan har Länsstyrelsen även anordnat ett seminarium med planerare i länets kommuner som målgrupp.

Under 2010 bildades en RUM-grupp på Länsstyrelsen med deltagare från företrädare från flera olika sakområden, däribland samhällsbyggnad, naturmiljö, miljöskydd och landsbygd. En arbetsplan för hur RUM-arbetet ska bedrivas har upprättats, en plats för lagring och presentation av regionalt underlagsmaterial tagits fram. Dessutom har en inventering av prioriterat aktuellt underlagsmaterial påbörjats. Länsstyrelsen har också aktivt verkat för att det ska tas fram ett nationellt och gemensamt system för att presentera Länsstyrelsens Regionala Underlags Material på den externa webbplatsen. Gruppen har även påbörjat arbetet med en digitaliseringslista, med syfte att Länsstyrelsen ska få ett bättre underlag för att kunna prioritera datauppbyggnadsarbete under kommande år.

Under 2010 har också merparten av Länsstyrelsens färdiga geografiska underlagsmaterial kvalitetsbeskrivits och tillgängliggjorts på den externa webben. Ett antal viktiga GIS-skikt med kvalitetsbrister har identifierats och ska enligt plan åtgärdas enligt en föreslagen prioriteringslista under nästkommande år. Länsstyrelsen har genom RUM-gruppen medverkat i framtagandet av en nationell datalagringsstruktur för GIS-data för att på ett användarvänligt och enkelt sätt tillgängliggöra alla de RUM/GIS-skikt som behövs i det dagliga arbetet på Länsstyrelsen. Länsstyrelsen har dessutom medverkat till att lyfta frågan om Nationell dataharmonisering av länsstyrelsernas samlade GIS/RUM-data samt tagit fram ett förslag till nationell dataproduktionspolicy och förvaltning med tydliga rutiner för att säkerställa datakvaliteten och ajourhållning av RUM/GIS-data i framtiden. Länsstyrelsen i Uppsala har deltagit i arbetet, som Naturvårdsverket och Länsstyrelsernas *geodatagrupp* drev, med att ta fram ett nationellt GIS-skikt avsett att användas för att föra in uppgifter om beviljade strandskyddsdispenser. När skiktet var klart, sommaren/hösten 2010, påbörjades arbetet med att föra in uppgifter om tidigare handlagda beslut om dispenser. Därefter har dispensbeslut som inkommit till Länsstyrelsen löpande förts in

Länsstyrelsen har återrapporterat till Boverket givna uppdrag under året²⁴ och bedömer att myndigheten har verkat framåtsyftande inom sakområdet genom vägledning, kunskapsförmedling och rådgivning gentemot kommunerna.

---

²⁴ dnr 400-3139-10

Tabell 4.1: Tillsyn enligt plan- och bygglagen (PBL)

Sakområde och del av sakområde	Antal tillsynsobjekt i länet	Antal tillsynsobjekt som varit föremål för tillsyn	Antal tillsynsobjekt med allvarliga brister som inte åtgärdats ¹⁾
Tillsyn över planväsendet enligt PBL (404)	8	8	0
Tillsyn över byggnadsväsendet enligt PBL (404)	8	3	0
Summa	16	11	0

¹⁾ Brister som återrapporteras i tabellen ska avse brister i tillsynen där Länsstyrelsen beslutat att rikta kritik.

Kommentarer Tabell 4.1

Tillsyn avseende planväsendet har under 2010 skett enligt tillsynsplan i sju av länets åtta kommuner. Tillsyn över hur kommunerna vid byggsamråd uppmärksammat och arbetat för att kraven avseende energieffektivisering vid husbyggnad får genomslag i den byggda miljön enligt avsnitt 9 i Boverkets föreskrift (BBR). Tillsyn på hur kommunerna vid tillståndsprövning uppmärksammat och arbetat för att kraven avseende energieffektivisering vid byggande får genomslag i den byggda miljön, enligt 9 kap. PBL Pilotprojekt 4, kompetenssatsning i PBL *Uppföljning inom byggområdet*. Projektets syfte avser att visa på hur Länsstyrelsens arbete med tillsyn, vägledning och uppföljning efter PBL och BBR, inom byggområdet kan utvecklas och samordnas.

Tabell 4.2

Bidrag för vilka Länsstyrelsen har fattat beslut, men där annan myndighet har gjort utbetalningen (tkr)	2010	2009	2008
Boverket: Engångsbidrag	62 693	116 574	108 850
Boverket: Periodiska bidrag totalt	21 447	31 620	39 101
Totalt	84 036	148 194	147 951
<i>varav Boverket: Nyutbet. periodiska bidrag respektive år</i>	365	2 167	5 503

Kommentarer Tabell 4.2

Under år 2010 har utbetalningar för engångsbidrag och periodiska stöd minskat med 64 054 tusen kronor. Anledningen är utfasningen, av de periodiska bidragen (räntebidrag), efter regeringens beslut om avveckling fr.o.m. 2007 och den fortsatta nedtrappningen av engångsbidragen. Siffrorna i Årsredovisning 2009 är uppdaterade efter korrigering i Boverkets databas för utbetalade bidrag.

Tabell 4.3

Genomsnittlig genomloppstid för första beslutet	2010	2009	2008
Kompleta	2	0	2
Nybeviljade bidrag för ny- och ombyggnader enl. 1993 års regelsystem (dgr)	0	0	22,5
Andel ärenden med genomloppstid > 60 kalenderdagar (%)	0 %	0%	0 %
Nybeviljade investeringsbidrag till hyresbostäder (dgr)	1 343	0	0
Andel ärenden med genomloppstid > 60 kalenderdagar (%)	100 %	0 %	0 %
Nybeviljade investeringsstimulans till hyres-/studentbostäder (dgr)	0	0	0
Andel ärenden med genomloppstid > 60 kalenderdagar (%)	0 %	0 %	0 %

Kommentarer Tabell 4.3

Inga beslut efter förordningen (1992:986) om bidrag till ny- och ombyggnad av flerbostadshus har fattats under år 2010 efter regeringens beslut om avveckling av regelsystemet fr.o.m. år 2007. Investeringsbidrag enligt förordningen (SFS 2001:531) ges i mån av medel. Under åren 2008-2009 har ingen tilldelning, från Boverket, av medel skett till Länsstyrelsen i Uppsala län. Tilldelningen av medel för två stycken kvarvarande ärenden sedan år 2007 har skett under 2010, därav den långa handläggningstiden.

Tabell 4.4

Beslut om stöd (antal första beslut)	2010	2009	2008
Reguljära stöd	114	125	216
Räntebidrag nybyggnad, 1993 års regelsystem	0	0	1
Räntebidrag ombyggnad, 1993 års regelsystem	0	0	1
Radonbidrag egnahem	114	125	214
Tillfälliga stöd	178	245	230
Konvertering från direktverkande elvärme	93	26	25
Konvertering från oljevärme	0	0	0
Bidrag till solvärme	71	75	65
Investeringsstimulans till studentbostäder	0	0	0
Solvärme till kommersiella lokaler	0	0	1
Investeringsbidrag till hyresbostäder	2	0	0
Investeringsstimulans till hyresbostäder	0	0	0
Stöd för energieffektivisering m.m. (OFFROT)	0	0	17
Investeringsstöd äldre bostäder	3	0	6
Stöd för installation av energieffektiva fönster och biobränsleeldade uppvärmningssystem i småhus	0	139	116
Stöd till solceller (SFS 2009:689)	7	2	0
Stärkt trygghet i stads-/tätortsmiljöer (M2008/3813/H)	2	3	0
Övriga beslut	429	593	775
Beslut om omprövning	37	43	56
Beslut om avslag/avskrivning	28	119	113
Beslut om återkallande	38	43	66
Beslut om utbetalning	277	376	521
Beslut om omprövning efter utbetalning	49	12	19

Kommentarer Tabell 4.4

Den totala mängden första beslut om reguljära och tillfälliga stöd minskade med 78 stycken under år 2010 jämfört med 2009. Utbetalningar har skett i 234 ärenden varav huvuddelen är energistöd och radonbidrag. Antalet avslag/avskrivning/återkallande har främst bäring i att sökanden av bidrag inkommit för sent med dels ansökan om bidrag eller begäran om utbetalning av beviljat bidrag. Antalet beslut rörande tillfälliga stöd år 2009 har i Boverkets databas justerats ner från 247 till 245.

Tabell 4.5: Prövning enligt plan- och bygglagen (PBL)

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
Del av sakområde	Ingående balans 10-01-01	Antal inkomna/initierade ärenden under 2010	Antal beslutade ärenden under 2010	varav upphävda beslut enligt PBL 12:3	Utgående balans 10-12-31 (F=B+C-D)	Antal överklagade ärenden under 2010	Antal överklagade ärenden som avgjorts i högre instans	varav antal ändrade	Genomsnittlig genomströmningstid (dagar)¹	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år.
Prövning av kommunens beslut enligt PBL 12:1 (402)	2	0	1	0	1				148	0
Överklagande av beslut om detaljplan och områdesbestämmelser enl. PBL (403)	8	19	16		11	17	10	1	117	0
Överklagande av beslut om bygglov och förhandsbesked enl. PBL (403)	48	105	130		23	51	32	2	141	0

Kommentarer Tabell 4.5

Under 2010 har kommunens beslut om antagande av detaljplaner blivit föremål för prövning tre gånger, tidigare har Länsstyrelsen prövat mindre än ett beslut om antagande av detaljplan per år.

Naturvård, miljö- och hälsoskydd

FAKTARUTA Sakområde Naturvård, miljö- hälsoskydd (5*)

	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	21,03	22,74
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	22,60	24,70
Verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan inkl. OH (tkr) totalt	50 556	55 709
Andel av totala verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan (%)	35,41%	36,23%
Bidragsutbetalningar (tkr) ²⁾	5 582	6 461
Andel nöjda brukare <i>Tillstånd och dispenser avseende naturskydd</i> ³⁾	68	

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1 760 timmar

²⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

³⁾ En gemensam brukarundersökning mellan 19 länsstyrelser har genomförts 2010 för verksamhet 521, Tillstånd och dispenser avseende naturskydd. Genomsnittet för samtliga länsstyrelser är 66%.

Antalet helårsarbetskrafter som arbetar inom sakområdet har under 2010 minskat med nästan fyra jämfört med 2009. En viktig orsak till detta är att tilldelningen av sakanslag för naturvård, särskilt de för biologisk mångfald, varit lägre under 2010.

Länet och speciellt Uppsala kommun har under en följd av år ingått i en tillväxtregion vilket för med sig att inflödet av ärenden är stort. Det gäller bland annat detaljplaner och översiktsplaner där även natur- och miljöaspekterna berörs. I länet pågår också en hel del större infrastrukturprojekt som prövas av andra myndigheter, däribland miljödomstolen men där Länsstyrelsen är remissinstans. Exempel på detta är prövning av vattenkraftverk, vindkraftverk till havs, hamnar, utbyggnad av järnvägen, Arlandas omprövning, Slussen, ett antal vägprojekt. Den här typen av ärenden genererar i sin tur ansökningar om tillstånd, dispenser, 12:6 samråd.

Länsstyrelsen klarar i stort sätt att bereda tillståndsärenden till *Miljöprövningsdelegationen (MPD)* i samma takt som nya ansökningar kommer in. Antalet diarieförda samråd och ansökningar om tillstånd enligt 9 kapitlet miljöbalken är stabilt, cirka 60 stycken. Beslut är ännu inte tagna för de två djurhållande gårdarna (IPPC-anläggningar) men processen är i gång och ett beslut kommer att tas av MPD i början på 2011 och en ansökan är på väg in för den andra anläggningen.

Det händelsestyrda arbetet har dominerat och remisser från centrala myndigheter och departement har tagit mer tid än planerat. Under pågående produktion har vissa omprioriteringar gjorts bland annat har mer resurser behövts för att få fram beslut i ansökningar om tillstånd för täktverksamhet. Införandet av ett nytt datasystem för lagring av utsläppsdata, *Miljöreda*, som rör länets samtliga A- och B-anläggningar i länet är kraftigt försenat vilket medfört en hel del merarbete speciellt vad gäller täkterna. Resultatet av de prioriteringar som gjorts har periodvis medfört längre handläggningstider. Detta har även drabbat arbetet med att bilda nya vattenskyddsområden i länet trots att kommunerna nu ligger på. Regeringens satsning *Lyftet* har för Länsstyrelsen bland annat inneburit kapacitet för arbetet med att uppdatera GIS-skiktet över samtliga markavvattningsföretag i länet. Det har även varit möjligt att ta fram ett kartunderlag som visar var i länet det kan bli aktuellt att kommunerna bildar verksamhetsområden för vatten och avlopp. En ny handläggningsordning har tagits fram i syfte att underlätta ärendehandläggningen för att få en likartad beslutsgång. Arbetet med att ta fram rutiner och mallar för verksamheten för att effektivisera och underlätta i enlighet med Länsstyrelsens prioriterade arbete med intern förvaltningsutveckling har fortlöpande skett under året. Det arbetet har tidvis legat för fåfot och upptagits periodvis när trycket på inkommande ärenden lättat något.

Uppsala län har en mångfasetterad naturmiljö i form av bland annat stora rullstensåsar, kalkrika marker och landhöjningskust. Detta tillsammans med en historisk kulturpåverkan gör länet till ett av landets artrikaste. Då länet är en del av Sveriges snabbast växande arbetsmarknadsregion ställs höga krav på avvägning mellan naturmiljö och övriga samhällsintressen. Länsstyrelsen har i enlighet med regeringens och den nationella politiken viljeyttringar under året prioriterat bildandet av naturreservat, vatten- och havsmiljöfrågor samt vilt och rovdjur. Myndigheten närmar sig ett beslut i ett mycket omfattande och komplicerat naturreservatsärende som berör ett 55 000 hektar stort kust- och havsområde med över 500 sakägare. Myndigheten har bildat två naturreservat och tecknat ett tiotal avtal om markåtkomst för 35 miljoner kronor. Länsstyrelsen har vidare erhållit medel från havsmiljöanslaget för att förbättra vattenkvaliteten i två fjärdar samt i ett större avrinningsområde i länet. Dessa arbeten löper enligt de tidplaner som angavs vid ansökningstillfället. I arbetet med miljömål och förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön har dialog och förankring gentemot kommunerna prioriterats och stärkts. Viltförvaltningsdelegationen har sjösatts och tre möten har hållits under året där bland annat förslag på miniminivå lodjur och genetisk förstärkning av vargstammen har behandlats²⁵.

Länsstyrelsen i Uppsala län har genomfört en brukarundersökning under 2010, i samverkan med 18 andra länsstyrelser, inom verksamheten tillstånd och dispenser avseende naturskydd (VÄS 521) vilket berör även vattenskyddsdispenser och strandskyddsdispenser. Länsstyrelsen får ett resultat som är sämre än genomsnittet för samtliga deltagande länsstyrelser när det gäller nöjdhet totalt sett. De sökande av tillstånd och dispenser ger Länsstyrelsen bra betyg på område rättsäkerhet, bemötande och ansökningsblankettens struktur. Förbättringsområden där Länsstyrelsen måste intensifiera sitt arbete gäller handläggningstiden, svarstiden på e-post och att underlätta möjligheterna att nå rätt person

45. Länsstyrelserna ska verka för att de av riksdagen beslutade miljökvalitetsmålen nås. Länsstyrelserna ska i bred förankring i länet utveckla regionala åtgärdsprogram för att nå miljökvalitetsmålen och i övrigt bedriva det regionala mål- och uppföljningsarbetet så att det ger underlag för ett sektorövergripande miljöarbete inom Länsstyrelsen och länet. Länsstyrelserna ska översiktligt redovisa viktigare insatser inom området.

Länsstyrelserna ska särskilt redovisa:

- Insatser och resultat när det gäller att samordna miljömålsarbetet, inklusive arbetet med naturvård, fiskevård, kulturmiljövård, friluftsliv och natur- och kulturturism, det regionala utvecklingsarbetet, regionala landskapsstrategier och med arbetet för energiomställning,
- insatser för att utveckla arbetsformerna för samordning av miljömålsarbete med miljötillsynsarbete och miljöövervakning,
- väsentliga insatser rörande minskade risker vid användning av bekämpningsmedel inom jordbruks- och trädgårdsnäringen, minskade växtnäringens förluster, bevarande av biologiskt mångfald och för utveckling av ekologisk produktion, samt

²⁵ dnr 511-3922-10 *miniminivåer lodjur*, dnr 511-4104-10 *genetisk förstärkning av vargstammen*

– viktigare insatser i arbetet med att andelen privatfinansierade åtgärder när det gäller efterbehandling av förorenade områden ska öka.

Samordning av miljömålsarbetet

Länsstyrelsen har sedan flera år tillbaka en intern miljömålsorganisation bestående av ett flertal arbetsgrupper med representation från berörda sakområden. Arbetsgrupperna lyfter frågor för beslut till ledningsgruppen och ser till att externt samarbete först förankras internt. Under 2010 har grupperna bland annat diskuterat åtgärdsprogram för kommunala miljömålsåtgärder och gemensamt tagit fram en enkät som skickats till kommunerna²⁶. Samtliga kommuner besvarade enkäten som utgör grund för ett åtgärdsprogram för kommunala miljömålsåtgärder. Den ger också Länsstyrelsen möjlighet att se vilka åtgärder som inte genomförs idag, till exempel har Länsstyrelsen uppmärksammat att flera kommuner saknar/behöver uppdatera vattenhushållningsplaner och VA-strategier. Syftet med kartläggningen var också att kunna rikta stöd och samordna de åtgärder som redan genomförs, bland annat informationsinsatser inom miljökvalitetsmålen *Ett rikt växt- och djurliv* och *Giffri miljö*. Länsstyrelsen har haft tre möten med kommunernas miljöstrategier. Träffarnas syfte är att samverka kring projekt och ansökningar, dela erfarenheter av kommunalt och regional miljöarbete och samordna uppföljning av miljömålen. I maj/juni hölls en workshop med samtliga kommuner i länet. Syftet var att gemensamt diskutera bedömningar av de nationella miljökvalitetsmålen och regionala skillnader inom länet. Samtliga kommuner var representerade på workshopen och de tydligaste resultaten var att det framkom inom vilka områden kommunerna önskar stöd från Länsstyrelsen i form av planeringsunderlag, seminarier och samordning av miljömålsrelaterade arbetsuppgifter. Utifrån önskemålen kommer Länsstyrelsen bland annat under 2011 att arrangera en informationsträff om Landsbygdsprogrammet och en vattendag. Workshopen visade också att det finns stora variationer i hur kommunerna tolkar miljömålen. Detta har resulterat i att Länsstyrelsen under 2011 kommer att arbeta för att tydliggöra målen genom att fortsätta framtagandet av åtgärdsprogram. Länsstyrelsens miljömålssamordnare arbetar deltid med klimatavtal och ingår i Länsstyrelsens klimat- och energiarbete.

Länsstyrelsen har koncentrerat sina resurser kring regionala landskapsstrategier till en strategi med syfte att minska massförekomsten av mygg i Nedre Dalälven samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras. Länsstyrelsen deltar i styr- respektive arbetsgrupp och har bekostat ett delprojekt med syfte att undersöka huruvida hävd av strandängar begränsar myggproblemen²⁷. Länsstyrelsen i Gävleborg ansvarar för projektledningen.

Utveckling av arbetsformerna för samordning av miljömålsarbete

En källanalys av miljögifter och kemikalier har påbörjats under året, som ett samarbete mellan berörda sakområden inom Länsstyrelsen. Syftet är att beskriva de största flödena och källorna till kemikalier och miljögifter i länet, för att kunna fokusera Länsstyrelsens och kommunernas insatser som tillsyn och miljöövervakning till områden med de största miljöriskerna²⁸. Källanalysen färdigställs under våren 2011. Resultatet kommer att kunna användas i kommande tillsynsaktiviteter. Ett tillsynsprojekt längs Tämnrån har påbörjats där syftet är att förbättra statusen på vattendraget genom tillsyn över vattendomar och andra vattenverksamheter. Vid tillståndsprövningen och tillsynen över A- och B-anläggningar så har speciell hänsyn tagits till energianvändningen i de ärenden där detta varit relevant.

Väsentliga insatser rörande minskade risker vid användning av bekämpningsmedel

Greppa Näringen erbjuder kurser och enskild rådgivning inom växtnäringseffektivitet, säker användning av växtskyddsmedel och minskad klimatpåverkan. Under 2010 har två grundkurser för lantbrukare och över 170 enskilda rådgivningar genomförts. Länsstyrelsen har vidare genomfört en grundkurs och sex stycken fortbildningskurser för behörighet att använda kemiska

²⁶ dnr 501 1408-10 Enkät om kommunala miljömålsåtgärder

²⁷ dnr 521-4143-10 Litteraturstudie om hävd av ängar för att minska massförekomst av mygg

²⁸ dnr 501-157-11 Källanalys av miljögifter

växtskyddsmedel. Externa konsulter har hållit flera fältvandringar inom målområdena Ingen övergödning, Gifrfri miljö och Begränsad klimatpåverkan bland annat markbördighet med vall i växtföljden, möjligheten med *nollrutor* och bekämpningsstrategier i vattenskyddsområde, moderna hästkrafter och *Carbon Rich Farming*.

För att stärka jordbruksföretag i sin verksamhet har det genomförts många aktiviteter som i förlängningen bidrar till dess ekonomiska utveckling. Livsmedelsförädling, rådgivning för grönsaksproducenter, mentorprogram för omställare till ekologisk produktion har bland annat bedrivits inom temat företagsutveckling. Med avseende på god djurvälstånd har kurser inom klövhälsa och grovfoder samt stallmiljö erbjudits. För att bevara artrikedomen inom odlingslandskapet har rådgivning om betesmarker och våtmarker genomförts, artiklar skrivits, webbsida för byggande av våtmark lanserats. Energikartläggning av mjölk och spannmålsgårdar har också genomförts.

Insatser för att öka andelen privatfinansierade åtgärder inom av förorenade områden

Länsstyrelsen arbetar för att ytterligare öka andelen privatfinansierade åtgärder för förorenade områden som finns på den så kallade *prioriteringslistan*, tidigare kallad *30-listan*. Ett projekt pågår i samarbete med länets kommuner i syfte att få till stånd ökade insatser inom de prioriterade objekt där kommunerna har operativt tillsynsansvar. Vidare har Länsstyrelsen tagit fram ytterligare ansvarsutredningar för prioriterade objekt. I det förebyggande arbetet har också ingått att granska de planer, främst detaljplaner, som upprättas i länet samt att handlägga exploateringsärenden. Det höga exploateringsstrycket i delar av länet medför att tidigare industriområden, där det ofta finns en föroreningsproblematik, blir attraktiva för bostadsbyggande och där saneringen bekostas av exploitören²⁹.

46A. Länsstyrelsernas miljötillsynsarbete ska bidra till att miljö kvalitetsmålen nås och att uppkomsten av miljöskador motverkas. Länsstyrelserna ska ta fram tillsynsvägledningsplaner och genom tillsynsvägledning förbättra förutsättningarna för det operativa tillsynsarbetet hos kommunerna. Arbetet med tillsynsvägledning ska bl.a ske genom regional miljösamverkan. Länsstyrelserna ska särskilt redovisa:

- Eventuella brister i den operativa tillsynen och tillsynsvägledningen och åtgärder för hur dessa brister kan åtgärdas,
- hur den regionala miljösamverkan har bedrivits,
- på vilket sätt miljömålen inverkar på planeringen och genomförandet av tillsynen och tillsynsvägledningen,
- hur och i vilken mån tillsynsarbetet föranleder samverkan med polis och åklagare, eventuella brister i denna samverkan och hur den i så fall skulle kunna förbättras, samt
- viktiga insatser i vägledande syfte och effekter av tillsynsarbetet i övrigt.

Länsstyrelserna ska efter samråd med kommunerna bidra till genomförandet av Naturvårdsverkets vägledningsplan. Länsstyrelserna ska även redovisa hur detta arbete har bedrivits.

Brister i den operativa tillsynen och tillsynsvägledningen

Tillsyn vattenskyddsområden; Kommunen har tillsynen över huvuddelen av de objekt och åtgärder som kan tänkas finnas inom ett vattenskyddsområde. Dessutom är kommunen huvudman för vattentäkten och har därmed ett särskilt intresse att tillse att riskerna för att vattentäkten ska förorenas minimeras. Genom att ändra i tillsynsförordningen så att enbart kommunen är tillsynsmyndighet skulle tillsynsansvaret förtydligas och tillsynen effektiviseras.

Tillsyn 12:6 samråd; Mycket tid har gått åt till så kallade ”12:6 samråd” vilket är den typ av ärenden som i huvuddelen av fallen ger minst miljöpåverkan. Länsstyrelsen har försökt få de större verksamhetsutövarna som Trafikverket och Vattenfall att själva ta ansvar för att naturmiljön inte tar skada av den verksamhet eller de åtgärder som de avser att vidta. De har då påtalat att andra

²⁹ Dnr 575-10510-01, 575-658-10, 575-1604-10, 575-7696-02, 575-10739-08, 577-1364-09, 575-9753-09, 575-9754-09, 575-2329-10, 575-974-10, 575-975-10

länsstyrelser i regionen inte arbetar på det sättet. För att kunna genomföra denna strategi så krävs ett "KartoGIS på utsidan" där alla sökanden kan komma åt nödvändig information som de behöver för att kunna bedöma om de arbeten de vill göra inte ger en väsentlig påverkan på naturmiljön. Länsstyrelsen räknar med att kunna spara in en tredjedels tjänst genom detta. En hel del förbättringar i Länsstyrelsens rutiner har genomförts, till exempel att använda en stämpel på de ansökningar som är "utan erinran" och förenklingar i det interna remissförfarandet.

Tillsyn skydd för växter och djur; Endast händelsestyrd tillsyn bedrivs vad gäller fridlysta svenska arter och handläggningstiderna för dessa är långa. Tillsyn av CITES bedrivs genom att granska de årliga rapporter över handeln som tillståndshavare sänder in. Under året har Länsstyrelsen med hjälp av en projektarbetare kunnat delta i ett av Interpol initierat tillsynprojekt om illegal handel med reptiler och amfibier, även polisen i länet har deltagit i projektet och vi har delgett varandra information om resultaten. Tillsynsansvaret bör ligga på en nationell nivå i frågor som rör illegal handel med hotade arter eftersom det kräver specialkompetens och ett tätt samarbete med polis, tull och Interpol.

Tillsyn vattenverksamhet; Anmälningssärendena har dominerat och Länsstyrelsen har med råge arbetat upp de tilldelade medlen för detta arbete. Tillsyn över vattenkraftverken tar en hel del tid i anspråk genom att inläsning och tolkning av vattendomar är ett tidsödande och komplicerat arbete. Här behövs lagändringar som underlättar möjligheterna att ompröva dessa domar och en resursförstärkning för att möta kraven på omprövning av dessa otidsenliga domar. Ett tillsynsprojekt har startat som riktar sig till de verksamhetsutövare som har dammar och andra vattenverksamheter längs Tämnrån. Projektet är inriktat på egenkontrollen och är ett samverkansprojekt med vattenförvaltningen med sikte på vattenkvalitetsnormerna. Länsstyrelsen i Uppsala har anordnat en handläggartäff för vattenhandläggare i hela Sverige.

Tillsyn av torvtäkter; I Uppsala län finns fyra torvtäkter och samtliga har varit föremål för egeninitierad tillsyn från Länsstyrelsens sida för första gången. Anledningen är att det rått en del förvirring huruvida kommunen haft tillsynsansvaret för dessa anläggningar.

Tillsyn av miljöfarlig verksamhet; Länsstyrelsen har tillsyn över tio A och B- anläggningar i länet varav Kärnkraftverket i Forsmark, Skutskärsverken och Dannemora gruvor är de största. Egeninitierad tillsyn har bedrivits på samtliga anläggningar. I tillsynen ingår även handläggning av anmälan rörande mindre ändringar i verksamheten och i år har denna tagit mindre tid än planerat. Från och med januari 2010 har Länsstyrelsen återtagit tillsynen av ett stålverk efter en förfrågan från kommunen.

Kommunernas tillsyn; En del av länets kommuner är små, har hög personalomsättning och otillräckliga resurser vilket skapar svårigheter att upprätthålla en tillräcklig kompetens inom olika sakområden. För att motverka denna brist har Länsstyrelsen i sin tillsynsvägledning prioriterat aktiviteter som leder till ökad samverkan och samsyn mellan kommunerna.

Regional miljösamverkan

Inledningsvis vill Länsstyrelsen kommentera begreppet regional miljösamverkan. Runt om i landet finns ett antal etablerade så kallade regionala miljösamverkansprojekt³⁰. Genomgående för alla dessa är att de är fristående organisationer med egna projektmedel. Finansiering sker genom "medlemsavgifter" från deltagande kommuner och länsstyrelser. Då begreppet regional miljösamverkan leder tankarna tills dessa miljösamverkansprojekt är uppdraget i regleringsbrevet oklart. Länsstyrelsen kan inte på egen hand se till att regionala miljösamverkansprojekt bildas. Länsstyrelsen anser myndighetens tillsynsvägledande uppdrag, att samordna den operativa tillsynen inom länet, inte ska förväxlas med regional miljösamverkan. Dessa projekt kan med fördel komplettera men inte ersätta Länsstyrelsens tillsynsvägledningsansvar.

Tillsynsvägledningssamverkan har skett med Länsstyrelserna i Västmanland och Dalarnas län vad gäller handläggartäffar och utbildningar för miljö- och hälsoskyddsinspektörer. Inom området

³⁰ Se <http://www.miljosamverkan.se/alla>

företrad mark sker samverkan inom Mälardalsregionen (Örebro, Södermanland, Uppsala, Stockholm, Västmanland och Gotland), bland annat genom årligen återkommande möten mellan länsstyrelsernas handläggare. Dessa län arrangerar även årligen, tillsammans med Dalarna, en utbildning inom området som främst riktar sig till kommunernas miljöförvaltningar. År 2010 hölls utbildningen i Eskilstuna.

Miljömålen inverkan på tillsynen och tillsynsvägledningen

Tillsynen ska säkerställa syftet med miljöbalken, det vill säga främja en hållbar utveckling. Ett av verktygen som kan användas som riktningsskåre mot målet är de nationella och regionala miljömålen. Tillsynen ska också användas för att kontrollera efterlevnaden av miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som meddelats med stöd av lagen. Miljömålen kan i det sammanhanget användas som ett prioriteringsinstrument i bedömningar om vad som bör tillsynas om det nu är en bransch eller område eller tillsynens inriktning. Vid det specifika tillsynsbesöket hos en verksamhetsutövare blir miljömålen inte det verktyg som bäst är anpassat för att bedriva en bra tillsyn. Ta till exempel efterlevnaden av de vattendomar som finns eller de tillståndsbeslut som fattats. Då finns inte så mycket utrymme att ta hänsyn till miljömålen utan då är det tolkningen av domen, tillståndsbeslutet, föreläggandet som måste stå i fokus. De senaste åren har klimatfrågorna varit prioriterade och i tillsynen har energianvändningen varit ett prioriterat område.

Länsstyrelsens roll som tillsynsvägledare handlar till stora delar om att skapa en mötesplats och en kontaktyta mellan handläggarna i länet. Vid Länsstyrelsens prioritering mellan olika tillsynsvägledande aktiviteter har bedömd nytta av väglednings-/tillsynsaktiviteten större tyngd än miljö kvalitetsmålen.

Samverkan med polis och åklagare i tillsynsarbetet

Vid miljöbalkens införande var behovet miljöbrottsamverkan stort. Tillvägagångssättet för hur tillsynsmyndigheterna ska anmäla miljöbrott har dock satt sig. Likaså har förståelsen för att inspektörer, poliser och åklagare arbetar under olika förutsättningar blivit bättre. Länsstyrelsen har haft regelbundna miljöbrottsträffar med handläggare, polis och åklagare men gör nu bedömningen att denna typ av träffar inte längre fyller någon större funktion. Majoriteten av de miljöbrott som anmäls är av enklare art och inte alltför sällan bygger åtalen på de uppgifter verksamhetsutövaren själv kommit in med. Organiserad eller avsiktlig miljöbrottslighet bedöms som relativt ovanligt. För området gränsöverskridande avfall och skrotbilar kan det dock finnas ett behov av förstärkt miljöbrottsamverkan. Länsstyrelsen har uppmärksammat problemet genom att under år 2009 arrangera en seminariedag om bilskrotning med medverkan av bland annat Rikskriminalpolisen och länets miljöbrottsutredare.

Viktiga insatser i vägledande syfte och effekter av tillsynsarbetet i övrigt

Under 2010 har tillsynsvägledningen haft stor bredd och omfattat bland annat stöttande av de nationella tillsynsprojekten *Små avlopp ingen skitsak* och *Fastighetsägares egenkontroll*, handläggartäffar, utbildningar/seminarier. Därutöver har muntlig och skriftlig vägledning skett per telefon och e-post. Länsstyrelsen har också administrerat *Miljö tillsyn Uppsala län*, en webbsida för länets miljö- och hälsoskyddsinspektörer. Sidan används som plattform för myndighetens tillsynsvägledning och innehåller bland annat senaste nytt, vägledningsmaterial, kalender och diskussionsforum. Handläggartäffar har genomförts inom tillsyn av företrädade områden, hälsoskydd, enskilda avlopp, lantbruk, avfall och täkter samt strandskyddstillsyn. I samverkan med Länsstyrelsen i Västmanland har en handläggartäff hållits i tillsyn avseende *Stickande och skärande*. Utbildningar har genomförts inom efterbehandling av förorenings-skadade områden, tillsyn över bekämpningsmedel, teknik och anläggningstakt enskilda avlopp samt inomhusmiljö.

Fyra kommunbesök, uppföljning och utvärdering av kommunernas miljöbalkstillsyn har genomförts. Under året har Länsstyrelsen deltagit i Socialstyrelsens projekt att särskilt följa upp kommunernas hälsoskyddstillsyn. Länsstyrelsen har fått positiv återkoppling från kommunerna för det bedrivna arbetet avseende tillsynsvägledningen. Effekterna av det egna tillsynsarbetet är mer av

långsiktig karaktär och ger sällan några snabba effekter i miljön. Det kanske finns anledning att vända på frågan - vad skulle hända om Länsstyrelsen inte bedrev någon tillsyn?

Naturvårdsverkets vägledningsplan

Länsstyrelsen har identifierat behovet av tillsynsvägledning i samband med att flerårsplanen för vår tillsynsvägledning togs fram. Planen uppdateras årligen i samverkan med kommunernas miljöchefer. Behov av tillsynsvägledning har även fångats upp genom Länsstyrelsens uppföljning och utvärdering av kommunernas operativa tillsyn och i övriga kontakter med kommunernas handläggare. Länsstyrelsens avvägning har varit att i första hand ge tillsynsvägledning där behovet bedöms som störst. Med behov avses att det finns en brist på samsyn mellan kommunerna inom ett visst tillsynsområde, att tillsynsområdet är svårt och kräver fördjupade kunskaper eller att handläggningen sker ineffektivt. Därtill stödjer Länsstyrelsen aktivt de nationella projekten som drivs av Socialstyrelsen, Kemikalieinspektionen och Naturvårdsverket.

48. Tillsynen över naturreservat, strandskyddsområden, kulturhistoriskt skyddade områden och andra skyddade områden ska bidra till bättre regelefterlevnad och till att miljö kvalitetsmålen nås. Tillsynen över kulturhistoriskt värdefulla miljöer, byggnader och fornminnen m.m. ska bidra till bevarandet av dessa samt till förbättrade förutsättningar för hållbar förvaltning av kulturarvet. Länsstyrelserna ska redovisa vilka viktiga insatser man gjort i vägledande syfte och vilka effekter tillsynen som rör skyddade områden respektive kulturmiljön har medfört.

Insatser i vägledande syfte

Vägledning av kommuner om vård av fornlämningsmiljöer; Länet är ovanligt rikt på fornlämningar, men de är dåligt kända. För att vägleda kommuner om hantering av besöksvärda fornlämningar har ett projekt genomförts i ett större område med samlade kulturmiljöer i Husby Långhundra, Knivsta. Från och med 2011 sköts miljön av kommunen enligt avtal med Länsstyrelsen. I Enköpings kommun har ett liknande projekt påbörjats utmed Örsundaåns dalgång. Liknande områden planeras i Håbo kommun (Brunnsta-Yttergran) och i Tierps kommun (Tierpslätten).

Samråd med Skogsstyrelsen om fornlämningar och skogsbruk; Miljömålet att inga fornlämningar ska skadas vid skogsbruk bedöms långt ifrån uppnått. Under året har Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen gemensamt bedrivit riktad information till storskogsbrukets planerare för att öka kunskapen om kulturvärden i skogsmark och förbättra planeringsprocessen. Rutinerna för handläggning av skogsärenden som berör kulturlämningar har utvecklats och förenklats mellan myndigheterna. Målet är att minska skadefrekvensen.

Samverkan om skogsbruk inom riksintressen; I ett samverkansprojekt inriktas arbetet på att utveckla skogsbruksplaner som anpassas till det specifika värde som själva skogsmarken har i riksintresseområden. Pilotstudiens exempel är järnbruken Strömsbergs bruk och Lövsta bruk, där den närmast omgivande skogsmarken rymmer betydelsefulla kulturvärden som utgör del av själva riksintresset. Målet är att finna former för hur skogsbruk ska bedrivas med hänsyn till de specifika kulturlämningarna.

Samråd med Uppsala stift om kyrkomiljöer; Länsstyrelsen har i samråd med Uppsala stift utformat riktlinjer för ansökningsunderlag i form av förstudier och utredningar gällande mer omfattande förändringsarbeten i kyrkor. Effektmålet är att bidra till förbättrade förutsättningar för hållbar förvaltning av kyrkomiljöer. Behovet av kunskapsunderlag är störst beträffande åtgärder för energieffektivisering och klimatanpassning, då denna typ av åtgärder kan ha stor påverkan på kyrkorummets inredning.

Vägledning av entreprenörer när det gäller förvaltning av kulturresevat; Länsstyrelsen i Uppsala förvaltar två av landets 34 kulturresevat. Den fysiska skötseln och vården utförs av entreprenörer efter kulturhistorisk vägledning från Länsstyrelsen. Tillgängligheten av kulturresevat i *Lingnåre* och *Linnés Hammarby* har förstärkts betydligt sedan parkeringar och skyltning har tillkommit och broschyrer producerats.

Vägledning till kommunerna i strandskyddsärenden; Länsstyrelsen har haft flera möten med kommunerna i syfte att stödja kommunerna i tillsynsrollen och att få bättre motiverade beslut i dispensärendena. I slutändan bedöms detta leda till färre överprövningar.

Effekter av tillsynen

Det är för tidigt att utvärdera effekter av de ovan uppräknade insatserna i vägledande syfte.

Tillsyn av att beslut om uppdragsarkeologi följs; Länsstyrelsen har under 2010 handlat upp arkeologiska undersökningar för omkring 45 miljoner kronor inför utbyggnaden av väg 288. Under fältarbetet har Länsstyrelsen genomfört cirka 25 besök för att kontrollera att uppdragstagarna följt antagna undersökningsplaner. Genom tillsyn av att besluten följts har Länsstyrelsen bidragit till bättre regelefterlevnad och bedömer att kunskapsproduktion skett på ett kvalitativt och kostnadseffektivt sätt.

Begränsad uppföljning av beslut om bidrag för byggnadsvård; Antalet lagskyddade byggnader är ovanligt stort i länet och efter ett ansökningsförfarande fördelar Länsstyrelsen årligen bidrag till byggnadsvård, där skyddad bebyggelse prioriteras. Länsstyrelsen har under 2010 inte genomfört egeninitierad tillsyn av beslut om bidrag för byggnadsvård. Med underlag av skriftliga rapporter under arbetets gång och kontrollrapport från antikvariskt medverkande bedömer Länsstyrelsen att årets restaureringar genomförts enligt beslut. Egeninitierad systematisk tillsyn skulle sannolikt ge bättre underlag för att bedöma vilka insatser som bäst bidrar till att bevara kulturhistoriskt värdefull bebyggelse.

Begränsad tillsyn av kyrkomiljöer; I Uppsala län finns drygt 200 sockenkyrkor. De flesta har sitt ursprung i medeltiden och majoriteten av dem har inte förändrats sedan dess. Under 2010 har Länsstyrelsens tillsynsarbete gällande de lagskyddade kyrkomiljöerna huvudsakligen skett i samband med besiktningar inför planerade förändrings- eller vårdåtgärder. Egeninitierad systematisk tillsyn skulle sannolikt ge bättre underlag att planera för hållbar förvaltning.

Tillsyn av naturreservat; Länsstyrelsen bedriver förebyggande tillsyn genom att informera om vilka föreskrifter som gäller på informationsskyltar som finns vid varje reservat. Information om föreskrifter och skötselplaner finns också för varje naturreservat på hemsidan. Många av de skyddade områdena besöks regelbundet av naturbevakare och naturvårdsvakter i samband med skötselbesök och händelsestyrd tillsyn bedrivs vid anmälningar om brott mot gällande föreskrifter. Annars dominerar denna sektor av prövningar av dispenser och tillstånd.

Tillsyn av strandskyddade områden: Huvudansvaret för tillsynen ligger numera på kommunerna utanför de statligt skyddade områdena och länsstyrelserna har här en överprövande roll när det gäller strandskyddsdispenser.

Tillsyn av vattenskyddsområden; Kommunerna har tillsynen över huvuddelen av de objekt och åtgärder som kan tänkas finnas inom ett sådant område. Dessutom är kommunen huvudman för vattentäkten och har därmed ett särskilt intresse att se till att den inte riskerar att förorenas. Behovet av tillsyn från Länsstyrelsens sida är därför mindre. Prövning av dispenser är här något som dominerar.

49. Länsstyrelsernas arbete med skydd och skötsel av värdefulla naturområden och hotade arter ska bedrivas så att biologisk mångfald bevaras och utvecklas. Länsstyrelserna ska översiktligt redovisa viktigare insatser inom området. Länsstyrelserna ska särskilt redovisa:

- insatser i naturvårdsarbetet när det gäller stärkt dialog med medborgarna och ökad lokal delaktighet i skydd och skötsel av naturvärden, samt
- hur arbetet fortlöper med genomförandet av länsvisa strategier med utgångspunkt i den nationella strategin för formellt skydd av skog.

Översiktlig redovisning av viktigare insatser

Arbetet med att bilda ett 55 000 ha stort naturreservat med marin inriktning i det, inom HELCOM (Helsingforskommissionen), utpekade BSPA området (Baltic Sea Protected Areas) öster om Gräsö närmar sig sitt slut³¹. Under året har samrådsmaterial och sedermera svar skickats ut till drygt 500 sakägare³². Den formella remissen är planerad att skickas ut under våren 2011.

Myndigheten har haft som målsättning att bilda tio nya reservat under 2010³³. Av dessa har två bildats³⁴ och ett tiotal avtal om markåtkomst för totalt ca 35 miljoner kronor motsvarande 544 hektar produktiv skogsmark har tecknats³⁵.

Under året har en stor satsning gjorts för att restaurera betesmarker i skyddade områden. Arbetet har omfattat detaljplanering i fält och genomförandet av större upphandlingar rörande huggningar och röjningar samt stängseluppsättning. Slåtter har utförts i flera områden liksom en naturvårdsbränning i Båtfors naturreservat. Bränningen utfördes i början av juli och omfattade cirka sju hektar skog. Effekten av branden varierade på grund av tidigare regn, men resultatet bedöms ändå som lyckat då en mosaik av hårdare och lättare brända områden uppstod. Vid inventeringar utförda under sommaren påträffades sju arter skalbaggar som är starkt kopplade till brand. Länsstyrelsen har inlett ett samarbete med Regionala resursgruppen (Civilförsvärsförbundet). De deltog bland annat i bränningen i utbildningssyfte och hade därefter i uppdrag att bevaka området efter släckningen. Ett tiotal reservat har fått en rejäl översyn och förbättring av stigvisning och övriga friluftsanordningar. Omfattande arbete med gränsutmärkning har genomförts där nya gränser har märkts upp och gamla har restaurerats. Byggnader i två reservat har restaurerats. Regleringsdammen i Hjälstavikens naturreservat har restaurerats för 1,6 miljoner kronor och betesstöd motsvarande 430 000 kr har utbetalats till djurhållare i reservatet som kompensation för att stora markarealer underkänts för betesstöd. I åtta respektive fyra av åtgärdsprogrammen för hotade arter genomfördes inventeringar respektive övervakning. Såväl biotopvård, skötselåtgärder som populationsförstärkande åtgärder har genomförts. Information och evenemang, rådgivning och utbildning har gjorts inom cirka 25 program. Länsstyrelsen har under året bland annat samarbetat med Upplandsstiftelsen, universiteten, kommunerna, ideella organisationer och statliga verk. Dessutom har myndigheten samarbetat med kraftbolag, skogsbolag och verksamhetsutövare inom täktbranschen.

För uppföljning av friluftsliv har personräknare satts upp vid entréerna i Hjälstaviken och Fiby urskog. Resultaten av registrerat antal besökare kommer att ligga till grund för den kommande planeringen av skötselinsatser och uppföljning av friluftslivet i dessa två av länets mest publika reservat. En större upphandling av standardhöjningar och nyanläggningar av vägar och P-platser har genomförts. Reservaten som omfattas är Hållnäs-kusten, Fullerö backar, Hjälstaviken, Vånsjöåsen och Sandhagen.

EU-projektet *Lake Mälaren Inner Archipelago* (Life+ Nature projekt) där Länsstyrelsen förfogar över cirka 18 miljoner kronor löper på enligt den tidplan som EU har godkänt och som innebär att samtliga åtgärder inom ramen för projektet ska färdigställas senast 2014³⁶. Arbetsplaner för samtliga områden som Länsstyrelsen arbetar med har tagits fram och förberedelser i fält (stämpling) inför arbeten med röjningar och avverkningar har påbörjats i tre reservat³⁷. Inventeringar har gjorts på gräsmarker i Hjälstaviken för att kunna följa upp resultaten av åtgärderna och informationsplanen för området har påbörjats. Ett flertal upphandlingar för diverse skötselåtgärder har genomförts³⁸.

³¹ dnr 511-14028-09

³² dnr 511-09323-09: Information inför samråd om naturreservatsbildning marint reservat Gräsö östra skärgård

³³ dnr 511-3935-03, 511-4136-99, 511-10424-01, 511-10199-09, 511-12915-07, 511-3279-98, 511-703-10, 511-1626-98 och 511-15751-06

³⁴ dnr 511-356-07 Grönsö och 511-7670-00 Rickebasta

³⁵ dnr 511-4136-99, 511-4533-02, 511-1932-98, 511-10424-01, 511-1626-98, 511-703-10, 511-5073-10, 511-296-07, 511-3279-98

³⁶ dnr 512-11466-09 Life 07/NAT/S/000902 Lake Mälaren Inner Archipelago – Restoration and Management).

³⁷ dnr 512-5059-10 Röjning Life+MIA

³⁸ t.ex. dnr 512-1907-10, 512-5033-10, 512-4118-10.

Insatser för stärkt dialog med medborgarna och ökad lokal delaktighet

Förvaltningen jobbar medvetet med lokala kontakter, i detta fall markägare, entreprenörer och besökare. Samverkan sker till exempel genom kontakter med brukare, i lokala skötselråd och möten med samfälligheter. Femton äldre bristfälliga nyttjanderättsavtal har sagts upp och sju nio nya har tecknats i de fall där det varit lämpligt³⁹. Kontinuerlig bevakning och översyn sker av avtal som närmar sig datum för uppsägning. Arbetet med en långsiktig plan för statens byggnader har påbörjats genom att en vårdplan har tagits fram för ett av våra mest prioriterade objekt – gården Risön i Florarnas naturreservat⁴⁰.

En ny attraktion har installerats på *Uppsala Biologiska Museum, Biotopia*, där besökaren på egen hand kan utforska samtliga naturreservat i länet genom knapptryckningar på en karta över länet⁴¹. Sedan tidigare finns ett barnvänligt och interaktivt spel som ger information om Färnebofjärdens nationalpark. Biotopia hade enligt egen utsago ca 100 000 besökare under 2010. Under 2010 har 28 guidningar med inriktning mot natur- och kulturvärden genomförts inom ramen för kampanjen *Biologiska mångfaldens år*⁴². Arbetet har samordnats av Länsstyrelsen och *Upplandsstiftelsen* och omfattat kommuner och ideella organisationer i länet. De har marknadsförts lokalt via media och Biotopia för att locka markägare och boende i trakten och ses som en viktig del i arbetet med stärkt dialog och ökad delaktighet. Under våren visade myndigheten reklamfilm på SF-biografer i de tre största städerna i länet och deltog med en artikel om naturreservat och utflyktsprogrammet i en annonsbilaga i Uppsala nya tidning. Länsstyrelsen arbetar systematiskt med att ta fram skyltar och foldrar för nya naturreservat och äldre reservat där informationen blivit föråldrad.

Länsstyrelsen genomför årligen ett möte med representanter för länets ideella naturvårdsorganisationer⁴³. Kretsen ideella naturvårdare har anlitats av Länsstyrelsen för olika inventeringsuppdrag. Ytterligare träffar har hållits med floraväktare, ornitologer och naturskyddsföreningens skogsgrupp. Regelbundna möten med kommunstrategerna i länets kommuner utgör ett viktigt nav för informationsutbyte och dessa möten bidrar såväl till en ökad lokal förankring som att utgöra en del av det förebyggande tillsynsarbetet och kan också bidra till effektiviseringar i kommunernas arbete. Myndigheten avser att återuppta tidigare års möten med kommunekologerna i de fall dessa utgörs av andra personer än kommunstrategerna.

En ansökningsomgång för regeringens satsning på *lokala naturvårdsprojekt (LONA)* har genomförts där sexton ansökningar behandlades och tolv projekt beviljades statsbidrag⁴⁴. Beslut med rekvisitionsanvisningar expedierades i juni. Totalt 1,7 av sökta 3,3 miljoner kronor kommer att betalas ut efter särskilda utbetalningsplaner. Länsstyrelsen har också hanterat tidigare beviljade LONA-projekt när det gäller till exempel rådgivning, utbetalningar och rapporter. Slutredovisning har gjorts för 37 av 38 projekt. Ett projekt har beviljats förlängning på grund av utdragna domstolsförhandlingar.

Länsstyrelsen har fått 267 000 kr från *Miljömålsrådet* för projektet kalkbarrskogar vars huvudsyfte är att öka förståelsen för kalkbarrskogarnas natur- och kulturvärden och att finna lämpliga sätt att långsiktigt förvalta skogarna så att natur- och kulturvärdena bibehålls. Medlen har nyttjats till lönekostnader, utbildningstillfällen och framtagande av kunskapsunderlag⁴⁵.

Förvaltningen har deltagit i så kallade strategiträffar i Båtfors (som medarrangör) och i Östergötland tillsammans med Naturvårdsverket och flera andra länsstyrelser. I juni gjordes ett fältbesök på

³⁹ t.ex. dnr 512-3867-10 Uppsägning av jaktavtal Styggkärret Blackbo 1:5 Uppsala kommun

⁴⁰ dnr 512-16390-08 Vårdplan för bebyggelsen vid Risön och Västergärde Florarnas naturreservat

⁴¹ dnr 512-12496-09 Utställning museet Biotopia del 2 Uppsala

⁴² dnr 511-12713-09 Naturguidningar 2010

⁴³ dnr 511-4869-10

⁴⁴ t.ex. dnr 501-1946-10 Östhammar-Gräsön, 501-1971-10 Älvkarleby naturstuga, 501-1972-10 Heby – upplandsleden, 501-1997-10 Tierps naturskola

⁴⁵ dnr: 502-1201-10 Utvecklingsprojektet SVAMPSKOG – sektorsövergripande samarbetsprogram för bevarande av kalkbarrskogar

Röllingen tillsammans med personal från Naturvårdsverket för diskussion om syftet och den skötselplan som är under revidering.

Länsvisa strategier utifrån den nationella strategin för formellt skydd av skog

Länsstyrelsens arbete med miljömålet för skydd av skog i enlighet med den uppställda länsstrategin fortskrider. Vid 2010 års slut hade ca 76 procent av Länsstyrelsens mål för skydd av produktiv skogsmark säkrats, varav 7 308 hektar inom naturreservat och 993 hektar genom avtal med Fortifikationsverket. Under förutsättning att myndigheten får del av Sveaskogspaketet i den omfattning som preliminärt har utlovats, i storleksordningen 1750 hektar, bör arealmålet för formellt skyddad skog nås inom ett par år. Ett problem är att ett stort antal reservatsärenden påbörjades i slutet av 1990-talet och i början av 2000-talet där markåtkomst inletts men inte kunnat slutföras. Detta gör att Länsstyrelsen arbetar med reservatsbildning i 30-40 ärenden där en stor andel ärenden är *JK-ärenden*. Pågående reservatsärenden berör flera hundra fastigheter och markägare. Under 2009-2010 har Länsstyrelsen arbetat enligt en plan för att färdigställa tjugo påbörjade naturreservat före första kvartalet 2011. Till följd av ett antal nya faktorer som tillkommit har tidsgränsen flyttats fram till första kvartalet 2012. De faktorer som fördröjer reservatsbildningen är i huvudsak slopanDET av toleransavdraget samt att markägarna vill nyttja den från och med augusti månad nya möjligheten att erhålla 25 procent påslag på intrångsersättningen. Det så kallade Sveaskogspaketet där Svea skog avsätter 100 000 hektar produktiv skogsmark som utbytesmark för natursskydd har på ett liknande sätt fördröjt reservatsbildningen på de marker som ägs av de stora skogsbolagen.

Med anledning av det stora antalet pågående reservatsärenden har Länsstyrelsen prioriterat färdigställandet av dessa framför tecknande av naturvårdsavtal. I tre objekt diskuteras dock möjligheten att teckna naturvårdsavtal och inom arbetet med hotade arter har ett tioårigt naturvårdavtal tecknats.

52. Länsstyrelserna ska arbeta med återskapande av våtmarker i och i anslutning till odlingslandskapet i enlighet med planeringsunderlaget som utarbetades inom ramen för uppdrag 22 i regleringsbrevet för 2008 för länsstyrelserna. Rekvirerade medel får användas för såväl länsstyrelsernas som kommunernas insatser.

RB2008

22. Länsstyrelserna ska utveckla det under år 2007 framtagna planeringsunderlaget med lämpligt verktyg innehållande den information om fysiska förhållanden och markanvändning som behövs för att närmare ange lämpliga områden för anläggning av våtmarker i odlingslandskapet. Länsstyrelserna ska vidare i samråd med berörda kommuner utveckla formerna för och bedriva uppsökande och samordnande arbete i områden som i planeringsunderlaget har pekats ut som särskilt betydelsefulla och lämpliga för anläggning och restaurering av våtmarker i enlighet med Nationell strategi för myllrande våtmarker och Aktionsplanen för havsmiljön (Rapport 5563, Naturvårdsverket). Länsstyrelserna ska i huvudsak ha försett ovan nämnda verktyg med nödvändiga data till den 31 december 2008. Länsstyrelserna ska i årsredovisningarna redovisa insatser och resultat.

Planeringsunderlaget är färdigställt och används för att styra våtmarksprojekt till de lämpligaste områdena samt bedöma inkomna ansökningar om anläggande av våtmarker⁴⁶. Under 2010 har Länsstyrelsen i fält diskuterat våtmarksprojekt där markägarna är initiativtagare. Länsstyrelsen har också nyttjat regeringens bidrag för återskapande av våtmarker till att ekonomiskt stötta ett antal projekt, bland annat kring Örsundaån där det finns intresse från fastighetsägare att återskapa en torrlagd sjö⁴⁷. Ytterligare ett projekt handlar om en torrlagd sjö med översvämnings- och myggproblematik där Länsstyrelsen har bekostat en utredning om markägarförhållanden och bidragit till framtagandet av ett projektförslag⁴⁸. Satsningen på Tämnanån har resulterat i att myndigheten har bekostat två våtmarksprojekt längs Harboån. Kopplat till våtmarksarbetet skapar myndigheten även ett digitalt register över länets markavvattningsföretag vilket inkluderar

⁴⁶ dnr 537-5479-07

⁴⁷ dnr 537-9920-09

⁴⁸ dnr 537-2214-09

digitalisering av kartor och ritningar. Arbetet sker i dialog med vattenmyndigheten och övriga län i vattendistriktet.

55. För de kommuner där det har fastställts eller tagits fram förslag till åtgärdsprogram för miljö kvalitetsnormer för luftkvalitet, ska den berörda Länsstyrelsen redovisa i vilken grad åtgärderna har genomförts. De länsstyrelser och kommuner som omfattas är Länsstyrelsen i Stockholms län och Stockholms kommun, Länsstyrelsen i Västra Götalands län och Göteborgs kommun, Länsstyrelsen i Skåne län och Malmö och Helsingborgs kommuner, Länsstyrelsen i Västerbottens län och Umeå kommun, Länsstyrelsen i Uppsala län och Uppsala kommun, Länsstyrelsen i Östergötlands län och Norrköpings kommun samt Länsstyrelsen i Jönköpings län och Jönköpings kommun.

Ett förslag från Uppsala kommun till åtgärdsprogram för att klara miljökonsekvensnormerna (MKN) för partiklar (PM₁₀) och kvävedioxid (NO₂) fastställdes av Länsstyrelsen den 24 november 2006. Uppsala kommun redovisar årligen i uppföljningsrapporter till Länsstyrelsen vilka åtgärder som genomförts och vilka som ska genomföras och hur de genomförda åtgärderna påverkat nivåerna av partiklar och kvävedioxid i luften vid speciellt utsatta gaturum. Länsstyrelsen kunde 2010 konstatera att halterna av PM₁₀ och NO₂ fortfarande överskred MKN. Under 2008 presenterade Uppsala Kommun en åtgärdsplan som en komplettering av åtgärdsprogrammet och som syftade till att klara MKN under 2010. Åtgärder som föreslogs och som också genomförts under 2010 är till exempel dubbdäcksförbud på vissa utsatta gatuavsnitt och hastighetsbegränsning till 30 km per timme i centrala delarna av Uppsala. Enligt preliminära uppgift från Uppsala kommun verkar det som MKN för PM₁₀ kommer att klaras under 2010 men att MKN för NO₂ fortfarande kommer att överstigas. Under 2011 kan det bli aktuellt för Länsstyrelsen, som fastställde nuvarande åtgärdsprogram, att överväga om omprövning av nuvarande åtgärdsprogram om resultaten indikerar att MKN inte kommer att följas efter sex år från fastställandet.

56. Länsstyrelserna ska i arbetet med vattenmiljön särskilt verka för att arbetet med vattenrelaterade miljö kvalitetsmål, havsmiljöarbetet, miljöövervakningen och arbetet enligt förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön samordnas och så långt som möjligt sker på ett integrerat sätt. Länsstyrelserna ska översiktligt redovisa viktigare insatser i vattenmiljöarbetet.

Arbetet med vattenrelaterade miljö kvalitetsmål, havsmiljöarbetet, miljöövervakningen och arbetet enligt *förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön* har samordnats genom att dessa uppdrag, tillsammans med övriga naturvårdsuppdrag, har under naturvårdsdirektören. De frågor som den nya Havs- och vattenmyndigheten kommer att ansvara för samlas också under naturvårdsdirektörens ansvar tillsammans med de terrestra frågorna. Arbetet med vattenmiljöer har samordnats med andra sakområden genom de arbetsgrupper som beskrivs under redovisningen av *uppdrag 45*.

Länsstyrelsens har fokuserat sitt arbete med vattenmiljön på åtgärdsorienterade åtaganden. Myndigheten har påbörjat arbetet med att ta fram ett enhetligt prioriteringsunderlag för åtgärder vilket bland annat återspeglas i de havsmiljöprojekt som omnämns nedan. Länet har delats in i åtgärdsområden efter graden av åtgärdsbehov där Tämnaråns avrinningsområde är högst prioriterat.

Arbetet med att ta fram åtgärdsprogram, statusklassning, kvalitetssäkring och övergripande samordning inom vattenförvaltningen har i mycket hög utsträckning samordnats med övriga län i Norra Östersjöns vattendistrikt samt med vattenmyndigheten. Enligt direktivets intentioner har också allmänheten involverats genom samarbete med till exempel LRF, vattenråd och kommuner.

Länsstyrelsen har under året prioriterat havsmiljö vilket bland annat har resulterat i att sex havsmiljöprojekt har påbörjats med medel från havsmiljöanslaget. *Projektet Minskat fosforflöde från Östhammarsfjärdens sediment genom aluminiumtillsats - regionala effekter och nationell kunskap*⁴⁹ löper över två år med syfte att utreda möjligheterna att förbättra vattenkvaliteten i fjärdarna genom tillsats av aluminium i sedimenten. Projektet *En levande karlholmsfjärd – samordning av åtgärder i Karlholmsfjärd*⁵⁰, löper över tre år och tar ett helhetsgrepp över

⁴⁹ dnr 537-14314-09

⁵⁰ dnr 537-01953-10

reduktionsbetinget i Tämnrånns avrinningsområde och projektet Biotopvård i Tämnrån med biflöden⁵¹ har till syfte att ta fram en restaureringsplan för Tämnrån och dess biflöden under de tre år projektet drivs. Projektet *Fri vandringsväg förbi Karlholmsbruksdammen i Tämnrån*⁵² har till uppgift att utreda möjligheterna för havsvandrande fiskarter att nå lekplatser i Tämnrån med biflöden.

Projektet *Uppföljning av långtidseffekter från muddring* är ettårigt och drivs av *Metria* med syfte att nyttja satellitbilder för att bedöma långtidseffekter av muddring. Länsstyrelsen utför bland annat provtagning och väljer ut lämpliga objekt. Projektet Potentiella källor till dioxin och furaner i Lövstabukten i Uppsala län⁵³ har till uppgift att utröna källan till de förhöjda dioxin- och furanhalterna som uppmäts i Lövstabukten. Slutligen arbetet med att bilda ett naturreservat öster om Gräsö som omnämns under redovisningen av *punkt 38*. Projekten drivs i projektform och involverar såväl arbetet med vattenrelaterade miljö kvalitetsmål, havsmiljöarbetet, miljöövervakningen och arbetet enligt förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön.

Ett utkast till kommunikationsplan har tagits fram med syfte är att integrera och samordna arbetet med vatten mellan kommuner, Länsstyrelsens olika vattenrelaterade verksamheter och övriga berörda aktörer. Internt inom Länsstyrelsen är målsättningen att integrera arbetet med vattenförvaltning i samtliga berörda sakområden. Fokus ligger på informationsutbyte mellan vattenförvaltningen och övriga berörda sakområden samt i konkret samarbete kring pågående verksamheter som berörs av, och påverkar statusen i länets vatten. Externt är målet att kommunicera resultat och underlag med kommuner, berörda myndigheter, bransch- och intresseföreningar, lokala vattenråd och övriga berörda. Prioriterat är att tillhandahålla underlag för prioritering av åtgärder. Insatserna riktar sig främst till grupper som kan antas påverkas direkt av förvaltningsplan och åtgärdsprogram.

En enkätundersökning i länets kommuner genomfördes för att kartlägga genomförda, pågående och planerade kommunala åtgärder med syfte att förbättra miljön i grund- och ytvatten. Enkäten visar bland annat att det på flera kommuner saknas VA-strategier, men att flera kommuner arbetar med intensifierad tillsyn av enskilda avlopp. En positiv sidoeffekt från enkätsammanställningen var att den fungerade som idébank för kommunerna.

Länsstyrelsen har anordnat ett avloppsseminarium för länets kommuner och har pekat ut områden som borde vara kommunalt ansvar för VA enligt Lagen om allmänna vattentjänster. Kommunikationen med kommunerna fortgår.

En ansökningsomgång Lokala vattenvårdsprojekt (LOVA) genomfördes under 2010. Fjorton ansökningar behandlades och tolv av dessa projekt beviljades sammanlagt 4,8 miljoner kronor i stöd varav 75 procent har betalats ut. Projekten drivs av sex kommuner samt av Upplandstiftelsen⁵⁴. Kommunprojekten har som mål att minska näringsutsläppen från kommunala reningsverk, enskilda avlopp, dagvatten och båtoaletter. Upplandstiftelsens projekt syftar till att minska övergödningproblemen i en havsfjärd genom utfiskning av braxen och mört, en metod som tidigare främst använts i insjöar.

59. Länsstyrelserna ska intensifiera arbetet med att verka för att de aktörer som är ansvariga för kommunal avloppsrening iakttar Naturvårdsverkets föreskrifter avseende avloppsreningsverk för att minska kväveutsläpp. Länsstyrelserna ska redovisa vilka åtgärder som vidtagits och resultaten av dessa.

De två avloppsreningsverk inom länet som är berörda av krav på kväverening har av de kommunala tillsynsmyndigheterna blivit förelagda om att klara reningskraven. Länsstyrelsen är närmast involverad i den tillståndsprocess som följer av ombyggnationerna vid avloppsreningsverken och prioriterar skyndsamt handläggning av dessa tillståndsansökningar.

⁵¹ dnr 537-1952-10

⁵² dnr 537-14410-09

⁵³ dnr 577-02680-10

⁵⁴ t.ex. dnr 537-14504-09 Tömningsstation för båtoaletter i Ängskär, 537-11558-09 Reningsdammar i Tierp, 537-14513-09 Åtgärder för rening av dagvatten i Enköping och 537-14412-09 Reduktionsfiske i Östhammarsfjärdarna

62. Länsstyrelserna ska senast vid utgången av 2010 ha inrättat samrådsgrupper för naturvård inom varje län i syfte att öka samverkan mellan olika aktörer och för att förbättra det regionala naturvårdsarbetet. Länsstyrelserna ska redovisa sina insatser. Länsstyrelsen i Skåne län ska samordna länsstyrelsernas redovisning.

Länsstyrelsen har under hösten skickat ut en förfrågan om deltagande i en regional samrådsgrupp till länets kommuner, Skogsstyrelsen, markägarorganisationer, skogsbolag, naturvårds- och friluftorganisationer med flera, det vill säga de aktörer som angetts i riksdagsbeslutet om regionala samrådsgrupper. Utöver nämnda aktörer har förfrågan skickats också till vattenkontakter i länet, till exempel vattenråd och vattenvårdsföreningar i syfte att ta ett helhetsgrepp kring länets naturmiljö⁵⁵. Frågorna som har ställts är: *vilket syfte ser ni med samrådsgruppen, vad vill ni själva få ut av samrådsgruppen samt kan ni tänka er att delta i en samrådsgrupp*. Länsstyrelsen avser att bilda och hålla ett första, konstituerande möte för samrådsgruppen under januari/februari 2011.

63. Länsstyrelserna ska utarbeta regionala program för att tydliggöra mål, prioriteringar och åtgärder för naturvårdsskötseln inom respektive län. De regionala programmen ska komplettera det nationella programmet Värna-Vårda-Visa. Arbetet ska vara avslutat 2011.

Länsstyrelsen har under året prioriterat att ta fram en handlingsplan för förbättring av förvaltningen av skyddade områden⁵⁶. Förbättringsområden är identifierade, till exempel biologisk uppföljning, revidering av skötselplaner och tillgänglighet till reservaten, i synnerhet för personer med funktionshinder. Det återstår att förankra och fastställa målnivåer. Materialet utgör ett viktigt incitament i det regionala programmet *Värda-Vårda-Visa* som kommer att tas fram under 2011.

64. Länsstyrelserna ska redovisa hur arbetet med kompetenshöjande åtgärder för länsstyrelsernas hantering av rovdjursfrågor beträffande varg, järv, björn, lo och kungsörn fortlöper. Länsstyrelserna ska redovisa vilka åtgärder som genomförts. Länsstyrelserna ska även redovisa sina insatser avseende organisationen av den nya rovdjursförvaltningen.

Kompetenshöjande insatser som genomförts är besiktningshundsutbildning samt årlig utbildning för besiktningsmän, naturvårdsvakt/jakttillsynsutbildning samt rovdjursbesiktning. Utöver detta tillkommer särskild utbildning i vargspårning i samarbete med Viltskadecenter samt deltagande vid flera olika symposier gällande rovdjursarter (varg, björn och kungsörn) och samarbete med SLU (Institutionen för stad och land, miljökommunikation). Vidare har utbildning genomförts för viltförvaltningsdelegationens ledamöter i samarbete med flera länsstyrelser och Naturvårdsverket. Länsstyrelsen har löpande under året publicerat annonser i ett flertal tidningar med uppmaning till allmänheten att rapportera observationer av rovdjur eller spår av rovdjur till Länsstyrelsen samt till *rovobs.se*.

Länsstyrelsen har avslutningsvis utökat samarbetet mellan sakområdena avseende till exempel besiktning av stängsel, utbetalning av stängselbidrag, besiktning av skador på tamdjur samt beslut om skydds- och licensjakt. En arbetsgrupp i mellersta förvaltningsområdet har tillsatts för att ta fram en mall för förvaltningsplan för stora rovdjur.

65. Länsstyrelserna ska redovisa hur arbetet med översynen av det utvidgade strandskyddet fortlöper.

Den nationella vägledningen för länsstyrelsernas arbete med översynen av det utvidgade strandskyddet blev klar i oktober 2010. Länsstyrelsen Uppsala har tagit del av denna vägledning och påbörjat diskussioner om vilka utgångspunkter, utifrån nuvarande situation, man bör ha vid översynen och hur arbetet med översynen kan läggas upp. Vid plansamråd och tillsynsmöten med kommuner har frågan tagits upp, för att öka medvetenheten bland länets kommuner om att de kommer att bli involverade i arbetet med översynen av det utvidgade strandskyddet. I en kommun är översynen påbörjad och diskussion förs i samband med kommunens översiktsplanering.

⁵⁵ dnr 500-4966-10 Regional samrådsgrupp för naturvård

⁵⁶ dnr 512-393-11

Tabell 2.1: Tillsyn inom Naturvård och miljöskydd

Sakområde och del av sakområde	Antal tillsynsobjekt i länet ¹⁾	Antal tillsynsobjekt som varit föremål för tillsyn	Antal tillsynsobjekt med allvarliga brister som inte åtgärdats ²⁾
Naturvård och miljöskydd totalt (5)	2 791	101	2
<i>varav</i> tillsyn av områdesskydd (515)	279	30	0
<i>varav</i> tillsyn av vattenskyddsområden (516)	25	0	0
<i>varav</i> tillsyn av dispenser och tillstånd avseende områdesskydd (526)	279	14	1
<i>varav</i> tillsyn av skydd för djur- och växtarter (527)	54	4	0
<i>varav</i> tillsyn av övrig provning avseende naturskydd (528)	0	0	0
<i>varav</i> tillsyn av vattenverksamhet (535)	2 340	21	1
<i>varav</i> tillsyn av miljöfarlig verksamhet (555)	14	13	0
<i>varav</i> tillsyn av kemiska produkter och biotekniska organismer (565)	14	13	0
<i>varav</i> tillsyn av avfall och producentansvar (566)	14	13	0
<i>varav</i> tillsyn av övrigt miljö- och hälsoskydd (567)	9	6	0
<i>varav</i> tillsyn av förorenade områden och miljöriskområden (575)	77	22	0
Summa	2 791	101	2

Definitioner till tabell 2.1

1) med tillsynsobjekt avses verksamheter, produkter eller anläggningar, d.v.s. sådant som är föremålet för tillsyn enligt av staten fastställda normer. I de fall där tillsyn görs över andra tillsynsorgan (vanligtvis kommuner) kan tillsynsobjekt avse kommun. I övriga fall ska tillsynsobjekt EJ avse kommun eller kommundel, då denna är att betrakta som objektansvarig, dvs. den som ansvarar för att tillsynsobjektet uppfyller statens krav.

2) brister som återrapporteras i tabellen ska avse brister i tillsynen där Länsstyrelsen beslutat förelägga om rättelse.

Kommentarer Tabell 2.1

(515) Antal tillsynsobjekt; Exklusive det generella Biotopskyddet och strandskyddet

(516) Antal tillsynsobjekt; Enköpings kommun har övertagit tillsynen och dispensgivningen i två vattenskyddsområden.

(527) Antal tillsynsobjekt; Exklusive fridlysta arter.

(528) Länsstyrelsen är ej tillsynsmyndighet för terrängkörning, vattenskoter och skyltar.

(555) Antal tillsynsobjekt har utökats med två anläggningar Dannemora gruva och Scana Steel (ingår som faktor i fördelningsnyckeln)

(575) Antal tillsynsobjekt är en uppskattning. Mycket ansträngningar går åt för att utreda vem som är tillsynsmyndighet. Ett arbete som egentligen inte ger något resultat vad gäller tillsynen. En regelförändring är efterlängtd.

Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar

FAKTARUTA Sakområde Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar (45*)

	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	5,38	4,38
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	2,39	1,19
Verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan inkl. OH (tkr) totalt	12 530	9 641
Andel av totala verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan (%)	8,78%	6,27%
Bidragsutbetalningar (tkr) ²⁾	4	1 481

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1 760 timmar

²⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

Under verksamhetsåret har drygt två helårskrafter fler arbetat inom sakområdet jämfört med 2009. Orsaken till detta är att en kompetensväxling inom kärnkraftsäkerhet har genomförts inför pensionsavgång samt att en tjänst tillkommit inom ramen för Länsstyrelsens klimatanpassningsarbete. Minskningen av bidragsutbetalningar är relaterat till EU-projektet *MASSCRISCOM* där Länsstyrelsen är projektansvarig myndighet och inte gjorde några utbetalningar under 2010.

Kärnkraft; Länsstyrelsen har under året kallat samman myndigheter och organisationer som ingår i och är delaktiga i planeringen av beredskap för kärnteknisk anläggning enligt lag (2003:778) och förordning (2003:789) om skydd mot olyckor för att revidera beredskapsplaner och planera för regional övning Grepen⁵⁷. Övning Grepen har prövat upprättandet utav utrymningsstationen i Gimo samt hur verksamheten vid denna fungerar. De lärdomar som uppstod efter övningen har inarbetats i respektive myndighets och organisations planverk. Vidare har införande utav ny materiel för dosimetri samt en ny organisation för personalberedskap vid Länsstyrelsen utgjort en stor del av arbetet⁵⁸. I samarbete med Strålsäkerhetsmyndigheten har länsstyrelserna i Uppsala, Halland och Kalmar påbörjat ett par utvecklande projekt inom området indikering kring kärnkraftsverk samt samordning och ledning utav gemensamma mätresurser. Årets utbildnings- och övningsverksamhet inom området har genomförts enligt planerat⁵⁹

Lagen om skydd mot olyckor (LSO); Länsstyrelsen har genomfört tillsyn över länets Seveso-anläggningar⁶⁰ och även gett stöd till Länsstyrelserna i Västmanlands-⁶¹ och Värmlands län⁶² avseende LSO-tillsyn vid sammanlagt fyra tillfällen. Myndigheten har lämnat tillsynsvägledning avseende tillsyn över dammar som är klassade som 2:4-anläggningar och avseende formell hantering av tillsynsprotokoll. Under året har Länsstyrelsen upphandlat ett nytt avtal för skogsbrandbevakning med flyg⁶³. Utbildningar och övningar Har genomförts i enlighet med den länsgemensamma kurskatalogen för 2010.

Rakel; Länsstyrelsens ledningsplats Hugin använder numera Rakel för radiokommunikation och Forsmarks kärnkraftverk kommer under första kvartalet 2011 att införa Rakel för krisledning och samverkan.

Krisberedskap; Länsstyrelsen har under året genomfört informationsinsatser till förvaltningschefer, divisionschefer eller motsvarande under en lunch till lunch konferens⁶⁴. Syftet med konferensen är att informera länets kommuner och landsting om nyheter, förändringar samt att repetera de arbete som löpande pågår inom krisberedskapsområdet. Vid konferensen, som genomfördes på våren,

⁵⁷ dnr 455-4788-10

⁵⁸ Arbetshandlingar

⁵⁹ dnr 452-217-11

⁶⁰ dnr 456-803, 804, 1917, 2704, 2796-10

⁶¹ dnr 452-168-10 (Västmanland)

⁶² dnr 452-8544-09 samt 456-2806, 2898-10 (Värmland)

⁶³ dnr 459-1099-10

⁶⁴ dnr 450-445-10

deltog ett 75 tal personer. Under hösten genomförs en konferens med målgruppen länets politiker⁶⁵. Vid konferensen deltog ett 90 tal personer. Utöver detta så träffas länets krishanteringsråd en gång per år⁶⁶. I rådet ingår ett 140 tal personer. Rådet utgör en kompetensbank till länets krishanterings kärna som kallas CeSam (Central samverkan i C län). CeSam har under året genomgått en transformering till att passa dagens lagstiftning och organisationer⁶⁷

67. För att förbättra uppföljningen av samhällets krisberedskap ska länsstyrelserna göra en översiktlig regional sammanställning, analys och värdering av de risk- och sårbarhetsanalyser och handlingsplaner som kommuner och landsting ska göra enligt lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Länsstyrelserna ska bedöma i vilken utsträckning enskilda kommuner och landsting analyserat och dokumenterat de extraordinära händelser som kan inträffa i fredstid, hur dessa händelser kan påverka kommunernas och landstingens verksamheter, samt vilken förmåga kommunerna och landstingen har att verka vid en sådan händelse.

Samtliga kommuner och landstinget har till Länsstyrelsen presenterat risk – och sårbarhetsanalyser och handlingsplaner knutna till den. Resultatet av arbetet som analyserats och presenteras i den regionala risk- och sårbarhetsanalysen visar att länets krisberedskapsförmåga är *i huvudsak god*. Detta innebär att förmågan har vissa brister och att viss samhällsservice sätts åtsidan till förmån för akut verksamhet. Kommunernas handlingsplaner visar att arbetet med krisberedskap är prioriterat och att man arbetar aktivt med att komma tillrätta med identifierade brister.

Kommuner och landsting har i sina risk- och sårbarhetsanalyser analyserat och dokumenterat fem olika extraordinära händelser för att sedan identifiera vilken förmåga man har i respektive scenario. Landstinget har analyserat ytterligare specifika landstingshändelser. Länsstyrelsen bedömer i sin analys att krisberedskapsförmågan, som är indelad i två förmågor; krishanteringsförmåga och förmåga i samhällsviktig verksamhet motstå allvarlig störning, är *i huvudsak god*. Resultatet i sin helhet finns publicerat i Länsstyrelsens regionala risk- och sårbarhetsanalys för 2010⁶⁸. Länsstyrelsen bedömer att kommunerna och landstinget i Uppsala län inkommit med det underlag som lagen föreskriver att de ska inkomma med.

68. Länsstyrelsernas tillsyn över kommunerna, inom ramen för området Skydd mot olyckor, ska bedöma och främja kommunernas förmåga att leva upp till de nationella målen samt de verksamhetsmål och de särskilda skyldigheter som framgår av lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Länsstyrelsernas tillsyn enligt lagen ska inriktas så att den kan samordnas med den uppföljning som ska ske av kommunernas uppgifter i samhällets krishanteringssystem enligt avtalet mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting. Länsstyrelserna ska redovisa en sammanfattande bedömning av kommunernas arbete enligt lagen om skydd mot olyckor.

Kommunernas åtaganden enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor kan huvudsakligen sammanfattas i följande: tillförsäkra kommuninnevånarna ett, med hänsyn till lokala förhållanden, tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor (1 kap 1 §), planera och organisera sin räddningstjänst så att räddningsinsatser kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt (1 kap 3 §), tillsyn över brandskydd (2 kap 2 § och 5 kap 1 §), tillsyn över farlig verksamhet (2 kap 4 §), tillse att åtgärder vidtas för att förebygga bränder (3 kap 1 §), underlätta för den enskilde kommuninnevånaren att fullgöra sina skyldigheter (3 kap 2 §) samt ansvara för brandskyddskontroll (3 kap 4 §).

Tillsynsverksamheten under 2010 omfattar samtliga kommuner och räddningstjänstförbund i länet⁶⁹ och har innehållit följande komponenter:

Tillsyn över dokumentation; Uppföljning av kommunernas årsrapporteringen till MSB, samt granskning av räddningstjänsternas egenkontroll för verksamhetsåret 2009

⁶⁵ dnr 450-2162-10

⁶⁶ dnr 451-1175-10

⁶⁷ dnr 452-62-11

⁶⁸ dnr 450-944-10

⁶⁹ dnr 456-2901, 3274, 3276, 3280-10

Tillsynsbesök; Fördjupad tillsyn avseende den preciserade skyldigheten "tillsyn"[tillse att åtgärder vidtas för att förebygga bränder (3 kap 1 §) och tillsyn över brandskydd (2 kap 2 § och 5 kap 1 §)], samt kontroll om kommunerna har krav på bygganmälan vid installation av braskamin och braskasset

Länsstyrelsens bedömning är att kommunerna och räddningstjänstförbunden i länet över lag bedriver ett väl fungerande arbete inom ramen för deras åtagande enligt LSO, men anser samtidigt att kommunernas egenkontrollverksamhet bör utvecklas till att mer redovisa effekten av verksamheten, snarare än att enbart redovisa verksamhetens kvantitativa mått.

Länsstyrelsen har, vilket även meddelats *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)* via deras årsuppföljning av länsstyrelsernas verksamhet för 2010, inte samordnat tillsynen av lagen (2003:778) om skydd mot olyckor och uppföljningen av kommunernas uppgifter i samhällets krishanteringssystem enligt avtalet mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting. Anledningen till detta är att det inte finns något intresse hos kommunerna att dessa två besök samordnas. Karaktären på besöken är mycket olika, och dessutom riktar de sig till olika målgrupper i kommunen. Uppföljningen av avtalet har skett i samband med uppgifterna i *uppdrag 67*. Resultatet av uppföljningen finns redovisat i Länsstyrelsen regionala risk- och sårbarhetsanalys för 2010.

Kulturmiljö

FAKTARUTA Sakområde Kulturmiljö (43*)

	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	2,05	1,57
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	5,08	5,06
Verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan inkl. OH (tkr) totalt	6 530	6 170
Andel av totala verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan (%)	4,57%	4,01%
Bidragsutbetalningar (tkr) ²⁾	2 938	2 934

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1 760 timmar

²⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

69. Länsstyrelserna ska:

- Kortfattat och översiktligt redovisa en bedömning av länsstyrelsernas arbete och resultat inom verksamhetsområdet,
- redovisa de viktigaste prioriteringarna och insatserna under året för arbetet,
- redovisa de största svårigheterna under året för arbetet, samt
- redovisa de tre viktigaste samarbetsprojekten med andra verksamheter inom eller utanför Länsstyrelsen under året.

Uppsala län tillhör landets mest expansiva områden och förändringstakten förväntas bli fortsatt hög. Länsstyrelsen bidrar till hållbar utveckling genom att hävda ett historiskt perspektiv, som skapar möjlighet att se sammanhang i samhällsutvecklingen. För att kunna integrera kulturmiljövärden i samhällets olika verksamhetsområden krävs att kulturmiljöarbetet är proaktivt och att kulturmiljöer uppmärksammas bättre.

Samhällets utbyggnadsbehov kräver som regel prövning mot kulturminneslagens bevarandeintressen. Länsstyrelsens företrädare för sakområdet kulturmiljö har regelbundet deltagit i plansamråd, men har haft svårt att få förståelse för att kulturmiljöer kan vara tillgångar i samhällsbygget. Bedömningen är att kulturmiljöaspekterna kommer in för sent i planeringsprocessen.

De ökade kraven på länsstyrelserna som beställare av uppdragsarkeologi har varit en utmaning. Under 2010 genomförde Länsstyrelsen i Uppsala synnerligen arbets- och kostnadskrävande upphandlingar av uppdragsarkeologi i samband med infrastrukturprojekt i länet. Inför nybygge av väg 288 undersöktes lämningar från hittills okända stormannagårdar från järnålder i Rasbo. Resultaten innebär att Gamla Uppsala har ingått i ett annat historiskt sammanhang än som tidigare varit känt. Länsstyrelsen bedömer att uppdragsarkeologins mål om ny kunskap har uppnåtts. Arbetet har genomförts med gott resultat och utan förseningar och Länsstyrelsen bedömer insatserna som goda.

Länsstyrelsen fördelade under året cirka sex miljoner kronor till vård av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse. Bidragen gick till stor del till länets byggnadsminnen, men även till byggnader och parker/alléer inom riksintressen. Länsstyrelsen bedömer att insatserna bidrog till att bevara kulturhistoriskt värdefulla byggnader, även om tillgängliga resurser bara täckte en liten del av vårdbehovet för länets ovanligt stora antal skyddade bebyggelsemiljöer.

Många ansökningar om insatser för vård och ändringar av kyrkliga kulturmiljöer handlade om energisparåtgärder i kyrkorna. Länsstyrelsen utformade därför i samråd med Uppsala stift fortsatta riktlinjer med målet att nå ökad energieffektivisering. Länsstyrelsen bedömer att handläggningen av enskilda ärenden därmed underlättats. Effektmålet om ökat energisparande kan inte direkt bedömas utan detta får Länsstyrelsen komma tillbaka till.

I kulturresevatnen Lingnåre och Linnés Hammarby har istandsättningsarbetena i stort sett avslutats och är nu öppna för allmänheten. I kulturresevatnen prövas och utvecklas kulturmiljövårdens idéer för tillämpningar i den vardagliga ärendehandläggningen. Under året uppmärksammades det biologiska kulturarvet vid Hammarby bland annat i samband med förberedelser för ansökan om världsarvsnominering av Linnés vetenskapliga gärning.

De viktigaste prioriteringarna och insatserna under 2010

Verksamheten inom sakområdet kulturmiljö inriktades under 2010 på ärendehandläggning enligt *kulturminneslagen (2-4 kap KML)*, bidragsärenden avseende kulturhistoriskt värdefull bebyggelse och kulturresevat samt samhällsplanering i samverkan med övriga sakområden inom Länsstyrelsen samt med övriga avnämare. Prioritering av inkommande ärenden framför egeninitierad verksamhet gjordes i enlighet med Länsstyrelsens verksamhetsplanering. Under året hanterades kulturmiljöfrågor i 931 ärenden.

När det gäller fornlämningsärenden har beslut i samband med skogsbruksåtgärder och beslut om uppdragsarkeologi dominerat. Sammanlagt har arkeologiska undersökningar för cirka 60 miljoner kronor genomförts. För byggnadsminnesärenden upphävde Länsstyrelsen under året ett byggnadsminne (Oxenhuset) och fyra byggnadsminnen tillfördes Länsstyrelsens tillsynsansvar enligt KML (kvarteret Munken, Observatorieparken, Prefektvillan, Regnellianum). Dessa var tidigare statliga byggnadsminnen. I kyrkoantikvariska ärenden har ansökningarna gällt tillstånd om ändringar av kyrkliga kulturmiljöer med koppling till ansökningar om kyrkoantikvarisk ersättning, som handläggs av Uppsala stift. Ärendemängden har fördubblats jämfört med tidigare år. För ärenden om kulturhistoriskt värdefull bebyggelse har cirka sex miljoner kronor fördelats till vård av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse. Bidragen har till stor del gått till länets byggnadsminnen, men även byggnader och träd/alléer inom riksintressen. Under året har Länsstyrelsen även lyft fram en del av det moderna kulturarvet genom att ge bidrag till ett flerfamiljshus från 1930-talet. Länsstyrelserna har haft ett särskilt uppdrag att förmedla bidrag till Sveriges hembygdsföreningar genom projektet *Hus med historia*. När det gäller kulturresevatnen Lingnåre i Hållnäs och Linnés Hammarby har information färdigställts och stigar anlagts med bidrag av en miljon kronor. Tillgänglighetsutredningar har utförts. Linnés Hammarby har utnyttjats i SLU:s utbildning i agrarhistoria och i Lingnåre har ett informationscenter färdigställts och invigts under året.

De största svårigheterna för arbetet under 2010

Samhällsutbyggnaden tog alla tillgängliga handläggarresurser i anspråk, vilket innebar att ingen tid kunde läggas på egeninitierad kulturmiljövård och/eller planerad tillsyn. Det var en stor svårighet att kulturmiljövården inte tydligare kunde visa omsorg om länets skyddsvärda kulturmiljöer. Av 100 000 kända fornlämningar kunde femtio vårdas. För att allmänheten skulle kunna uppfatta dem som angelägna och användbara hade Länsstyrelsen behövt ha resurser att göra dem tillgängliga och begripliga. Bristen på integrering av PBL, Miljöbalken och KML ledde till långa och besvärliga planläggningsprocesser. Kulturmiljövården skulle ha gjorts tydliga tidigare i processen. Bristen på aktuella kunskapsunderlag och bristen på förståelse för värdena i riksintresseområden ledde till stora svårigheter. Kulturmiljövården hade behövt förankras bland kommunernas handläggare och behandlats med hänsyn i planprocessen. Också i ett län med kostnadskrävande äldre bebyggelse hade den moderna bebyggelsens kulturmiljövården behövt uppmärksammas. Den kyrkoantikvariska ersättningen har lett till ett ökat antal ärenden hos Länsstyrelsen. Ärendemängden har under senare år varierat, men trenden är tydlig och 2010 var ett år med i särklass flest antal ansökningar. Den ökade ärendemängden sammantaget med de nya riktlinjerna för antikvarisk medverkan (där länsstyrelserna själva skall genomföra slutbesiktningar av genomförda arbeten) gjorde att det var svårt att möta dessa behov på ett tillfredsställande sätt.

De viktigaste samarbetsprojekten med andra verksamheter under 2010

Uppdaterat kunskapsunderlag om medeltida stadskärnor i stads-GIS; Under året tog Länsstyrelsen fram stads-GIS för Enköpings medeltida kulturlager i samarbete med Upplandsmuseet. Med underlagsmaterial i GIS fick Länsstyrelsen ett mycket användbart redskap för att arbeta mer proaktivt i samhällsplaneringen. Det gör det möjligt att på kortare tid skapa överblick för ställningstaganden och bidrar till att Länsstyrelsen kan stärkas i sin roll som beställare av uppdragsarkeologi.

Vattenanknutna kulturmiljövården inom Norra Östersjöns vattendistrikt – Inventering och värdering av kulturmiljöer i och/eller i anslutning till sjöar och vattendrag; Med syfte att bevara kulturmiljöer och biologiskt kulturarv inventerade Länsstyrelsen genom konsult kulturmiljöer i ett vattendrag (Tämnarån) med biflöden med finansiering från Vattenmyndigheten. Projektet bedrevs i samverkan med sex länsstyrelser inom Norra Östersjöns vattendistrikt. Syftet var att få kunskap om kulturmiljöer i anslutning till vatten och få bättre underlag inför beslut om åtgärder inom ramen för restaurering av värdefulla vattenmiljöer. Tämnaråns ARO dominerades av 1800- och 1900-talens omfattande dikningsföretag och de järnbruk som var placerade längs med åns huvudfåra. Vid inventeringen påträffades också flera kvarnlägen i åns biflöden.

Kalejdoskop; Med syfte att utveckla länsstyrelsernas kulturmiljöarbete mot mångfald/integration deltog Länsstyrelsen i projektet *Kalejdoskop* i samverkan med alla andra länsstyrelser i landet och med finansiering från Riksantikvarieämbetets FoU-anslag. Under 2010 ingick länsantikvarien i projektets styrgrupp och arrangerade ett av fyra regionala seminarier i Uppsala.

Tabell 5.1

Länsfakta kulturmiljö	2010-12-31	2009-12-31	2008-12-31
Antal registrerade fornlämningar (exkl. marina)	100 000	100 000	100 000
Antal byggnadsminnen enligt 3 kap. kulturminneslagen	69	66	65
Antal kyrkobyggnader enligt 4 kap. kulturminneslagen	124	124	124
Riksintresseområden för kulturmiljövården, <i>antal</i>	66	66	66
<i>yta (ha)</i>	1100	1 100	1 100
Kulturresevat, <i>antal</i>	2	2	2

yta (ha)	68	68	68
Andel av länets kommuner som har kulturmiljöprogram (%)	100%	100%	100%

Kommentarer Tabell 5.1

Under år 2010 upphävdes ett byggnadsminne (Oxenhuset i Uppsala) och samtidigt tillfördes fyra byggnadsminnen under Länsstyrelsens tillsynsansvar enligt KML (kvarteret Munken, Observatorieparken, Prefektvillan och Regnellianum i Uppsala). Dessa var tidigare statliga byggnadsminnen.

Tabell 5.2

Utbetalade bidrag för kulturmiljö, summa (tkr)	2010	2009	2008
Bidrag, vilka Länsstyrelsen fattar beslut om och betalar ut	0	0	0
Bidrag, vilka Länsstyrelsen har fattat beslut om, men där Riksantikvarieämbetet har gjort utbetalningen	8 625	6 632	9 978

Kommentarer Tabell 5.2

För år 2009 uppgavs att Länsstyrelsen fattat beslut om 6 632 tkr, vilket var exklusive bemyndigandemedel. Siffran som uppgavs för år 2008 på 9 978 tkr var däremot inklusive bemyndigandemedel. År 2010 fattade Länsstyrelsen beslut om 8 625 tkr inklusive bemyndigandemedel. För att få en rimlig möjlighet till jämförelse mellan utbetalningarna olika år bör utbetalningen för 2009 anges som 9 650 tkr, d v s inklusive bemyndigandemedel. Förra årets tolkning att detta avspeglar en minskad tilldelning gäller ändå med hänvisning till att bidrag om 11 143 tkr betalades ut år 2007.

Folkhälsa

FAKTARUTA Sakområde Folkhälsa (70*)

	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	2,04	2,80
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	1,89	10,36
Verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan inkl. OH (tkr) totalt	5 872	12 899
Andel av totala verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan (%)	4,11%	8,39%
Bidragsutbetalningar (tkr) ²⁾	9 473	9 044

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1 760 timmar

²⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

Under året har cirka fyra helårsarbetskrafter arbetat inom sakområdet. Detta är minskning med nästan nio jämfört med 2009. Orsaken till detta är att verksamheten för den sociala tillsynen flyttades över till Socialstyrelsen ifrån och med 1 januari 2010.

Inom uppdraget länsamordning för ANDT-frågor har Länsstyrelsen arbetat med ett flertal aktiviteter under året.

En opinionsbildande insats *Tänk om*, en nationell kampanj från Statens Folkhälsoinstitut (FHI) med budskap om att minska alkohollangningen till minderåriga har genomförts. Tonvikten låg på insatsen kring firandet av valborg och skolavslutningar. Den omfattade bland annat affischer i samtliga kommuner, broschyrutskick till tonårsföräldrar, tidningsartiklar i dagspressen och

radioreklam. Kampanjen genomfördes i bred samverkan med kommuner, landsting, frivilligorganisationer och näringsliv⁷⁰.

Länsstyrelsen har medverkat i projektet *Lokal utveckling med ansvar (LUMA)* som pågått under två år fem län och har avslutats under 2010. Det har syftat till att bygga lokala strukturer för det förebyggande arbetet, implementera förebyggande metod med vetenskaplig grund och arbeta med opinionsbildande insatser⁷¹.

Aktiviteten *Den goda skolan* har varit ett särskilt projekt för att utveckla det förebyggande arbetet i skolorna. Inom projektet har personal utbildats i olika verksamma metoder som *Komet*, *SET* och *MI*. Utöver detta har regionala personalnätverk där deltagare från länets kommuner får fortbildning och handledning i de metods specifika frågorna skapats⁷².

Inom *Tobaksuppdraget* har skolpersonal utbildats i specifika samtal om tobak i skolan, *SOTIS*, för att fortsätta arbetet med att minska rökningen bland flickor och pojkar i skolan. Arbetet med *Tobaksfri duo* har inletts under året. I detta har landstinget fått i uppdrag att arbeta med pilotskolor i kommuner i länet för att prova metoden och på sikt sprida erfarenheterna från arbetet till alla kommuner i länet⁷³.

Tabell 6.1 Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter

Kostnader och årsarbetskrafter för Folkhälsa	Kostnader (tkr)	Årsarbetskrafter
Totala kostnader (exkl. OH)	4 662,2	3,93
varav Allmänt och övergripande inom social omvårdnad (700)	1 066,6	1,80
varav Fördelning av statsbidrag (704)	1 756,1	0,48
varav Alkohol- och tobaksärenden (705)	1 754,4	1,62
varav alkoholärenden 7051 - 7053	651,9	0,62
varav tobaksärenden 7054	175,1	0,18
Totala kostnader (inkl. OH)	5 871,9	

Kommentarer Tabell 6.1

Den sociala tillsynen förutom tillsynen enligt alkohol och tobakslagen överfördes den 1 januari 2010 till Socialstyrelsen.

71. Länsstyrelserna ska i enlighet med anvisningar från Statens folkhälsoinstitut (FHI) redovisa hur de har utövat tillsyn enligt alkohollagen (1994:1738) och tobakslagen (1993:581), vilka åtgärder som vidtagits för att skärpa den kommunala tillsynen samt resultaten av detta arbete.

Tillsynsplan 2010

Utifrån Länsstyrelsens antagna verksamhetsplan har inom ramen för Samhällsbyggnadsenheten en "tillsyns- och aktivitetsplan" tagits fram för verksamhetsområdet. Av planen framgår planerade aktiviteter och beräknad tidsåtgång. Planen följs upp varje kvartal och modifieras vid behov av den ansvarige handläggaren.

Länsstyrelsen är av den uppfattningen att det vid tidpunkten för upprättandet av tillsyns- och aktivitetsplanen inte klart framgår vilka uppgifter som Statens folkhälsoinstitut under året förväntar sig av länsstyrelserna i form av gemensamma riktade insatser till exempel tematillsyner. Uppgifter

⁷⁰ dnr 700-15222-09

⁷¹ dnr 700-15673-08

⁷² dnr 700-11749-09

⁷³ dnr 705-14982-09

om dessa planer måste på ett tidigt stadium tas fram av berörda aktörer för att möjliggöra en realistisk planering.

Organisation och resurser

Tillsynen inom alkohol och tobaksområdet är organisatoriskt placerad på Samhällsbyggnadsenheten där frågorna hanteras inom ramen för en mindre "Förebyggargrupp" där alkoholhandläggare, länsamordnare och projektledare för ansvarsfull alkoholserving ingår. För tillsynen under 2010 planerade Länsstyrelsen att avsätta 1,4 helårsarbetskrafter. Dessa fördelades upp enligt: 0,75 för ansvarsfull alkoholserving, 0,25 för förstärkt tobakstillsyn samt 0,4 för ordinarie alkohol och tobakstillsyn.

Vägledande tillsyn

Under 2010 har Länsstyrelsen lagt stor vikt på att inom ramen för den *Regionala samverkansgruppen för restaurangtillsyn* och det *Regionala nätverket för tobakstillsyn* samla de kommunala tillsynshandläggarna för information och erfarenhetsutbyte. Vid tillfällena har de kommunala handläggarna fått möjlighet att ställa frågor och diskutera uppkomna problem kring handläggning och tillsyn. Vid mötena har Länsstyrelsen även spridit information från nationell nivå. För att främja samverkan med övriga myndigheter har till *Regionala samverkansgruppen* även knutits *Polismyndigheten* och *Skatteverket*. Utöver detta har Länsstyrelsen inom ramen för ansvarsfull alkoholserving deltagit i lokala tillsynsmöten där de i kommunerna engagerade myndigheterna deltagit.

Länsstyrelsen har även genomfört en riktad konferens när det gäller den nya alkohollagen och tillsammans med sex andra länsstyrelser gått samman och erbjudit sina handläggare utbildning i den nya lagen. Konferenser har även genomförts kring förändringarna i tobakslagen där det bland annat en tvådagars praktisk utbildning i tobakstillsyn har arrangerats. Förutom de större gemensamma insatserna lämnar Länsstyrelsen även stöd i handläggning samt bedömning genom telefon och e-postkontakt direkt med de enskilda kommunala handläggarna.

Direkt tillsyn

I sin tillsyn över kommunernas alkohol- och tobakshantering under 2010 har Länsstyrelsen speciellt granskat hur kommunernas egen tillsyn enligt alkohol- och tobakslagen fungerat. Detta har skett genom kommunbesök i tre av länets kommuner. Vid tillfällena har kommunens resurser för tillsyn och rutiner granskats. Statistiskt material kring verksamheten inhämtats och ett urval av akter som beslutats under året har granskats. Länsstyrelsen har efter avslutad tillsyn återfört resultatet i form av skriftliga beslut till de granskade kommunerna. Länsstyrelsen har även mer löpande följt kommunernas tillståndsgivning genom granskning av de beslut som kommunerna enligt alkohollagen skickar in. Tillsynen över kommunen sker även via den dialog som förs med kommunernas handläggare inom ramen för den *Regionala samverkansgruppen för restaurangtillsyn* och i *nätverket för tillsynen enligt tobakslagen*.

Lärande åtgärder

Länsstyrelsen har under 2010 fortsatt sina ansträngningar att implementera och befästa tillsynsmetoden ansvarsfull alkoholserving i länets kommuner. Utbildningar för restaurangpersonal har genomförts i sex av länets åtta kommuner. Utöver dessa har sju utbildningstillfällen omfattande två dagar riktats till de studenter inom Uppsala universitet som är verksamma i studentnationernas klubbverksamhet. I de sex kommuner som tillämpar *Ansvarsfull alkoholserving (AAS)* har antalet tillsynsbesök tillsammans med polisen ökat från 146 till 160 tillfällen, en ökning på tio procent. Antalet tillsynsbesök efter klockan 23 har även ökat från 142 tillfällen 2009 till 171 tillfällen 2010, en ökning av tillsynen på sen kvällstid med 20 procent.

Länsstyrelsen har i samarbete med Länsstyrelsen i Västmanland under två dagar arrangerat en internatsutbildning i praktisk tobakstillsyn. De kommunala handläggarna har under utbildningen fått verktyg och inspiration för att kunna arbeta mer offensivt med tillsynen.

Inom ramen för den Regionala samverkansgruppen för restaurangtillsyn har samverkan skett med bland annat Skatteverket. Myndigheten har redovisat vilka möjligheter som finns för att på ett enkelt sätt kunna få ut offentliga uppgifter om restaurangdrivande bolag och göra regelbundna registerslagningar. Denna hantering har inneburit en förbättrad ”inre tillsyn” genom ökad möjlighet till registerslagning. De diskussioner som förts kring innehållet i polisens remissvar har även de medfört vissa förbättringar i informationsutbytet.

Tillsynsmetoder

Sex av åtta kommuner i Uppsala län tillämpar praktiskt tillsynsmetodik i AAS. Denna innebär att man har fokus på ordning och nykterhet samt åldersgränsen för servering i syfte att begränsa våldet och skadorna. Tillsynsmetoden anses av kommunerna vara effektiv både när det gäller att minska våld och skador som att minska servering till underåriga och berusade. Samarbete med polisen sker dels vid möten inför gemensamma tillsynsinsatser samt i den direkta yttre tillsynen. Vid behov genomförs även en samordnad tillsyn med Skatteverket och personal från kommunernas miljökontor och räddningstjänst. Polisen har inom ramen för AAS utbildats i alkohollagens bestämmelser och genomför även själva regelrätta tillsynsbesök på restaurangerna. Ett förhållande som bidrar till tätare kontroller och att polisens närvaro på restaurangerna avdramatiseras.

Många kommuner var vid årsskiftet på gång att intensifiera tillsynen genom *provköp* men avbröt satsningen på grund av tveksamheter kring metoden. I stället har inriktningen på kommunernas tillsyn när det gäller folkölsförsäljningen varit information och kontroll av egentillsynsprogram. För tobaksförsäljningen har inriktningen varit att kontrollera marknadsföring, skyltning och märkning samt egenkontrollprogram. Vid förekomst av illegal tobak har samverkan med närpolisen skett.

Samarbete

Kommunerna i länet har i tillsynen utvecklat ett bra samarbete med polismyndigheten och Skatteverket. Dessa myndigheter deltar vid behov i planeringen av tillsynsaktiviteter och i yttre tillsyn av restaurangerna. Inom ramen för AAS sker ett utvecklat samarbete mellan länets mindre kommuner. Tierp och Älvkarleby samverkar när det gäller utbildning och har en gemensam referensgrupp där förutom kommunerna även polis, räddningstjänst och Länsstyrelsen medverkar. Ett liknande samarbete sker kring utbildningen i Heby, Håbo och Enköpings kommuner. Generellt i referensgrupperna saknas emellertid företrädare för restaurangbranschen. Ett mer aktivt deltagande från denna grupp skulle enligt Länsstyrelsens bedömning innebära ett bättre samarbete och en ökad förståelse för regelsystemet.

Inom tillsynen av folköl och tobak sker inom vissa kommuner ett samarbete mellan tillsynsansvarig och drogsamordnare. Vid den utbildning i AAS som genomförs vid Uppsala Universitet sker också samverkan med Länsstyrelsen samt med Uppsala kommun, Polis, *Studenthälsan* och *Kuratorskonventet*.

Statens folkhälsoinstitut

Länsstyrelsen uppfattar samarbetet med FHI som en viktig del i att utveckla tillsynen på alkohol- och tobaksområdet. Det initiativ som FHI tillsammans med länsstyrelserna startat kring tillsynsbegrepp och roller är välkommet. Initiativet att i arbetsgrupper med representanter för länsstyrelserna ta fram områden för gemensam tematillsyn och tillsynsmallar är efterlängtat. Det är viktigt att FHI som central tillsynsmyndighet sörjer för nödvändig kompetensutveckling för länsstyrelsernas tillsynsansvariga genom regelbundna nätverksmöten samt konferenser och utbildningar inom området.

Jämställdhet

FAKTARUTA Sakområde Jämställdhet (80*)

	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,17	0,18
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	1,73	1,25
Verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan inkl. OH (tkr) totalt	4 431	6 079
Andel av totala verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan (%)	3,10%	3,95%
Bidragsutbetalningar (tkr) ²⁾	7 068	3 126

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1 760 timmar

²⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

Länsstyrelsens anställda ska ha goda kunskaper om vad jämställdhet innebär, om de jämställdhetspolitiska målen och centrala jämställdhetspolitiska inom det egna området.

En utbildning i jämställdhet och jämställdhetsintegrering samt information om Länsstyrelsens uppdrag inom jämställdhetsområdet har även under 2010 varit ett viktigt och stående inslag i introduktionen av nyanställda. Introduktionsdagar har hållits vid två tillfällen under året. En informationsfolder som sammanfattar Länsstyrelsens uppdrag och uppgifter inom jämställdhetsområdet har producerats i syftet att vara ett stöd i jämställdhetsarbetet, både externt och internt. Jämställdhetsfrågor och jämställdhetsintegrering ingår som en fast del i möten med Länsstyrelsens mångfaldsgrupp, där *Jämställdhetsdirektören* ingår.

Arbetet under 2010 har koncentrerats till de områden där Länsstyrelsen fått särskilda uppdrag och riktade medel. Exempel på sådana är: att tillsammans med *Boverket* stärka tryggheten i stads- och tätortsmiljöer ur ett jämställdhetsperspektiv, insatser för att motverka mäns våld mot kvinnor samt hedersrelaterat våld och förtryck. Länsstyrelsen har också deltagit i den länsstyrelsegemensamma arbetsgruppen för stärkt samverkan med syfte att motverka prostitution och människohandel.

Länsstyrelsen har under året särskilt uppmärksammat jämställdhet i företagande och arbetsliv i och med det femlänssamarbetet *UTCED* och tilldelade medel för att främja kvinnors företagande. Länsstyrelsens medarbetare har deltagit i aktiviteter och seminarier som arrangerats inom ramen för *Resurs Uppland*, samarbetet inom länet mellan regionala och lokala resurscentra och *UTCED*.

Länsstyrelsen bedömer att kunskapen i länet om jämställdhetsmålen och om metoden att införliva ett jämställdhetsperspektiv är god.

75. Länsstyrelserna ska redovisa hur de inom länet givit stöd till olika aktörer i deras arbete med jämställdhetsintegrering. Redovisningen ska ange insatsernas inriktning, omfattning och resultat.

Länsstyrelsen tillämpar ett jämställdhetsintegrerat arbetssätt. I Länsstyrelsens tillsynsverksamhet gällande samhällsskydd och beredskap lyfts betydelsen av att integrera jämställdhetsperspektivet i verksamheten fram. I ärenden om interna tjänsteförordnanden av olika slag har Länsstyrelsen verkat för en jämnare könsfördelning genom att i förekommande fall tillämpa en rutin som utarbetats⁷⁴. Även i Länsstyrelsens arbete med tillsyn enligt PBL integreras jämställdhetsperspektivet där så är tillämpligt. Arbetet med uppdraget *Trygghet ur ett jämställdhetsperspektiv i stads- och tätortsmiljöer* tillsammans med *Boverket* har fortsatt under 2010. Två projekt i länet har under året beviljats medel inom ramen för detta uppdrag⁷⁵.

Länsstyrelsens medverkan i nätverket för jämställdhetssakkunniga har varit värdefullt för myndighetens arbete. Nätverket har möjliggjort kontakter och samverkan med andra nationella aktörer, däribland *SKL:s* projekt *Hållbar jämställdhet*, *Program Jämi* vid *Nationella sekretariatet för genusforskning* och *Diskrimineringsombudsmannen*.

⁷⁴ Se promemoria per den 2001-12-18 diarienummer 66-14259-01

⁷⁵ dnr 400-61-10

ESF Jämt är länsstyrelsernas gemensamma projekt som ska bidra till att andra projekt inom den *Svenska socialfonden* genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv. Länsstyrelsen har via jämställdhetsdirektören deltagit i projektets referensgrupp och medverkat i flera nationella aktiviteter som *ESF Jämt* genomfört, till exempel planeringen av en workshop i samband med almedalsveckan.

I samband med utlysningen av årets medel inom programmet *Främja kvinnors företagande* gjordes stora informationsinsatser för att informera om programmets syfte och innehåll. Likaså genomfördes en ”informationsturné” i länets kommuner med för att rekrytera deltagare till programmet. Sju projekt inom affärsutveckling har genomförts under året och samlat närmare 600 deltagare från hela länet. Den 29 oktober arrangerades en välbesökt konferens med minimässa i Uppsala. Kraftsamlingen i landet för att främja kvinnors företagande har gett flera positiva effekter i länet. Länsstyrelsen har också medverkat vid en UTCED-konferens om kvinnors företagande i Örebro den 16-17 mars, på konferensbåten *Kvinnor i Fören* den 8-9 mars samt vid framtagandet av gemensamt informationsmaterial, till exempel skriften *UTSEDDA*. Jämställdhetsdirektören har haft dialogmöten om resurscentra med näringslivsansvariga i tre av länets kommuner. Inom UTCED har Länsstyrelsen varit representerad i styrgrupp, länssamordningsgrupp och samrådsgrupp. Den 10 december på slottet i Uppsala arrangerade Länsstyrelsen tillsammans med Tillväxtverket konferensen *Kvinnors företagande skapar tillväxt*, en så kallad nationell mötesplats om kvinnors företagande. Länsstyrelsen bedömer att kunskaperna om kvinnors företagande har ökat hos berörda aktörer som också fått möjlighet att pröva nya samarbetsformer och metoder.

Länets sex resurscentra för kvinnor, varav det regionala är placerat på Länsstyrelsen, har fortsatt sitt samarbete under namnet Resurs Uppland, som sedan lanseringen år 2005 har blivit en känd och etablerad aktör för regional utveckling ur ett genusperspektiv. Under 2010 har Resurs Uppland drivit tre stora länsomfattande projekt med medel från UTCED Affärsutveckling (*Främja kvinnors företagande* program) och UTCED Mobilisering (Resurscentraprogram). Projekten har vänt sig till målgruppen företagarkvinnor och beslutsfattare. Verksamheten är omfattande och innebär samverkan med många andra aktörer i länet såsom Länsstyrelsen, Regionförbundet, länets kommuner och *Nyföretagarcentrum*. Ett stort antal länsplaneringsmöten har hållits inför ansökningar, planering och prioriteringar av projektaktiviteter och deltagandet i UTCED. Verksamhetsansvariga för resurscentra i länet har deltagit i flertal av Tillväxtverkets anordnade konferenser och andra träffar med ersättning från UTCED i Uppsala län. Under året har Resurs Uppland regionalt beslutat att byta namn till *Winnet Uppsala län*. Regionalt resurscentrum sökte verksamhetsbidrag från Tillväxtverkets nya program *Resurscentra för jämställd tillväxt* för åren 2010-2012 men fick avslag. Även de andra regionala resurscentra inom UTCED-länen med statlig ägare fick avslag på sin ansökan om verksamhetsbidrag.

Jämställdhetsdirektören och ytterligare en medarbetare på Länsstyrelsen ingår i den länsstyrelsegemensamma arbetsgruppen för stärkt regional samverkan med syfte att motverka prostitution och människohandel. I syfte att säkerställa att det inom varje län i regionen finns fördjupad kunskap om operativt arbete kring prostitution och människohandel för sexuella ändamål har länsstyrelserna i Dalarna, Gävleborg, Uppsala, Värmland, Västmanland, Södermanland och Örebro län gemensamt hos Länsstyrelsen i Stockholm ansökt och beviljats nationella medel. Medlen ska användas till att utbilda nyckelpersoner inom Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Migrationsverket samt Socialtjänsten i respektive län. Utbildningen genomfördes i februari och augusti 2010.

Länsstyrelsen har under året också samverkat i *Jämställdhetsnätverket i Uppsala*. Deltagare är förutom Länsstyrelsen representanter för Uppsala kommun, Landstinget, Uppsala Universitet. Genom nätverket har kontakt hållits med projekt inom Uppsala kommun som drivits med medel från SKL, hållbar jämställdhet. Länsstyrelsen har också samverkat med Diskrimineringsbyrån i Uppsala om arrangemanget den 5-8 mars med anledning av Internationella kvinnodagens 100 årsjubileum. Länsstyrelsens webbplats uppdateras regelbundet med ny information. En nysatsning på information sker i samband med övergången till nytt webbpubliceringssystem i årsskiftet. Sammanfattningsvis bedömer Länsstyrelsen att efterfrågan på myndighetens information om jämställdhet har ökat i Uppsala län.

Tabell 7.1

Kostnader/intäkter för sakområde Jämställdhet	2010	2009	2008
Verksamhetskostnader inkl. OH¹ (tkr)	4 431,3	6 078,8	3 656,0
varav ramanslag 5:1, netto (tkr)	861,4	726,5	931,0
varav övrig finansiering (tkr)	3 569,1	5 352,3	2 725,0
Andel av Länsstyrelsens totala verksamhetskostnader (%)	3,10%	3,95%	2,30%
Verksamhetsintäkter	2 733,1	4 890,7	1 846,0

^[1] Med OH avses Myndighetsövergripande verksamhet (10+11)

Kommentarer Tabell 7.1

Huvuddelen av verksamhetskostnaderna avser projektmedel inom ramen för det fleråriga femlänssamverkansprojektet UTCED för kvinnors företagande och arbetsliv.

Integration

FAKTARUTA Sakområde Integration (85*)

	2010	2009
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,69	0,11
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	0,76	0,74
Verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan inkl. OH (tkr) totalt	1 242	921
Andel av totala verksamhetskostnader exkl. resurssamverkan (%)	0,87%	0,60%
Bidragsutbetalningar (tkr) ²⁾	0	0
Andel nöjda brukare <i>Integrationsfrågor</i> ³⁾	69	

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1 760 timmar

²⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

³⁾ En gemensam brukarundersökning mellan 19 länsstyrelser har genomförts 2010 för verksamhet 851, *Integrationsfrågor*. Genomsnittet för samtliga länsstyrelser är 81%.

Länsstyrelsen har under 2010 särskilt prioriterat att skapa goda relationer med berörda myndigheter i länet. Syftet har varit att i första hand förstärka samarbetet mellan myndigheterna. Ett arbete som börjar ge effekt genom att dialogen dem emellan har förstärkts och samarbetsprojekt påbörjats.

Länsstyrelsen i Uppsala län har genomfört en brukarundersökning under september månad 2010 inom verksamheten Integrationsfrågor (VÄS 851) i samverkan med 17 andra länsstyrelser. Länsstyrelsen får ett resultat som är sämre med genomsnittet för samtliga deltagande länsstyrelser. I brukarundersökningen för Uppsala län ingick 16 brukare som samtliga svarade. Länsstyrelsen i Uppsala län har lägre betyg än genomsnittet för alla län för nio av frågorna i enkäten. De frågor där skillnaden mot genomsnittet är som störst är om personalen är intresserad, engagerad, öppen för dialog och lyssnar på synpunkter, om Länsstyrelsen ger den information som behövs och om man genom kontakt med Länsstyrelsen får en ökad kunskap inom integrationsområdet. Länsstyrelsen i Uppsala län får högst betyg inom frågeområdet bemötande. Länsstyrelsen i Uppsala län får lägre betyg inom området information och vägledning. Störst förbättringspotential finns för Länsstyrelsen i Uppsala län i att tillhandahålla den information som behövs, underlätta samverkan mellan aktörer som arbetar med integrationsfrågor och personalens kompetens.

En ny organisation för samordning av integrationsfrågorna i länet bildades i juni månad⁷⁶. I denna ingår berörda aktörer i länet däribland Arbetsförmedlingen, Migrationsverket, länets kommuner och universitet och Landstinget. Landshövdingen är den som övergripande leder organisationens arbete.

76. Länsstyrelserna ska redovisa sitt arbete för att skapa god beredskap och kapacitet i respektive län för att ta emot skyddsbehövande som beviljats uppehållstillstånd. Av redovisningen ska framgå hur arbetet bedrivits och vilka resultat som nåtts. Vidare ska redovisningen, där så är möjligt, beskriva insatser, metoder och hinder samt barns situation i mottagandet på följande områden: Regional samverkan kring arbete, Bosättning, Utbildning och hälsa, Nyanländas boende, Organiserad vidareflyttning, Samhällsinformation, Sociala insatser för nyanlända samt Svenska för invandrare (sfi) och yrkessvenska. Ytterligare anvisningar för redovisningen får göras av Länsstyrelsen i Kronobergs län.

Arbetets genomförande

Länsstyrelsen har under året skapat en organisation för integration och etablering i Uppsala län med en strategisk ledningsgrupp, en styrgrupp och arbetsgrupper. Den strategiska ledningsgruppen som leds av landshövdingen består av kommunalråd, landstingsråd och statliga myndighetschefer. Styrgruppen består av förvaltningschefer från myndigheterna och leds av en chefstjänsteman på Länsstyrelsen. För det operativa samarbetet i länet finns särskilt sammansatta arbets- och projektgrupper.

Länsstyrelsen har genomfört några särskilda insatser under 2010. Under perioden februari till april genomfördes besök hos varje kommun och landstinget. I samband med dessa fördes en dialog om mottagandet med kommun- och landstingsledningarna samt om det framtida samarbetet och etableringsreformen. I juni arrangerade Länsstyrelsen ett upptaktsmöte för att lansera en ny regional organisation för integration och etablering. Den nya organisationens strategiska ledningsgruppen höll sitt första sammanträde den 22 september och styrgruppen höll motsvarande möte den 21 oktober.

Uppnådda resultat under 2010

Samtliga kommuner har överenskommelser om flyktingmottagande som gäller tillsvidare. Alla kommuner tar också emot ensamkommande barn och ungdomar, även om alla inte har tecknat en formell överenskommelse om mottagandet.

Länsstyrelsen har initierat en dialog i länet kring bostadsfrågan, *yrkes-sfi*, samhällsorientering, de nyanlända barnens skolgång samt hälsa. Samarbetsfrågan har diskuterats i alla sammanhang.

Regional samverkan; Länsstyrelsen har medverkat vid ett möte med arbetsmarknadsrådet i Heby kommun. Kontinuerliga överläggningar har förts under året med arbetsförmedlingen. Medverkan i styrgruppen för EU-projektet *Mötet*, som handlar om att hitta anställningsformer för långtidsarbetslösa och bland annat personer med annan etnisk bakgrund än den svenska. Länsstyrelsen sitter i styrgruppen för ett kommungemensamt länsprojekt vid namn Utlandsföddas anställningsbarhet som arbetar med företagsbesök och enkäter i länets alla kommuner, för att få en bild av företagets och offentliga arbetsgivares rekryteringsbehov och villighet att anställa personer med utländsk bakgrund.

Utbildning och Yrkessvenska; En arbetsgrupp utreder möjligheten att utveckla yrkesutbildningar för nyanlända där *sfi* och/eller yrkessvenska ingår som en del. En kartläggning av hur många nyanlända som saknar utbildning eller som är lågutbildade har genomförts. Ett samarbete med länets skolchefer har inletts i syfte att höja undervisningens kvalitet för nyanlända barn och ungdomar. Länsstyrelsen har också medverkat i styrgruppen för EU-projektet *Va med!* som drivs av Uppsala kommun och som syftar till att utveckla ett läromedelsmaterial för SFI och/ eller samhällsorienteringen utifrån de uttalade ämnena i *förordningen om samhällsorientering (SFS 2010:1138)*.

⁷⁶ dnr 850-2844-10

Bosättning och Nyanländas boende; Behovet av bostäder för nyanlända flyktingar och invandrare har tagits upp i de kommunbesök som gjorts inom ramen för Boverkets bostadsmarknadsenkät och i de besök som gjorts i samband med dialogen om mottagandet. En arbetsgrupp inom integration och etablering i Uppsala län ska komma med förslag som ska underlätta bosättningen. Länsstyrelsen deltar med en tjänsteman i den nationella bosättningsgruppen samt medverkar utifrån länsstyrelsernas perspektiv i Migrationsverkets projekt *Bosättning och mottagande av nyanlända med särskilda medicinska behov*.

Hälsa; Länsstyrelsen har gett kommunerna stöd med att skapa ett gemensamt projekt som handlar om de nyanländas psykiska hälsa med viss betoning på posttraumatiskt stressyndrom. Inom ramen för organisationen som hanterar integration och etablering har beslutats att flera hälsofrågor ska samlas i en arbetsgrupp som spänner över kommunerna, landstinget, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Länsstyrelsen är representerad i styrgruppen för projektet *Livsstils- och hälsofrågor på olika språk* tillsammans med Landstinget, Universitetet, Uppsala kommun och NBV. Projektet syftar till att ta fram ett studiecirkelsmaterial på språk som är vanliga bland nyanlända samt till att utbilda cirkelledare i hälsa och livsstil. Länsstyrelsen har också deltagit i möten med partnerskapet Aros integration som leds av Landstinget samt deltagit i hälsokommunikatörsnätverket som leds av ansvarig för forskningsprojektet *IMHAD*.

Samråd; Länsstyrelsen har förmedlat kontakt mellan *BOSAM* och nätverket för introduktionshandläggare. Frågan om behov av samarbete i länet har tagits upp med styrgruppen för integration och etablering. Den arbetsgrupp som ska arbeta med frågan är *Regional samverkan för vuxenutbildning i Uppsala län (RESAM)*.

Sociala insatser för nyanlända; Länsstyrelsen har påbörjat en inventering av aktiviteter i föreningslivet i respektive kommun som inkluderar nyanlända.

Svenska för invandrare (sfi); En kartläggning av kommunernas sfi har genomförts. Den arbetsgrupp som ska arbeta med frågan är RESAM.

De nyanlända barnens situation; Länsstyrelsen har tagit fram en enkät om skolbarnens introduktion som har besvarats av länets flyktinghandläggare. Ett resultat av denna är att ett samarbete har påbörjats med länets skolchefer i syfte att höja undervisningens kvalitet för nyanlända barn och ungdomar.

Under året har Länsstyrelsen också deltagit i den nationella informationsgruppen med representation från länsstyrelserna, Försäkringskassan, SKL, Migrationsverket och Arbetsförmedlingen, medverkat vid Arbetsförmedlingens dialogdagar i länets kommuner beträffande etableringsreformen, medverkat i de regelbundna träffar som introduktionsnätverket har arrangerat under året, i samarbete med Migrationsverket anordnat ett *återsökningsseminarium* för kommunerna och Landstinget samt bedrivit projektet Kaleidoskop som belyser mångfaldsperspektivet inom kulturmiljöområdet.

Övrig återrapportering

81. Länsstyrelserna ska redovisa hur 5 § punkten 5 i förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion har beaktats i verksamheten samt bedöma resultatet av detta. Åtgärder som har vidtagits för att genomföra myndigheternas antidiskrimineringsstrategier, samt resultatet av detta, ska särskilt redovisas.

Arbete på Länsstyrelsen ska genomsyras av en arbetsmiljö och arbetssätt där alla medarbetare och medborgare bemöts utifrån en grundsyn om allas lika värde. Ett gemensamt arbete har drivits inom samtliga Länsstyrelser för att ta fram en antidiskrimineringsstrategi, där Länsstyrelsen i Dalarna har ett samordnande ansvar. Vi har aktivt deltagit i detta arbete som ytterligare beskrivs i Länsstyrelsen i Dalarnas årsredovisning. För att nämna några delar som har åstadkommit länsstyrelsegemensamt är att en handlingsplan för lika rättigheter och möjligheter togs fram och antogs under våren 2010

under ledning av en gemensam projektledare. Vidare arbetades det fram en handledning till en grundutbildning i mänskliga rättigheter som bollades under ett arbetsseminarium den 15 april i Stockholm och presenterades i färdigt skick under en avsluts- och avsparkskonferens den 21-22 juni i Falun. Vid samtliga av dessa tillfällen deltog Länsstyrelsen aktivt genom representation av en integrationssamordnare.

Utbildning inom kompetensbaserad rekrytering har påbörjats och genomsyrar vårt rekryteringsarbete redan idag. Vidare har det länsstyrelsegemensamma arbetet lett till att det länsstyrelsegemensamma ledarutvecklingsprogrammet idag innehåller ett pass kring antidiskriminering.

För att främja att frågorna alltid finns på dagordningen och för att öka kompetensen inom området har Länsstyrelsen Uppsala län en mångfaldsgrupp inom myndigheten som bland annat under året reviderat Länsstyrelsens *Policy för lika behandling* med tillhörande handlingsplaner. Ett av de långsiktiga målen i Länsstyrelsens handlingsplan har varit antalet män och kvinnor på ledande befattning ska vara jämt. Länsstyrelsen har numera en chefsgrupp som består av lika många män som kvinnor vilken är en förändring utifrån flera års medvetet rekryteringsarbete. Vidare har Länsstyrelsen deltagit i och stått som värd för nätverksmöte med nätverket för jämställdhet och likabehandling samt deltagit i planering av arrangemanget kring den internationella kvinnodagen som samordnades av *Diskrimineringsbyrån i Uppsala*. Länsstyrelsen finansierade tryckning av programmet för den internationella kvinnodagens firande i Uppsala. En broschyr kring vad jämställdhet är, vilka de jämställdpolitiska målen är och hur man kan arbeta med jämställdhetsintegrering har även producerats.

Länsstyrelsen har inom integrationsuppdraget med regelbundenhet deltagit i och stått som värd för nätverket *Framtidsskapet* som arbetar för mångfald och mänskliga rättigheter i arbetslivet och som koordineras av Diskrimineringsbyrån i Uppsala. Länsstyrelsen har även medverkat i en arbetsgrupp i vilken man har planerat och genomfört arrangemanget Framtidskonvent, som var en heldag för allmänheten kring ett normkritiskt förhållningssätt som gavs under hösten 2010. Länsstyrelsens har inom kulturmiljöområdet i projektet Kaleidoskop anordnat en konferens som har belyst mänskliga rättigheter och synen på ”de andra” utifrån ett kulturmiljöperspektiv. Inom Naturmiljöområdet har Länsstyrelsen bidragit med 10 000 kronor till att påbörja arbetet med att översätta naturskyddsföreningens arbete till en rad olika språk, bland annat språk såsom arabiska, persiska, nordkurdiska, sydkurdiska samt bosniska, kroatiska och serbiska.

Samtidigt bör understrykas att den stora utmaningen ligger i att utveckla metoderna för verksamhetsintegrering.

82. Länsstyrelserna ska redovisa hur man i genomförandet av sin verksamhet har beaktat 5 § punkt 3 i förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion om att inför beslut eller andra åtgärder som kan röra barn analysera konsekvenserna för dem och därvid ta särskild hänsyn till barns bästa.

Barns bästa har legat till grund för alla beslut i enskilda anmälningsärenden. Länsstyrelsen har särskilt lyft och utvecklat dessa frågor inom tre områden, miljöskydd, samhällsbyggnad och landsbygd, sedan tidigare år. Inom rättsområdet fortsätter man att följa fyra ärendegrupper för att tydliggöra barnkonventionen i förvaltningsärenden, i ärenden om lokala trafikföreskrifter, sjötrafikföreskrifter, allmän kameraövervakning och i ärenden om tillsyn av överförmyndare. I alla delområden finns ett myndighetsansvar för att ett systematiskt arbete med barnkonsekvensanalyser iakttas. Barn berörs i olika omfattning av myndighetens beslut varför den viktigaste åtgärden är medvetenhet om barnkonventionens regler och innebörd. I samråd kring översiktsplaner och detaljplaner uppmärksammar Länsstyrelsen barnperspektivet.

Även inom integrationsområdet har barnperspektivet och barns bästa haft en framträdande roll, där Länsstyrelsens integrationssamordnare under hösten fått i uppdrag, av strategiska ledningsgruppen och styrgruppen för integration och etablering Uppsala län, att tillsammans med en kommun skissa på hur man kan få igång ett utvecklingsarbete inom skolan för att förbättra nyanlända barn och ungdomars skolsituation, skolresultat och inkludering i skolan. En inventering har gjorts genom en enkät till samtliga kommuners flyktingsekreterare om hur nyanlända barn och ungdomar placeras

och hanteras i skolan. Resultaten visar en rad förbättringsområden varför ett utvecklingsarbete ska påbörjas.

Ett nätverk för personal som arbetar praktiskt och/eller administrativt med ensamkommande barn och ungdomar har haft en rad möten under året med Länsstyrelsen som sammankallande värd, i vilket barnen och ungdomarnas bästa är i fokus utifrån olika fokusområden.

Organisationsstyrning

84. Länsstyrelserna ska redovisa verksamhetskostnader och årsarbetskrafter under 2008–2010 fördelade enligt länsstyrelsernas koder för verksamhets- och ärendestatistik (VÅS), på nivå två (VÅS 20, 21, osv.). Den andel av kostnaderna som finansieras från anslag 5:1 ska anges per verksamhetsområde. För 2010 ska även OH-kostnader redovisas per verksamhetsområde. Verksamhetskostnaderna ska överensstämma med de som anges i resultaträkningen. Länsstyrelserna ska vidare redovisa kostnader för representation och lokaler. Redovisningen ska göras i en för länsstyrelserna enhetlig struktur. Redovisningens närmare utformning ges enligt anvisningar från Länsstyrelsen i Örebro län.

Se redovisning i tabellerna A, B.1, B.2, B.3, B.4, B.5 respektive C.

85. Länsstyrelsernas verksamhet ska kännetecknas av en enhetlig rättstillämpning, god service och information samt en snabb och korrekt handläggning. Länsstyrelserna ska redovisa de viktigaste insatserna som genomförts för att utveckla service, information och handläggning av ärenden.

Länsstyrelserna har utvecklat sitt informations- och kommunikationsarbete i samverkan under 2010. Sedan flera år finns ett väl etablerat samarbete mellan länsstyrelsernas informatörer, framför allt kring våra webbplatser. Från årsskiftet 2010-2011 finns en gemensam teknikplattform och en gemensam struktur för alla 21 länsstyrelsernas externa webbplatser. Landshövdingegruppen har antagit en gemensam kommunikationspolicy och kommunikationsstrategi, som fastställer målen för Länsstyrelsernas gemensamma kommunikation och olika parter ansvar för kommunikationsarbetet.

Samtliga 21 länsstyrelser är sedan 2009 aktiva i det nationella webbsamarbetet. Länsstyrelserna och Vattenmyndigheterna har under de senaste två åren tillsammans drivit ett nationellt webbprojekt för att ta fram en gemensam webbplattform med gemensam struktur och innehåll. Målet har varit att bygga en webbplats som är anpassad för besökarna och att skapa effektivitetsvinster genom samarbetet. En utmaning har varit att hantera regionala skillnader mellan länsstyrelserna. Det handlar till exempel om vilka tjänster och vilken information som är mest prioriterad för besökarna i det egna länet. Samtidigt som det nu finns en gemensam placering av element på startsidan har länsstyrelserna också möjlighet att lyfta fram eget innehåll bland annat i form av blanketter, bidrag, tillstånd, nyheter och aktuella frågor. Länsstyrelserna har jobbat mycket med att få användaranpassade webbplatser med hög tillgänglighet. Vid årsskiftet 2010/2011 lanserades Länsstyrelsen i Uppsala läns nya webbplats.

Länsstyrelserna har också under året tillsammans tagit fram en broschyr ”Länsstyrelserna arbetar för hållbar utveckling” för att ge en samlad bild av verksamheten.

All personal vid Länsstyrelsen har under perioden oktober 2010- maj 2011 genomgått en utbildning i förvaltningskunskap. Utbildningen har bland annat omfattat, statens uppbyggnad, länsstyrelsernas placering i den statliga organisationen, lagstiftningsprocessen, regelhierarki, myndighetsförordningen och länsstyrelseinstruktionen, arbetsordningen, handläggningsordningar, diarie- och ekonomiadministrativa föreskrifter samt förvaltningslagen, offentlighetsprincipen, delgivningslagen och viteslagen.

Under hösten 2010 inleddes ett utbyte av ett IT-system för diarieföring (Diabas) mot ett annat IT-system för handläggning och diarieföring (Platina). En omfattande introduktion av handhavandet av det nya systemet har inletts. All personal har tillgång till en rättsdatabas. Vid någon av de enheter

som har mest utpräglade myndighetsutövningsuppgifter har en särskild kompetensutvecklingsinsats beträffande det offentliga etoset genomförts. Även enhetsspecifika offentlighets- och sekretessfrågor m.m. har gått igenom vid dessa insatser. Vid flera av de enheter som handlägger förvaltningsärenden, riktade mot länsinnevånare och företag, arbetas mot uppsatta mål för handläggningstider, varefter resultaten och måluppfyllnaden följs upp. Vid flera av myndighetens enheter stöds handläggningen av ärenden av checklistor, flödesscheman, vägledningar eller liknande dokument.

86. Enligt uppdrag i regleringsbrevet för 2009 (uppdrag nr 88 och 90) ska länsstyrelserna i respektive verksamhetsplan för 2010 ange mål för handläggningstider för ett urval av ärendegrupper. Målen för ärenden som handläggs via s.k. e-tjänster ska vara identiska för samtliga länsstyrelser. Urvalet av ärendegrupper har enligt uppdragen tagits fram av Länsstyrelsen i Hallands län och målen för handläggningstider för ärenden som handläggs via s.k. e-tjänster har fastställts av Länsstyrelsen i Västra Götalands län. Länsstyrelserna ska redovisa i vilken omfattning uppställda mål för handläggningstiderna har uppnåtts och orsaker till eventuella större avvikelser från dessa.

Se redovisning i tabell D.2.

87. Länsstyrelserna ska redovisa statistik avseende ärendehantering fördelade enligt länsstyrelsernas koder för verksamhets- och ärendestatistik (VÄS), motsvarande strukturen i tabell D i bilaga 3 i länsstyrelsernas regleringsbrev för budgetåret 2009. Redovisningen ska ske i en för länsstyrelserna enhetlig struktur. Redovisningens närmare utformning ges enligt anvisningar från Länsstyrelsen i Örebro län.

Se redovisning i tabell D och D.1.

Personaluppgifter

Enligt kraven i FÅB 3 kap 3§ ska myndigheter redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att fullgöra de uppgifter som avses i 1§ första stycket. I redovisningen ska det ingå en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till fullgörandet av dessa uppgifter. (F. 2008:747)

Under år 2010 har fortsatt arbete lagts ner på att säkerställa att Länsstyrelsen i Uppsala län är en attraktiv arbetsplats. Medvetna om det ekonomiska utrymmet är det inte möjligt konkurrera med lön, men genom att erbjuda en arbetsplats med möjlighet att växa och utvecklas såväl kompetensmässigt inom sin yrkesprofession som medarbetare och anställd på en myndighet vill vi attrahera nya och redan anställda i organisationen.

Vår bedömning är att chefer/ledare är viktiga för att nå våra mål. I lönesättande samtal och utvecklingssamtal förtydligas chefernas roll och betydelse i organisationen. Samtliga medarbetare har minst två samtal med sin chef och detta anser vi vara en grund för att säkerställa vår kompetens och följa upp våra mål. Kompetensbaserad rekrytering är den modell som Länsstyrelsen har som mål att genomföra rekryteringar efter. Många lyckade rekryteringar visar att denna modell är bra och den kommer ytterligare att utvecklas då den lyfts fram i Länsstyrelserna gemensamma arbete angående antidiskriminering.

Under 2010 har påbörjades införande av ett nytt diarie- och handläggningssystem inom Länsstyrelserna. Länsstyrelsen i Uppsala har vi valt att kombinera denna introduktion av ett nytt system med en förvaltningsutbildning för att säker ställa kompetensen inom området, vilket är grunden i vårt arbete. Samtliga nyanställda har getts en intern introduktionsutbildning under en dag beträffande till exempel Länsstyrelsens arbetsuppgifter, policies, lokaler, IT-system, offentlighet/sekretess och tidredovisning.

Länsstyrelsen har under 2010 utarbetat en ny policy för upphandling samt genomfört en välbesökt utbildningsdag för de medarbetare som berörs av frågan. Vår bedömning är att fokus på dessa frågor ökar ständigt kompetensen. De regelverk som omger upphandling leder också till att frågorna ökar med kompetensen.

Länsstyrelsen tar ansvar för hälsan som arbetsgivare genom ett aktivt arbetsmiljöarbete, utveckla ett tydligt ledarskap och uppmuntra till en god livsstil genom att aktivt driva friskvårdsfrågor.

För att utvärdera arbetet inom området genomförde Länsstyrelsen en medarbetarundersökning i maj. Alla enheter har utifrån denna medarbetarundersökning sedan återkopplat och arbetat med de områden de funnit viktiga för verksamhetens fortsatta utveckling.

Arbetsmiljöfrågor är viktiga och under året har vi särskilt utbildat och fokuserat vidare på hot och våldsfrågor i samband med tillsynen. Kommunikation och bemötande träning är avgörande så att medarbetarna har rätt kompetens vid myndighetsutövning i tjänsten.

Tabell 8.1 Sjukfrånvaron 2009-2010

Sjukfrånvaron i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid, fördelad på kön, åldersgrupper och sjukfrånvarons längd

Kön	Ålder	2010			2009		
		Antal Anställda under året	Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagt ordinarie arbetstid (%)	Sjukfrånvaro 60 dagar och längre i förhållande till åldersgruppen (%)	Antal Anställda under året	Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagt ordinarie arbetstid (%)	Sjukfrånvaro 60 dagar och längre i förhållande till åldersgruppen (%)
Män	-29	4	0,4		7	0,5	
	30-49	31	1,3		33	3,1	
	50 -	43	3,0		45	3,3	
	Alla	78	2,2	32,2	85	3,0	61,3
Kvinnor	-29	15	3,0		20	2,3	
	30-49	68	2,8		82	2,0	
	50 -	49	3,3		52	5,3	
	Alla	132	3,0	45,5	154	3,3	58,3
Samtliga	-29	19	2,6		27	2,1	
	30-49	99	2,3		115	2,4	
	50 -	92	3,2		97	4,4	
	Alla	210	2,7	41,5	239	3,2	59,4

Kommentar Tabell 8.1:

Sjukfrånvaron fortsätter att sjunka vilket delvis kan förklaras av ett långsiktigt arbete på en förbättrad arbetsmiljö såväl fysiskt som psykosocialt kombinerat med ett aktivt förebyggande hälsoarbete. En bidragande förklaring är även att några långtidssjukskrivna medarbetares arbetsförutsättningar har förändrats.

Året i siffror

Tabell A- Verksamhetskostnader 2010							
VÄS-KOD	Sakområden och myndighetsövergripande verksamhet	Kostnader exkl OH		OH Kostnader		Kostnader inkl OH	
		Tkr	%	Tkr	%	Tkr	%
20-21	Övrig förvaltning	4 465,8	3,13%	1 858,3	4,59%	6 324,0	4,43%
25	Trafikföreskrifter m.m	311,4	0,22%	159,3	0,39%	470,7	0,33%
28	Livsmedelkontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	5 776,3	4,05%	2 962,4	7,32%	8 738,6	6,12%
30	Regional tillväxt	1 465,9	1,03%	659,6	1,63%	2 125,5	1,49%
34	Infrastrukturplanering	1 094,5	0,77%	387,9	0,96%	1 482,3	1,04%
40	Hållbar samhällsplanering och boende	5 455,8	3,82%	2 768,9	6,84%	8 224,7	5,76%
41	Stöd till boende	704,2	0,49%	359,4	0,89%	1 063,6	0,74%
42	Energi och klimat	3 840,7	2,69%	1 378,6	3,40%	5 219,3	3,66%
43	Kulturmiljö	4 272,1	2,99%	2 257,6	5,58%	6 529,6	4,57%
45	Krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar	9 463,9	6,63%	3 065,8	7,57%	12 529,7	8,78%
50	Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	9 911,6	6,94%	4 753,2	11,74%	14 664,8	10,27%
51	Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	14 277,7	10,00%	4 632,6	11,44%	18 910,3	13,25%
52	Prövning och tillsyn för skydd av naturen	1 092,3	0,77%	584,3	1,44%	1 676,6	1,17%
53	Vattenverksamhet	3 354,5	2,35%	1 320,9	3,26%	4 675,4	3,27%
54	Mineral-och torvfyndigheter	135,4	0,09%	65,8	0,16%	201,2	0,14%
55	Miljöfarlig verksamhet	1 783,8	1,25%	955,4	2,36%	2 739,2	1,92%
56	Övrig miljö-och hälsoskydd	300,6	0,21%	160,0	0,40%	460,6	0,32%
57	Förorenade områden, efterbehandling	6 023,3	4,22%	1 204,5	2,97%	7 227,8	5,06%
58	Restaurering	0,0	0,00%	0,0	0,00%	0,0	0,00%
60	Lantbruk	18 925,5	13,26%	8 283,7	20,46%	27 209,2	19,06%
61	Rennäring mm (enbart Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)	0,0	0,00%	0,0	0,00%	0,0	0,00%
62	Fiske	546,6	0,38%	198,3	0,49%	744,9	0,52%
64	Skogsbruk (endast Gotlands län)	0,0	0,00%	0,0	0,00%	0,0	0,00%
70	Folkhälsa	4 662,2	3,27%	1 209,7	2,99%	5 871,9	4,11%
80	Jämställdhet	3 594,5	2,52%	836,8	2,07%	4 431,3	3,10%
85	Integration	816,2	0,57%	426,0	1,05%	1 242,1	0,87%
	SUMMA PRODUKTION	102 274,8		40 488,9	100,00%	142 763,7	100,00%
10	Myndighetsövergripande verksamhet	9 911,4	6,94%				
11	Administration och intern service	30 577,3	21,42%				
	SUMMA VERKSAMHETSKOSTNADER EXKL RESURSSAMVERKAN	142 763,5	100,00%			142 763,7	
99	Resurssamverkan ¹⁾	0,0		0,0		0,0	
	Totalsumma verksamhetens kostnader enl resultaträkningen ²⁾	142 763,5				142 763,7	

	<i>Myndighetsövergripande, adm och intern service uppdelat på: ³⁾</i>			
	Nivå 1 (113-115)	24 980,5	33,29%	0
	Nivå 2 (110-112, (116-119)	5 596,8	7,46%	0
	Nivå 3 (100-109)	9 911,4	13,21%	0
	Personalkostnad produktion (kkl 4, verksamhetskod 2-8)	75 042,5		

Kommentarer Tabell A

Totalsummeringarna kan misstämman beroende på avrundningsfel i tidigare led då informationen hämtades ur registren. Avvikelseerna är dock små.

Tabell B.1 - Verksamhetskostnader 2008 - 2010, totalt och förvaltningsanslaget 5:1							
VÄS-KOD	Sakområden och myndighetsövergripande verksamhet	2010 Tkr	2010 Tkr	2009 Tkr	2009 Tkr	2008 Tkr	2008 Tkr
		kostnader totalt	varav anslag 5:1	kostnader totalt	varav anslag 5:1	kostnader totalt	varav anslag 5:1
20-21	Övrig förvaltning	4 465,8	2 106,6	3 634,0	2 331,7	3 203,0	
24	Yrkesmässig trafik			479,6	375,1	492,0	
25	Trafikföreskrifter m.m.	311,4	311,4	7 339,2	3 674,3	7 029,0	
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	5 766,3	5 858,2	5 649,3	5 307,3	2 214,0	
30	Regional tillväxt	1 465,9	551,3	1 714,3	577,1	1 772,0	
34	Infrastrukturplanering	1 094,5	281,3	975,2	211,1	1 359,0	
40	Hållbar samhällsplanering och boende	5 455,8	5 121,4	5 786,2	3 986,4	11 277,0	
41	Stöd till boende	704,2	570,0	741,5	232,8	762,0	
42	Energi och klimat	3 840,7	22,5	1 527,3	414,2	1 215,0	
43	Kulturmiljö	4 272,1	4 299,7	4 035,8	3 945,2	3 850,0	
45	Krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar	9 463,9	2 220,8	7 244,7	1 635,3	7 370,0	
50	Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	9 911,6	6 127,0	10 952,1	5 540,4	11 163,0	
51	Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	14 277,7	4 110,3	19 182,1	4 349,2	18 291,0	
52	Prövning och tillsyn för skydd av naturen	1 092,3	895,7	904,9	871,6	1 076,0	
53	Vattenverksamhet	3 354,5	640,3	3 650,9	752,5	2 788,0	
54	Mineral- och torvfyndigheter	135,4	123,9	17,9	17,9	52,0	
55	Miljöfarlig verksamhet	1 783,8	1 704,6	1 772,9	1 682,0	1 734,0	
56	Övrigt miljö- och hälsoskydd	300,6	100,8	567,9	134,2	584,0	
57	Förorenade områden, efterbehandling	6 023,3	500,9	4 311,5	504,1	3 049,0	
58	Restaurering	0,0	0,0	0,0	0,0	454,0	

60	Lantbruk	18 925,5	10 295,6	15 274,8	9 722,1	12 286,0	
61	Rennäring m.m.(enbart Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)						
62	Fiske	546,6	355,4	358,1	426,9	767,0	
64	Skogsbruk (endast Gotlands län)						
70	Folkhälsa	4 662,2	817,9	8 819,9	6 161,1	8 256,0	
80	Jämställdhet	3 594,5	861,4	5 622,7	726,5	2 349,0	
85	Integration	816,2	822,9	604,4	464,8	1000,0	
	SUMMA PRODUKTION	102 274,8	48 700,0	111 166,1	54 043,8	104 392,0	
10	Myndighetsövergripande verksamhet	9 911,4	9 794,2	12 662,1	11 846,5	11 395,0	
11	Administration och intern service	30 577,3	22 409,6	29 956,7	19 125,8	27 160,0	
	SUMMA VERKSAMHETSKOSTNADER EXKL RESURSSAMVERKAN	142 763,5	80 903,7	153 784,9	85 015,9	142 947,0	
	Resurssamverkan ¹⁾	0		0		0	
	TOTALSUMMA VERKSAMHETENS KOSTNADER ENL RESULTATRÄKNINGEN ²⁾	142 763,5		153 784,9		142 947,0	

- Den del av kostnader för resurssamverkan som ska belasta Länsstyrelsen fördelas på respektive tvåsifferkod
- Totalsumma verksamhetskostnader ska överensstämma med verksamhetskostnader enligt resultaträkningar

Kommentarer Tabell B.1

Administration och intern service har minskat men då GIS-verksamheten ökat så ökar den totala verksamhetskostnaden för området.

Varav-kolumnen för 2010 avseende VÄS-kod 28, 43 och 85 innehåller även intäkter.

Tabell B.2 - Årsarbetskrafter 2008 – 2010 ¹⁾						
VÄS-KOD	Sakområden och myndighetsövergripande verksamhet	2010	2010	2010	2009	2008
		årsarb totalt	årsarb varav kvinnor	årsarb varav män	årsarb totalt	årsarb totalt
20-21	Övrig förvaltning	5,34	3,85	1,49	5,54	5,40
24	Yrkesmässig trafik				0,96	1,00
25	Trafikföreskrifter m.m.	0,49	0,42	0,07	9,51	11,20
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	9,28	7,77	1,51	9,16	3,40
30	Regional tillväxt	1,80	0,90	0,90	1,55	1,40
34	Infrastrukturplanering	1,03	0,40	0,63	0,60	1,00
40	Hållbar samhällsplanering och boende	8,80	6,76	2,04	7,63	8,40
41	Stöd till boende	1,34	0,02	1,33	1,32	1,60
42	Energi och klimat	4,05	1,89	2,17	2,78	1,80
43	Kulturmiljö	7,14	5,08	2,05	6,63	6,60

45	Krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar	7,77	2,39	5,38	5,57	7,20
50	Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	14,80	8,18	6,45	15,82	16,60
51	Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	14,88	5,93	8,41	17,70	17,70
52	Prövning och tillsyn för skydd av naturen	2,01	1,39	0,63	1,70	2,00
53	Vattenverksamhet	4,53	2,33	2,20	5,06	3,40
54	Mineral- och torvfyndigheter	0,22	0,05	0,17	0,04	0,10
55	Miljöfarlig verksamhet	3,01	1,56	1,45	3,06	3,20
56	Övrigt miljö- och hälsoskydd	0,52	0,11	0,41	0,43	0,20
57	Förorenade områden, efterbehandling	4,36	3,04	1,32	3,63	3,80
58	Restaurering	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4
60	Lantbruk	30,73	24,55	6,18	27,43	22,60
61	Rennäring m.m.(enbart Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)					
62	Fiske	0,65	0,07	0,58	0,54	0,90
64	Skogsbruk (endast Gotlands län)					
70	Folkhälsa	3,93	1,89	2,04	13,16	13,50
80	Jämställdhet	1,91	1,73	0,17	1,43	1,30
85	Integration	1,45	0,76	0,69	0,85	1,10
	SUMMA PRODUKTION	130,03	81,07	48,26	142,09	135,80
10	Myndighetsövergripande verksamhet	8,92	3,43	5,49	9,29	11,40
11	Administration och intern service	15,01	9,71	5,29	13,62	16,30
	SUMMA ÅRSARBETSKRAFTER EXKL RESURSSAMVERKAN	153,96	94,21	59,04	165,00	163,50
	Resurssamverkan ²⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	TOTALT ANTAL ÅRSARBETSKRAFTER	153,96	94,21	59,04	165,00	163,50

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Den del av årsarbetskrafterna för resurssamverkan som inte avser den egna Länsstyrelsen redovisas på denna rad. Länsstyrelsens egen andel redovisas under relevant verksamhet på tvåsiffernivå

Kommentarer Tabell B.2

Summeringarna avseende kvinnor och män misstämmer i vissa fall beroende på avrundningsfel. Felen är dock små.

Tabell B.3 - Representation

Kostnader för representation (tkr)	2010	2010	2009	2009	2008	2008
	totalt	per åa kronor	totalt	per åa kronor	totalt	per åa kronor
Intern representation (undergrupp 496 i baskontoplanen)	145	0,94	156	0,94	265	1,95
Extern representation (undergrupp 552 i baskontoplanen)	535	3,48	559	3,39	795	5,85

Kommentarer Tabell B.3

Såväl de interna som externa representationskostnaderna ligger i paritet med 2009 års utfall. Sedan 2008 är dock minskningen stor.

Tabell B.4 - Lokaler

Lokalkostnader	2010	2009	2008
<i>Residens</i>			
Lokalkostnader (tkr) 103	1 327	1 223	1 238
Lokalyta (m ²)	1 337	1 337	1 337
Lokalkostnad per m ²	992	914	925
<i>Lokaler ¹⁾</i>			
Lokalkostnader (tkr) 113	8 763	9 506	8 518
Lokalyta (m ²)	6 383	6 383	6 383
Lokalkostnad per m ²	1 373	1 489	1 334
Lokalkostnad per årsarbetskraft (tkr)	57	58	52
Lokalyta per årsarbetskraft (m ²)	41	39	47
<i>Kontorslokaler ²⁾</i>			
Kontorslokalyta (m ²)	1 881	1 881	1 686
Kontorslokalyta per årsarbetskraft (m ²)	30	30	30

¹⁾ Med lokaler avses samtliga utrymmen förutom residenset såsom kontorslokaler, förråd, källare och garage. Med lokalkostnader avses hyra, lokalvård, larm och bevakningskostnader, avskrivningskostnader m.m.

²⁾ Med kontorslokaler avses ytor ovan mark såsom kontorsrum, biytor som korridorer, toaletter, trapphus, närarkiv, närförråd etc.

Kommentarer Tabell B.4

2009 gjordes avsättning på ca 700 000 kronor på grund av kostnader för lokaler i samband med verksamhetsövergångar till Socialstyrelsen och transportstyrelsen. Länsstyrelsen i Uppsala bedriver lokalvården i egen regi. Länsstyrelsen har sagt upp vissa delar av lokalerna och minskar vår yta med 500 kvadratmeter från 2011 och därmed kostnaderna med ca 700 000 kronor.

Tabell B.5 - Avgifter och andra inkomster i övrigt

Avgifter m.m. resultatområde/ärendegrupp	Ingående balans	Utgående balans	Antal beslutade ärenden	Intäkter, tkr	Kostnader, tkr (inkl. OH)	Netto, tkr
Ärenden enl. stiftelseförordningen	24	0				
- tillsyn			27	8,6	21,8	-13,2
- registrering			-	11,7	0,0	11,7
Ärenden enl. förordning om bevakningsföretag	25	43	403	72,6	308,2	-235,6
Kameraövervakning	52	57	144	115,8	310,6	-194,8
Pantbanksärenden	0	0	1	0,0	0,5	-0,5
Lönegarantiärenden	53	213	1	574,5	747,3	-172,8

Kommentarer Tabell B.5

Kostnaderna hänför sig bland annat till arbetsuppgifter som inte till någon del finansieras av avgifter, såsom till exempel tillsyn över kameraövervakning, bevakningsföretag och pantbanker. Det negativa nettot behöver därför inte med nödvändighet innebära att avgiftsnivåerna är alltför lågt satta.

Tabell C - Kostnader och årsarbetskrafter 2010 per sakområdesindelning						
VÄS-KOD	Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2010 för Övrig förvaltning	Kostnader (tkr)	Varav anslag 5:1	Årsarb totalt	Varav Kvinnor	Varav Män
200	Allmänt och övergripande inom övrig förvaltning	837,5	777,7	1,30	0,97	0,33
2009	varav kompetensutveckling inom områdena 20 och 21	30,1	30,1	0,06	0,04	0,02
201	Allmänna val	1 209,9	345,5	1,04	0,73	0,31
202	Medborgarskap	51,5	51,5	0,10	0,10	0,00
203	Överförmyndare	63,2	63,2	0,09	0,00	0,09
204	Begravningsfrågor	41,7	41,7	0,07	0,06	0,01
205	Näringsrättsliga frågor	47,6	47,6	0,09	0,08	0,01
2051	varav pantlåneverksamhet	0,3	0,3	0,00	0,00	0,00
2052	varav frågor enligt aktiebolagslagen, lagen om ekonomiska föreningar m.fl.	26,0	26,0	0,05	0,04	0,00
206	Stiftelser	14,7	14,7	0,02	0,00	0,02
2061	varav stiftelser - registrering	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00
2062	varav stiftelser - tillsyn	14,2	14,2	0,02	0,00	0,02
207	Lönegaranti	674,3	-415,9	0,29	0,29	0,00
208	Deponering, administration och fördelning av medel, allmänna arvsfonden m.m.	45,7	45,7	0,08	0,02	0,06
2081	varav deponerade medel	34,0	34,0	0,06	0,00	0,06
2082	varav allmänna arvsfonden	1,6	1,6	0,00	0,00	0,00
2083	varav bygdeavgifter	0,2	0,2	0,00	0,00	0,00
2084	varav rederistöd	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00
2085	varav åborätten och allmänningar	0,2	0,2	0,00	0,00	0,00
211	Allmän kameraövervakning	202,6	202,6	0,36	0,34	0,02
212	Bevakningsföretag m.m.	202,1	202,1	0,41	0,41	0,00
213	Ärenden enligt ordningslagen m.m. överklaganden av polismyndighetens beslut	0,7	0,7	0,00	0,00	0,00
214	Delgivning, viten, diverse förordnanden	97,0	97,0	0,12	0,11	0,01
215	Lotterier, bingo m.m.	11,9	11,9	0,02	0,02	0,00
216	Kampsportsmatcher	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00
218	Jakt och viltvård	917,8	609,1	1,33	0,72	0,61
219	Övriga ärenden inom övrig förvaltning	11,4	11,4	0,02	0,00	0,02
20-21	Totalt Övrig förvaltning exkl. OH	4 465,8	2 106,6	5,34	3,85	1,49
	Andel av myndighetsövergripande kostnader (10+11)	1 858,3	0,0			
	Totalt Övrig förvaltning inkl OH	6 324,0	2 106,6			

Kommentarer Tabell C

Avseende VÄS-kod 207 är kostnaden totalt är hög på grund av en stor osäker kundfordran, under samma kod (varav anslag 5:1) ingår intäkter från Kammarkollegiet för 2009 och 2010 för utförda inkomstuppgifter.

Tabell D – Redovisning av ärenden 2010 (samtliga ärenden oavsett databas)

Nedanstående tabell svarar mot de krav på återrapportering som anges för samtliga områden. I de fall individärenden förekommer under regional tillväxt och infrastrukturplanering ska dessa redovisas även uppdelat efter kvinnor/män och juridiska personer, se tabell D.1.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Sakområde och del av sakområde	Ingående balans	Antal inkomna ärenden (exkl. initiativ-ärenden)	Antal initiativ-ärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans (F=B+C+D-E)	Antal överklagade ärenden¹	Antal överklagade ärenden som avgjorts i högre instans²	varav antal ändrade³	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år.
Myndighetsövergripande, administration och Intern service (10-11)	109	87	113	215	94	0	0	0	0
Övrig förvaltning (20-21)	291	1 250	82	1 188	435	10	3	1	125
varav stiftelser (206)	24	0	0	27	0	0	0	0	0
varav allmän kameraövervakning (211)	52	73	27	144	8	2	0	0	1
varav bevakningsföretag m.m. (212)	25	420	14	403	56	0	0	0	0
Trafikföreskrifter m.m. (25)	38	153	4	145	50	16	3	0	0
Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor (28)	294	2 294	340	858	2 070	16	24	3	144
varav Livsmedelskontroll (281)	3	1 733	5	21	1 720	4	2	0	0
varav Djurskydd (282)	283	509	333	788	337	12	22	3	144
varav Smittskydd (283)	14	7	0	9	12	0	1	1	0
varav Allmänna veterinära frågor (284)	1	2	1	3	1	0	0	0	0
Regional tillväxt (30)	80	49	19	28	120	0	0	0	0
Infrastrukturplanering (34)	29	38	1	35	33	0	0	0	18
Hållbar samhällsplanering och boende (40)	131	995	8	1 002	132	68	42	3	7
Stöd till boende (41)	54	400	2	300	156	15	7	0	15
Energi och klimat (42)	3	12	16	11	20	0	0	0	1
Kulturmiljö (43)	258	741	35	686	348	0	0	0	32
Krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar (45)	122	62	52	117	119	0	0	0	47
varav tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor samt uppföljning av kommunernas krishanteringssystem (456)	3	6	12	15	6	0	0	0	0

Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd (50)	78	142	16	169	67	21	20	5	23
Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden (51)	345	73	111	181	348	5	1	0	132
varav tillsyn av vattenskyddsområden (516)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prövning och tillsyn för skydd av naturen (52)	110	430	14	441	113	5	1	0	36
Vattenverksamhet (53)	98	107	17	111	111	3	0	0	26
varav tillsyn av vattenverksamheten (535)	43	66	9	84	34	3	1	1	2
Mineral- och torvfyndigheter (54)	5	5	4	11	3	0	0	0	1
Miljöfarlig verksamhet (55)	119	106	123	225	123	4	8	4	27
varav tillsyn av miljöfarlig verksamhet (555)	39	55	120	168	46	1	1	1	3
Övrigt miljö och hälsoskydd (56)	16	133	0	120	29	0	0	0	0
Förorenade områden, efterbehandling (57)	58	19	20	34	63	0	0	0	0
varav tillsyn av förorenade områden och miljöriskområden (575)	24	15	7	21	25	0	0	0	0
Restaurering (58)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lantbruk (60)⁴⁾	8 482	12 876	53	23 786	2 375	117	14	0	153
varav stöd till jordbruket enligt EG:s förordningar (601)	96	163	14	151	122	116	13	0	9
Rennäring m.m. (enbart Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län (61))									
Fiske (62)	43	101	4	85	63	1	0	0	12
Skogsbruk (64)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Folkhälsa (70)	19	48	22	65	24	0	0	0	12
Jämställdhet (80)	24	10	2	10	26	0	0	0	14
Integration (85)	2	14	7	14	9	0	0	0	0
Summa	10 808	20 145	1 065	29 837	6 931	281	123	16	825
varav Vattenmyndighetens ärenden									
varav Miljöprövningsdelegationens ärenden	28	55	0	20	63	2	4	1	26

1) Avser ärenden som är beslutade av Länsstyrelsen och överklagade till högre instans.

2) Redovisa de ärenden som avgjorts i högre instans och vars domar/beslut inkommit till Länsstyrelsen under 2010.

3) Avser ärenden som är ändrade substantiellt (t.ex. ska ändring av angivna tidpunkter ej beaktas) i förhållande till Länsstyrelsens beslut.

4) Lantbruksärenden inkl. jordbrukarstödsärenden registrerade i IAKS och Ararat.

Kommentarer Tabell D

Sakområde 20-21: Alla avser ärenden om lönegarantiutbetalningar, där handläggningen är avslutad men ärendena ännu inte avförts ur diarier.

Sakområde 206: Alla avser ärenden där Länsstyrelsen förordnats med stöd av 9 kap 1§ tredje stycket stiftelselagen i det enskilda fallet att vara tillsynsmyndighet

Sakområde 28: Den stora ökningen beror på tillfälliga ärenden om registreringar av primärproducenter.

Sakområde 282: Ökningen av antal ärenden beror på dels diarieföringsteknik och dels viss ökning av antalet egeninitierade tillsyner.

Sakområde 60: Lantbruks- och jordbrukarstödärenden registreras i Jordbruksverkets register IAKS och Ararat.. Gruppen innehåller dessutom vissa ärenden som i stället registreras i Länsstyrelsens eget diarium. Av registertekniska skäl (t.ex. olika definitioner av vad som utgör ett eller flera ärenden och att i Jordbruksverkets register flera beslut kan fattas i ett och samma ärende) har denna sammanföring lett till att värdet i kolumnen E överstiger summan av värdena i kolumnerna B- D."

Tabell D.1 – Redovisning av vissa ärenden uppdelat på kvinnor, män och juridiska personer

Det är avsändare/mottagare som avgör till vilken kategori i tabellen som ett ärende registreras.

A Sakområde och del av sakområde	C Antal inkomna ärenden under 2010			E Antal beslutade ärenden under 2010			G Antal överklagade ärenden under 2010		
	Kvinnor	Män	Jur. pers.	Kvinnor	Män	Jur. pers.	Kvinnor	Män	Jur. pers.
Kommunikationer (25, 34)	33	40	108	35	45	104	3	7	4
Regional tillväxt (30)	4	1	63	0	2	24	0	0	0

Kommentarer Tabell D.1

Uppgifterna avser enbart ärenden som diarieförts i DIABAS-registret eftersom PLATINA-registret inte tillåter sådana sökningar.

Tabell D.2 Ärendestatistik "Hallandsuppdraget"				
VÄS-KOD	Ärendetyp	Beskrivning	Mål 2010 median dagar	Utfall 2010 median dagar
Ärendegrupper med tresiffrig VÄS-kod				
202	alla	Medborgarskap	21	17
204	alla	Begravningsfrågor	90	11
205	alla	Näringsrättsliga frågor	60	29,5
212	alla	Bevakningsföretag m.m.	28	4
218	alla	Jakt och viltvård	90	9
258	alla	Trafikföreskrifter m.m.	90	140
302	alla	Företagsstöd	20	107
303	alla	Regional projektverksamhet	60	13
343	alla	Fysisk planering av vägar, järnvägar m.m.	60	80
402	alla	Detaljplan, områdesbest, fastighetsplan	28/42	25
431	alla	Fornminnen	90	59
433	alla	Kyrkliga kulturminnen	90	152
521	alla	Tillstånd och dispenser av naturskydd	90	50
523	alla	Övrig prövning avseende naturskydd	90	60
525	alla	Samråd enl. 12 kap. 6§ miljöbalken	42	50
555	alla	Tillsyn av miljöfarlig verksamhet	42	25
562	alla	Prövning av avfall och producentansvar	14	15
602	alla	Stöd t landsbygdsutveckling exkl. k-utv	60	127

606	alla	Jordbruksfastigheter	30	57
Ärendegrupper som är del av en tresiffrig VÄS-kod				
2012	alla	Efterträdarval	30	10,5
2111	alla	Anmälningar allmän kameraövervakning	30	36,5
2112	alla	Ansökningar allmän kameraövervakning	150	151
5510	alla	Samråd o beslut om betydande miljöpåverkan	42	23
5511	alla	Prövning vid miljöprövningsdelegationen	300	660
Ärendegrupper styrda av ärendetyp				
alla	RÄTT	Rättidsprövningar; ärenden där man överklagar Länsstyrelsens beslut	3	23
alla	ÖVERKL	Överklaganden; ärenden där Länsstyrelsen överprövar kommunala beslut	se not	115
Ärendegrupper som handläggs via e-tjänster			Gemensamma mål	
206	alla	Stiftelser	4	
206	Ändringsanmälan	Stiftelser	7	
206	Nyregistrering	Stiftelser	10	
212	Anmälan	Bevakningsföretag m.m.	1	1
212	Ansökan	Bevakningsföretag m.m.	10	15

Redovisa ärenden som är beslutade 2010. Orsaker till eventuella större avvikelser från målsättningarna ska redovisas i kommentarer i respektive läns årsredovisning.

Kommentarer Tabell D.2

Mål är i VP 2010 satt som genomsnitt medan utfall är beräknat som median. En stickprovsvis jämförelse ger vid handen att mestadels beräknad som median. En analys visar att skillnaden är obetydlig.

258: Avvikelsen beror på att det arbete som beskrivits ovan under rubriken Trafikföreskrifter har prioriterats

302: Avvikelsen från målet beror främst på att ärendet avslutas inte förrän utbetalning skett (d.v.s. när projektet har avslutats), sökanden har svårt att hitta samt vissa brister avseende disciplinen att avsluta projekten i diariesystemen.

343: Gäller godkännande av MKB för större infrastrukturprojekt

402: För detaljplaneprogram har målet varit 42 dagar

431 och 433: Ärendegrupperna är mycket disparata. Siffrorna anger ett medelvärde både av ärenden som innebär en process över flera år och ärenden som kan avgöras snabbt.

521, 523, 525, 555 och 562: Ansvaret för handläggningen av ärendena är fördelat på flera enheter

602: Handläggningen av axel 1 "vilade" en period för att Länsstyrelsen skulle hinna behandla fler ärenden ur axel 3 (som prioriterades ner året innan). Både axel 1 och 3 har påverkats av att vi även handlägger axel 4-ärenden, vilket inte fanns med i bilden år 2007 och 2008. Antalet utbetalningsärenden har ökat under året. Utbetalningarna har haft prioritet i handläggningen och både utbetalningsansvarig och övriga handläggare har lagt tid på rekvisitionshandtering.

5510: avser hela diariegruppen

5511: Handläggningstiden för samtliga MPD-ärenden varierar mellan 0,5 – 30,5 månader räknat från den tidpunkt då ansökan kungörs till beslutet är fattat av MPD. Medianvärdet ligger på 6 månader. Handläggningstiden för prövning av en hel verksamhet, d v s ej ändring av villkor, provotid, återtagande av tillstånd ligger på mellan 1- 17,5 månader. Medianvärdet ligger på 10 månader, d v s det ligger i paritet med det uppsatta målet 10 månader och tiden hålls för 6 av 8 tillståndsärenden

RÄTT: avser genomsnitt, den långa tiden förklaras av att 12 av de 219 ärenden i DIADAS-registret inte överlämnades till överinstans förrän mellan 3 månader och 2 1/2 år efter det att överklagandet kom in. Alla övriga överlämnades till överinstans efter någon enstaka dag

ÖVERKL: mål finns för varje enskild överklagandetyper men inte för grupperna sammantagna

Avgiftsbelagd verksamhet									
Verksamhet	2010 intäkter	2010 kostnader	2010 nettoutfall	2010 nettobudget	ackumulerat utfall tom 2010	2009 intäkter	2009 kostnader	2009 nettoutfall	ackumulerat utfall tom 2008
Offentligrättslig verksamhet									
Körkortsadministration						2 959	3 280	-321	-1 309
Djur och lantbruk (avgift för extra kontroller m.m.)	152	1	151		-949	12	16	-4	-1 096
Reg avgifter för jaktområden	261	370	-109		-223	223	337	-114	0
Alkolås						132	50	82	147
Prövn. om ansökan om handledarskap enl. 4 kap. 8 § körkortsför. (1998:980)						1 454	1 303	151	-29
Övrig offentligrättslig verksamhet	49	30	19		4	90	83	7	-22
Uppdragsverksamhet									
Intäkter resurssamverkan									
Skoglig verksamhet									
Fjällförvaltning									
Övrig uppdragsverksamhet	2 777	2 777	0			3 210	3 210	0	
Summa totalt ovan	3 239	3 178	61	0	-1 168	8 080	8 279	-199	-2 309
Summa offentligrättsligt	462	401	61	0	-1 168	4 870	5 069	-199	-2 309
Summa uppdragsverksamhet	2 777	2 777	0	0	0	3 210	3 210	0	0

Tabellen över avgiftsfinansierad verksamhet ska stämma mot resultat- och balansräkning.

Kommentarer Avgiftsbelagd verksamhet

Sammanställningen är gjord utifrån struktur i bilaga 7.

Sammanställning över väsentliga uppgifter
--

Sammanställningen ska göras enl. 2 kap. 4 § Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

85		2010	2009	2008	2007	2006
Låneram	Beviljad	5 000	3 000	5 000	4 000	4 000
	Utnyttjad	1 524	1 557	1 908	1 699	1 272
Kontokredit hos RGK	Beviljad	5 400	5 400	5 400	5 400	5 400
	Max. utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto	Räntekostnader	0	0	0	0	0
	Ränteintäkter	128	310	1 451	1 263	734
Totala avgiftsintäkter (ktogrupp 31-34, 7)	Mynd. disponerar	4 031	14 670	11 129	7 874	5 721
	Mynd. ej disponerar	3 425	4 478	2 899	3 522	3 639
Jämförelse med beräknade avgiftsintäkter (ktogrupp 31-34, 7) enl. regleringsbrev		3 105	3 235	2 265	3 692	3 650
		2 860	3 430	3 303	3 052	2 906
Anslagskredit	Beviljad					
	01 05 001 002	3 164	4 293	4 000	3 971	2 341
	19 01 001 002	198	297	396	495	573
	20 01 010 004	750	800	-	-	-
	Utnyttjad					
	01 05 001 002	638	0	0	0	0
	19 01 001 002	0	0	0	0	0
	20 01 010 004	1	-	-	-	-
Summa utg. reservationer (anslag)		0	0	0	0	0
Summa anslagssparande 5:1		0	1 517	1 728	2 412	11 915
01 05 001 002		0	1 511	1 689	2 382	2 232
01 32 002		-	-	0	0	0
22 37 07 002 002		0	0	0	0	0
19 01 001 002		27	6	9	0	0
22 37 07 002 001		-	-	30	30	9 683
därav in-tecknat av åtaganden med stöd av reservationer och anslagssparande		0	0	30	30	9 683
01 05 001 002		0	0	0	0	0
19 01 001 002		0	0	0	0	0
22 37 07 002 001		-	-	0	0	0
22 37 07 002 002		-	-	30	30	9 683
Bemyndiganden						
19 01 001 002	Tilldelat	5 000	5 000	7 000	7 000	9 400
19 01 001 002	Summa åtaganden	20	262	369	2 143	6 372
Årsarbetskrafter (åa) ¹		152	165	163	156	156
Medelantalet anställda ²		187	205	207	196	187
Driftkostnad per åa		920	932	874	833	756
Årets kapitalförändring ³		7 129	11 824	-1 213	-8	-1 312
Balanserad kapitalförändring ⁴		11 083	-2 322	-7 640	-7 632	-6 319

¹ Årsarbetskrafter är beräknat utifrån antalet tidsredovisade arbetstimmar * 8 tim per dag * 220 dagar per år.

² Antalet anställda är räknat vid tre tillfällen under året. Medelvärdet baseras på denna beräkning.

³ Värdegreringen av lönegarantifordran är ändrad till 80% vilket återspeglas i kapitalförändringen.

⁴ Redovisningen av semesterlöneskuld är ändrad under år 2009 vilket ger en förändrad Balanserad kapitalförändring mellan åren 2008 och 2009.

Finansiell redovisning

RESULTATRÄKNING (tkr)

		<u>2010</u>	<u>2009</u>
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	Not 1	80 975	85 296
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	Not 2	4 031	14 670
Intäkter av bidrag	Not 3	57 167	53 009
Finansiella intäkter	Not 4	128	310
Summa		142 301	153 284
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	Not 5	-90 654	-96 298
Kostnader för lokaler		-9 680	-11 036
Övriga driftskostnader		-41 710	-45 690
Finansiella kostnader	Not 6	-45	-66
Avskrivningar		-675	-694
Summa		-142 763	-153 785
Verksamhetsutfall		-463	-500
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter mm. samt andra ersättningar som inte disponeras av myndigheten		3 409	4 478
Intäkter av uppbörd		16	0
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamheten		-3 425	-4 478
Saldo		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag	Not 7	27 656	28 152
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	Not 8	65 016	41 852
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	Not 9	10 383	22 112
Finansiella intäkter		1	4
Finansiella kostnader		-7	0
Avsättning till/upplösning av fond mm. för transfereringsändamål	Not 10	76	-206
Lämnade bidrag		-95 533	-79 590
Saldo		7 592	12 325
Årets kapitalförändring	Not 11	7 129	11 824

BALANSRÄKNING (tkr)**TILLGÅNGAR****Materiella anläggningstillgångar**

Maskiner, inventarier, installationer

Not 12

1 528

1 558

Summa materiella anläggningstillgångar**1 528****1 558****Fordringar**

Kundfordringar

602

642

Fordringar hos andra myndigheter

Not 13

9 781

8 172

Övriga fordringar

19 927

12 326

Summa fordringar**30 310****21 140****Periodavgränsningsposter**

Förutbetalda kostnader

559

2 589

Upplupna bidragsintäkter

10 159

913

Övriga upplupna intäkter

300

96

Summa periodavgränsningsposter

Not 14

11 018**3 598****Avräkning med statsverket**

Not 15

16 037**22 261****Kassa och bank**

Behållning räntekonto i Riksgälden

Not 16

25 466

25 703

Övriga tillgodohavanden i Riksgälden

Not 17

2 873

9 597

Kassa, postgiro och bank

132

338

Summa kassa och bank**28 471****35 637****SUMMA TILLGÅNGAR****87 362****84 193**

KAPITAL OCH SKULDER**Myndighetskapital**

		2010-12-31	2009-12-31
Donationskapital		21	22
Balanserad kapitalförändring	Not 18	11 083	-2 322
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	Not 11	7 129	11 824
Summa myndighetskapital		18 233	9 524

Fonder

Fonder	Not 10	663	739
--------	--------	------------	------------

Avsättningar

Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Not 19	1 644	1 793
Övriga avsättningar		-0	871
Summa avsättningar		1 644	2 665

Skulder mm.

Lån i Riksgälden	Not 20	1 524	1 558
Skulder till andra myndigheter	Not 21	5 967	5 094
Leverantörsskulder		6 216	2 888
Övriga skulder		2 363	1 790
Depositioner		2 874	9 602
Summa skulder mm.		18 944	20 932

Periodavgränsningsposter

Upplupna kostnader		8 703	6 374
Oförbrukade bidrag		39 176	43 960
Summa periodavgränsningsposter	Not 22	47 879	50 335

Summa skulder och periodavgränsningsposter

		69 129	74 670
--	--	---------------	---------------

SUMMA KAPITAL OCH SKULDER

		87 362	84 193
--	--	---------------	---------------

Ansvarsförbindelser

		Inga	Inga
--	--	------	------

ANSLAGSREDOVISNING**Redovisning mot anslag (tkr)**

Anslag	Benämning/ anslagstyp	Ingående över- förings- belopp	Årets tilldelning enligt reglerings- brev	Omdisp. anslags- belopp	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående över- förings- belopp
01 05 001 ap.2	Länstyrelsernas mm förvaltningskostnader (ramanslag)	1 511	79 520	1 088	82 119	-82 757	-638
19 01 001 ap.2	Regionala tillväxtåtgärder (ramanslag)	6	1 980	0	1 986	-1 960	27
20 01 010 ap. 4	Klimatanpassning (ramanslag)	0	25 000	0	25 000	-25 001	-1
Summa anslag		1 517	106 500	1 088	109 105	-109 717	-612

Redovisning mot bemyndiganden på anslag (tkr)

Anslag	Benämning	Tilldelad bemyndi- ganderam	Ingående åtaganden	Ute- stående åtaganden	Utestående åtagandens fördelning per år		
					2011	2012	2013
19 01 001 ap.2	Regionala tillväxtåtgärder (ramanslag)	5 000	262	20	20	0	0

Finansiella villkor (tkr)

Anslag	Belopp	Utnyttjat
01 05 001 ap.2	Länstyrelserna mm.	
	Anslagskredit	3 164
	Kredit på räntekonto	5 400
	Låneram	5 000
		1 524
		0
19 01 001 ap.2	Regionala tillväxtåtgärder	
	Anslagskredit	198
	Uppföljning och utvärdering	200
		0
		0
20 01 010 ap. 4	Klimatanpassning	
	Anslagskredit	750
	Kredit på räntekonto	0
	Låneram	0
		-0,5
		0
		0

Redovisning mot inkomstitlar (tkr)

Inkomstitel	<u>2010</u>	<u>2009</u>
2511 Expeditions- och ansökningsavgifter	555	537
2528 Avgifter vid bergsstaten, torvfynd	0	0
2537 01 Miljöskyddsavgift	1 682	2 352
2539 Täckavgift	441	0
2552 Övriga offentligrättsliga avgifter		
2552 01 Tillsynsavgifter m.m. Stiftelser	9	23
2552 02 Registerhållningsavgifter m.m. Stiftelser	11	31
2552 03 Avgifter enligt avfallsförordningen	0	0
2552 04 Övriga avgifter vid länsstyrelserna	0	0
Delsumma	20	54
2714 Sanktionsavgifter mm.		
2714 01 Sanktionsavgifter enligt arbetsmiljölagen	0	0
2714 04 Överlastavgifter	15	45
2714 08 Avgifter enligt socialtjänstlagen	40	1 199
2714 10 Avgifter mm. enligt PBL	449	184
Delsumma	504	1 428
2811 9 Övriga inkomster av statens verksamhet	207	95
3312 Övriga inkomster av försåld egendom	0	0
9455 Lotteriavgifter	16	12
Summa inkomstitlar	3 425	4 478

Notförteckning (tkr)

	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Not 1 Intäkter av anslag	-	
01 32:1 ap.2 Förvaltningsanslaget	79 818	83 686
<i>Varav uttag sparad semester</i>	-1 086	-1 330
20 01 10 ap.4 Klimatanpassning	895	862
19 33:1 ap.2 Allmänna regionalpolitiska åtgärder	263	747
Summa intäkter av anslag	80 975	85 296
Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
Intäkter enligt §4 avgiftsförordningen	2 777	3 210
Offentligrättsliga avgifter	462	4 870
<i>Varav körkortsadministration</i>	0	4 545
Övriga intäkter av avgifter, andra ersättningar och fakturerade kostnader	792	6 589
Summa intäkter av avgifter och andra ersättningar	4 031	14 670
Not 3 Intäkter av bidrag		
<u>Bidrag från statliga myndigheter:</u>		
Arbetsförmedlingen	616	805
Boverket	698	2 394
Domstolsverket	562	0
Fiskeriverket	170	0
Jordbruksverket	7 735	5 153
Kammarkollegiet	704	391
Kärnavfallsfonden	189	415
Länsstyrelsen i Blekinge län	50	0
Länsstyrelsen i Dalarnas län	137	137
Länsstyrelsen i Gävleborgs län	195	0
Länsstyrelsen i Hallands län	158	0
Länsstyrelsen i Skåne län	191	0
Länsstyrelsen i Stockholms län	1 635	0
Länsstyrelsen i Södermanlands län	-30	0
Länsstyrelsen i Uppsala län	470	0
Länsstyrelsen i Västmanlands län	-490	575
Länsstyrelsen i Västra Götalands län	0	173
Länsstyrelsen i Örebro län	2 257	0
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	5 096	3 821
Naturvårdsverket	25 923	30 464
Tillväxtverket	730	0
Regeringskansliet	748	1 844
Riksantikvarieämbetet	-95	0
Räddningsverket	0	620
Socialstyrelsen	226	1 422
Statens energimyndighet	1 215	0
Statens folkhälsoinstitut	4 025	2 084
Sveriges lantbruksuniversitet	300	0
Valmyndigheten	824	373
Vetenskapsrådet	324	954
Övriga myndigheter	-6	66
Summa inomstatliga	54 558	51 688
<u>Bidrag från övriga:</u>		
Bidrag från kommuner	480	438
Bidrag från EU:s institutioner	2 086	820
Övriga	43	64
Summa utomstatliga	2 609	1 321
Summa intäkter av bidrag	57 167	53 009

	2010	2009
Not 4 Finansiella intäkter		
Ränteintäkter från Riksgälden	123	305
Övriga ränte- och finansiella intäkter	5	4
Summa finansiella intäkter	128	310
Not 5 Kostnader för personal		
Kostnader för personal	-90 654	-96 298
varav lönekostnader exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lagar och avtal	-57 316	-63 079
Not 6 Finansiella kostnader		
Ränta avseende lån i Riksgälden	-7	-13
Övriga räntekostnader	-12	-13
Övriga finansiella kostnader	-27	-40
Summa finansiella kostnader	-45	-66
Not 7 Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag		
19 33:1 ap.2 Allmänna regionalpolitiska åtgärder	1 697	2 225
20 01 10 ap.4 Klimatanpassning	24 106	24 138
18 32:2 ap.5 Kommunala samverkansorgan mm.	1 853	1 789
Summa medel som erhållits från statsbudgeten för finans. av bidrag	27 656	28 152
Not 8 Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		
Boverket	30	0
Fiskeriverket	0	107
Kammarkollegiet, lönegarantiutbetalningar	38 857	18 404
Konsumentverket	761	0
Länsstyrelsen i Örebro län	1 761	0
Naturvårdsverket	7 078	8 511
Riksantikvarieämbetet	2 938	2 264
Regeringskansliet	0	2 465
Skogsstyrelsen	0	670
Socialstyrelsen	5 277	5 206
Statens folkhälsoinstitut	3 003	1 139
Tillväxtverket	5 307	3 086
Övriga	4	0
Summa medel som erhållits från myndigheter för finans. av bidrag	65 016	41 852
Not 9 Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		
Fällavgifter	435	469
Administrativ ersättning till Lst för adm. av Älgvårdsfonden	-250	-211
Vattenfall, bygdeavgift	142	81
Övriga medel för finansiering av bidrag	7 646	13 762
Utdelning och återbetalning av lönegarantier	2 411	8 011
Summa övriga medel för finansiering av bidrag	10 383	22 112
Not 10 Avsättning till/upplösning av fonder		
Älgvårdsfonden, IB	382	261
Intäkter		
Fällavgifter	435	469
Kostnader		
Till Jaktvårdsfonden (Kammarkollegiet)*	0	-94
Länsstyrelsens administration	-250	-211
Länsviltnämnden	-6	-12
Lämnade bidrag/övriga verksamhetskostnader	-131	-31
Älgvårdskonferens	-11	0
Resekostnader	-1	0
Avsättning till (+)/uttag ur (-) fonden	36	121
Älgvårdsfonden, UB	418	382

* Ett belopp motsvarande 100 kr/fällavgift utbetalas årligen till Jaktvårdsfonden.

	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Bygdemedel, IB	357	272
Intäkter		
Bygdeavgifter	142	143
Ränteintäkter	1	4
Kostnader	0	0
Lämnade bidrag/övriga uttag ur fonden	-254	-63
Avsättning till (+)/uttag ur (-) fonden	-111	85
Bygdemedel, UB	246	357
Summa avsättning till/upplösning av fonder	76	-206
Utgående balans, fonder	663	739
Not 11 Årets kapitalförändring		
Djurskyddslagen och djurskyddsförordningen	-152	-4
Registreringsavgift för jaktområden	110	-114
Animaliska biprodukter	-11	8
Körkortsadministration	0	-320
Villkorlig körkortsåterkallelse, alkoholås	0	82
Handledarskap, körkort	0	-151
Saldo lönegarantier i transfereringsavsnittet*	-7 076	12 325
Årets kapitalförändring	-7 129	11 824
Not 12 Materiella anläggningstillgångar		
<u>Maskiner, inventarier och installationer</u>		
IB anskaffningsvärde	9 789	9 446
Årets anskaffning	645	344
Utrangerat/sålt	0	20
UB anskaffningsvärde	0	9 809
IB ackumulerade avskrivningar	-8 232	-7 540
Årets avskrivning	-675	-691
Utrangerat/sålt	0	-20
UB ackumulerade avskrivningar	0	-8 252
Bokfört värde	1 528	1 558
Not 13 Fordringar hos andra myndigheter		
<u>Kundfordringar:</u>		
Länsstyrelser	488	3 414
MSB	86	208
Rikspolisstyrelsen	74	0
Regeringskansliets Förvaltningsavdelning	0	115
Riksantikvarieämbetet	100	0
Naturvårdsverket	59	163
Jordbruksverket	271	335
Domstolsverket	138	358
Övriga kundfordringar	1 584	14
Summa kundfordringar hos andra myndigheter	2 799	4 607
<u>Andra fordringar:</u>		
Kammarkollegiet, förskotterad lönegaranti	5 271	1 064
Skatteverket, ingående moms mm.	1 653	2 451
Övriga fordringar	57	49
Summa andra fordringar	6 982	3 564
Utgående balans	9 781	8 172

	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Not 14 Periodavgränsningsposter		
Förutbetalda hyreskostnader, inomstatliga	321	321
Förutbetalda hyreskostnader	29	2 097
Övriga förutbetalda kostnader, inomstatliga	51	77
Övriga förutbetalda kostnader	158	93
Summa förutbetalda kostnader	559	2 589
Upplupna bidragsintäkter, inomstatliga	9 461	913
Upplupna bidragsintäkter, utomstatliga	698	0
Summa upplupna bidragsintäkter	10 159	913
Upplupna räntor, utomstatliga	1	0
Övriga upplupna intäkter, inomstatliga	299	96
Summa övriga upplupna intäkter	300	96
Summa periodavgränsningsposter	11 018	3 598
Not 15 Avräkning med statsverket		
<u>Uppbörd</u>		
Ingående balans		
Redovisat mot inkomstitel	-3 425	-2 899
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde	0	0
Medel från räntekonto som tillförts inkomstitel	0	0
Skulder avseende uppbörd	-3 425	-7 377
<u>Anslag i icke räntebärande flöde</u>		
Ingående balans	0	0
Redovisat mot anslag	1 960	2 973
Medel hänförliga till transfereringar mm. som betalats till icke räntebärande flöde	0	0
Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	1 960	2 973
<u>Anslag i räntebärande flöde</u>		
Ingående balans	-1 511	-1 689
Redovisat mot anslag	107 757	111 805
Anslagsmedel som tillförts räntekontot	-105 608	-111 627
Återbetalning av anslagsmedel	0	0
Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	638	-1 511
<u>Fordran avseende semesterlöneskuld som inte redovisats mot anslag</u>		
Ingående balans	5 069	6 398
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-1 086	-1 330
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte redov. mot anslag	3 983	5 069
<u>Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto i Riksgälden</u>		
Ingående balans	23 108	20 005
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	70 166	80 761
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-75 988	-77 659
Betalningar hänförliga till anslag och inkomstitlar	-4 405	0
Saldo	12 881	23 108
Belopp under utredningar	0	0
Summa övr. fordringar/skulder på statens centralkonto i Riksgälden	12 881	23 108
Summa avräkning med statsverket	16 037	22 261

	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Not 16 Behållning räntekonto i Riksgälden		
Anslagsmedel anslag 01 05 001 002	-638	1 511
Bidrag från annan statlig myndighet	25 104	22 676
Övriga icke statliga bidrag	0	142
Övriga utomstatliga fordringar	-423	-3 463
Övriga inomstatliga fordringar	-11 151	-3 896
Övriga utomstatliga skulder	6 921	8 722
Övriga inomstatliga skulder	9 239	-319
Älgvårdsfonden	0	0
Avgifter	-1 176	371
Kontojusteringar ännu ej gjorda	-2 409	-41
Summa behållning räntekonto i Riksgälden	25 466	25 703
Not 17 Övriga tillgodohavanden i Riksgälden		
Deponerade medel	2 873	9 597
Not 18 Balanserad kapitalförändring		
Djursskydd, ackumulerat	-1 100	-1 096
Animaliska biprodukter	-15	-22
Registreringsavgift för älgjaktvårdsområden	-114	0
Alkolås, ackumulerat	0	148
Körkortshandledarskap	0	-29
Körkortsadministration, ackumulerat	0	-1 309
Värdereglering, ackumulerad, avseende lönegaranti	12 312	-13
Summa balanserad kapitalförändring	11 083	-2 322
Not 19 Avsättningar		
Ingående avsättning	0	0
Årets pensionskostnad	2 069	2 008
Avsättning med anledning av verksamhetsövergång	-0	871
Årets pensionsutbetalningar	-425	-215
Utgående avsättning	1 644	2 665
Not 20 Lån i Riksgälden		
Ingående balans	1 558	1 908
Lån upptagna under året	645	344
Årets amorteringar	-678	-694
Summa skuld till Riksgälden	1 524	1 558
<i>(Länsstyrelsen har disponerat en låneram på 5 000 000 kr)</i>		
Not 21 Skulder till andra myndigheter		
Leverantörsskulder till andra myndigheter*	2 345	-240
Skattemyndigheten, sociala avgifter för anställda och lönegarantier	2 536	1 970
Skattemyndigheten, mervärdesskatteskuld	260	378
Övriga	826	2 986
Summa skulder till andra myndigheter	5 967	5 094
<i>* Leverantörsskulder 2009 har neg. saldo pga. en kreditfaktura från SPV som låg kvar över årsskiftet</i>		
Not 22 Periodavgränsningsposter		
Semesterlöneskuld inklusive sociala avgifter	5 656	4 247
Övriga upplupna kostnader, inomstatliga	3 047	2 127
Summa upplupna kostnader	8 703	6 374
Oförbrukade bidrag inomstatliga	36 516	39 842
Oförbrukade bidrag utomstatliga	2 660	4 118
Summa oförbrukade bidrag	39 176	43 960
Summa periodavgränsningsposter	47 879	50 335

Ersättning till Insynsrådet (tkr)

	<u>2010</u>	<u>2009</u>	
ORDFÖRANDE			
<i>LANDSHÖVDING:</i>			
Peter Egardt	828	1 064	Peter Egardt tillträdde i april 2010
Bostadsförmån:	113	134	
 <i>LÄNSRÅD:</i>			
Leif Byman	885	891	Ledamot: Insynsrådet SMHI
 <i>LEDAMÖTER:</i>			
Agneta Gille	2	6	Vice ordförande: Upplands Lokaltrafik AB, Uppsalabuss AB Ledamot: Mälardalstrafik AB
Anders Hallberg	0	6	Ledamot: Uppsala Medicinal Chemistry AB. Uppsala universitets styrelse, Akademiförvaltningens styrelse, Åbo Akademis styrelse
Lennart Hedquist	3	6	Ordförande: SBC Sveriges Bostadsrättscentrum AB Ledamot: Handelsbanken Fonder AB
Ann-Christin Norrström	2	3	Ordförande: Handelskammaren Uppsala län Ledamot; Länsförsäkringar AB, Aktietorget Uppland AB
Paul Sandberg	2	6	Ordförande: Partner Print AB Ledamot: Upplands lokaltrafik AB, Almi Invest AB, Sparbanksstiftelsen Uppland
Lisa Sennerby Forsse	0	6	Ledamot: Sveriges lantbruksuniversitet, Regeringens forskningsberedning, WWF:s förtroenderåd, Institutet för Skov och Landskab (Universitet for miljø- og biovitenskap, Norge), LRF:s jämställdhetsakademi
Solveig Lindéll Sohlberg	4	6	Vice ordförande: Mäklarhuset Real Estate Sweden AB Ledamot: Stockholms Handelskammare, Handelskammaren i Uppsala län, Uppsala Tourism AB, Nya Affärshuset Lindéll & Sohlberg AB, Mäklarhuset Nordström & Partners MNP AB
Solveig Zander	3	6	Ledamot: Zany Datakonsult AB
Totalt	1 842	2 134	

Tilläggsupplysningar och redovisningsprinciper

Kommentarer till noter

Belopp redovisas i tkr där inget annat anges.

Redovisningsprinciper

Allmänt

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Avräkning mot statsbudgetens utgiftsslag och inkomstitlar sker löpande per transaktion. Inkomster som myndigheten disponerar redovisas som verksamhetsintäkter i resultaträkningen medan inkomster som myndigheten inte disponerar redovisas under uppbördsverksamheten.

Kostnader och intäkter bokförs löpande på respektive verksamhetsgren. Overheadkostnader (OH) fördelas löpande på verksamhetsgrenarna med andel av personalkostnad som fördelningsnyckel.

Älgvårdsfonden redovisas som fond i balansräkningen och under transfereringar i resultaträkningen.

Undantag från EA-regler

För flertalet av tabellerna i resultatredovisningen behöver endast redogöras för 2009 vilket innebär att Länsstyrelsen enligt regleringsbrevet har ett medgivet undantag från 3 kap 1-2 §§ FÅB.

Likvida medel

Länsstyrelsen har två betalningsflöden, ett räntebärande och ett icke räntebärande.

Myndighetens kontantkassa redovisas enligt kontantkasseprincipen. Deponerade medel har eget räntekonto i Riksgälden.

Periodavgränsningsposter

Som periodavgränsningspost bokförs belopp överstigande 10 tkr per månad.

Brytdag

Löpande redovisning och anslagsavräkning avseende räkenskapsår 2010 har gjorts fram till 2011-01-10.

Värderingsprinciper

Fordringar och skulder

Fordringar har upptagits till det belopp som efter individuell prövning beräknas inflyta. Fordran av lönegarantier på konkursbon är värderad enligt vad som historiskt har återbetalats. Under detta räkenskapsår är värderingen 80 % med stor tyngdpunkt på försiktighetsprincipen. Eventuella skulder i utländsk valuta räknas om till bokslutsdagens kurs.

Anläggningstillgångar

Med anläggningstillgång menas en tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav. Tillgångens anskaffningsvärde ska överstiga 10 tkr samt ha en ekonomisk livslängd överstigande 3 år. Anläggningstillgångarna lånefinansieras med lån i Riksgäldskontoret. I enlighet med ESV:s föreskrifter till 4 kap 2 § FÅB redovisas leasingavtalet för Hem-PC som anläggningstillgång. Anläggningstillgångarna redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar enligt plan. Myndigheten eftersträvar en så hög överensstämmelse mellan avskrivningar och amorteringar som möjligt.

Tillämpade avskrivningsregler

Datorutrustning (ej PC) och begagnade bilar	3 år
Övrigt	5 år

Uppgifter om personalens sjukfrånvaro återfinns i avsnittet om personalstrategisk redovisning. Uppgifter om Insynsrådet enligt 7 kap. 2 § FÅB.

Landshövdingens beslut

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Jag bedömer vidare att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten i väsentliga delar är betryggande. Jag har dock under året uppmärksammat vissa brister i den interna kontrollmiljön och i rutinerna för planering och uppföljning av verksamheten.

Uppsala den 22 februari 2011

Peter Egardt
Landshövding